

SÉANCE PLÉNIÈRE

du

JEUDI 28 MAI 2020

Après-midi

PLENUMVERGADERING

van

DONDERDAG 28 MEI 2020

Namiddag

La séance est ouverte à 14 h 18 et présidée par M. Patrick Dewael.
De vergadering wordt geopend om 14.18 uur en voorgezeten door de heer Patrick Dewael.

Le **président**: La séance est ouverte.
De vergadering is geopend.

Une série de communications et de décisions doivent être portées à la connaissance de la Chambre. Elles seront reprises sur le site web de la Chambre et insérées dans le Compte Rendu Intégral de cette séance ou son annexe.

Een reeks mededelingen en besluiten moeten ter kennis gebracht worden van de Kamer. U kan deze terugvinden op de webstek van de Kamer en in het Integraal Verslag van deze vergadering of in de bijlage ervan.

Ministres du gouvernement fédéral présents lors de l'ouverture de la séance:
Aanwezig bij de opening van de vergadering zijn de ministers van de federale regering:
Sophie Wilmès, Philippe De Backer.

Questions

Vragen

Collega's, we beginnen met het vragenuurtje. We hebben in de Conferentie van voorzitters afgesproken dat de leden die vragen stellen, voortaan ook vooraan aan een van de twee pupiters plaats mogen nemen.

Meerdere fracties hadden immers opgemerkt dat ministers vooraan antwoordden, terwijl de Parlementsleden op hun plaats bleven zitten. Men mag dat blijven doen, maar wie het verkiest, mag ook naar voren komen om zijn vraag te stellen.

Er zal voor gezorgd worden dat alles *clean* verloopt.

01 Questions jointes de

- François De Smet à Sophie Wilmès (première ministre) sur "La manne européenne annoncée" (55000749P)
- Georges Gilkinet à Sophie Wilmès (première ministre) sur "Le plan de redéploiement européen" (55000751P)
- Peter Mertens à Sophie Wilmès (première ministre) sur "Les propositions des organisations patronales visant à relancer l'économie" (55000753P)
- Jean-Marie Dedecker à Sophie Wilmès (première ministre) sur "Les mesures prises dans le cadre de la crise du coronavirus" (55000756P)
- Vincent Van Quickenborne à Sophie Wilmès (première ministre) sur "Le plan de relance européen" (55000757P)
- Christophe Lacroix à Sophie Wilmès (première ministre) sur "Le plan de relance de l'UE" (55000758P)
- Els Van Hoof à Sophie Wilmès (première ministre) sur "Le plan de relance européen" (55000760P)
- Kristof Calvo à Sophie Wilmès (première ministre) sur "Le plan de relance européen" (55000770P)
- Anneleen Van Bossuyt à Sophie Wilmès (première ministre) sur "La proposition de budget de la Commission européenne" (55000769P)

01 Samengevoegde vragen van

- François De Smet aan Sophie Wilmès (eerste minister) over "Het Europese herstelfonds" (55000749P)
- Georges Gilkinet aan Sophie Wilmès (eerste minister) over "Het Europese herstelplan" (55000751P)
- Peter Mertens aan Sophie Wilmès (eerste minister) over "De voorstellen van de werkgeversorganisaties voor de economische relance" (55000753P)
- Jean-Marie Dedecker aan Sophie Wilmès (eerste minister) over "De maatregelen naar aanleiding van de coronacrisis" (55000756P)
- Vincent Van Quickenborne aan Sophie Wilmès (eerste minister) over "Het Europese relanceplan" (55000757P)
- Christophe Lacroix aan Sophie Wilmès (eerste minister) over "Het relanceplan van de EU" (55000758P)
- Els Van Hoof aan Sophie Wilmès (eerste minister) over "Het Europese herstelplan" (55000760P)
- Kristof Calvo aan Sophie Wilmès (eerste minister) over "Het Europese relanceplan" (55000770P)
- Anneleen Van Bossuyt aan Sophie Wilmès (eerste minister) over "Het begrotingsvoorstel van de Europese Commissie" (55000769P)

01.01 **François De Smet** (DéFI): Monsieur le président, madame la première ministre, chers collègues, ce mercredi, la présidente de la Commission européenne a présenté un plan de relance d'un effort sans précédent de 750 milliards d'euros, plan qui doit encore être approuvé par les 27 États membres lors du sommet du 19 juin prochain. La logique de ce plan est révolutionnaire: elle dépasse enfin les égoïsmes nationaux, puisqu'il s'agit bel et bien d'aider les pays dont l'économie a le plus souffert durant cette crise de plusieurs mois, et d'éviter à tout prix la récession. Une solidarité européenne pleine et entière qui a presque des accents fédéraux qui font du bien aujourd'hui.

Il faut en convenir, l'Europe est cette fois au rendez-vous que l'histoire lui donne. Mais la Belgique le sera-t-elle? Au moment où l'Europe connaît sa plus grave crise économique depuis plus de 50 ans, chacun le mesure: il n'y a pas d'autre solution que de sauver nos entreprises, nos indépendants, notre secteur non marchand pour éviter un drame social qui, de toute façon, impactera aussi durement nos finances. De gauche à droite, j'ai entendu ces derniers jours, comme tout le monde, divers plans de relance fleurir et tous ont un point commun: ils préconisent l'afflux massif de liquidités dans notre économie, le plus rapidement possible.

Madame la première ministre, on a évoqué pour la Belgique l'obtention d'un montant de 5,48 milliards d'euros. Avez-vous des précisions? Trouvez-vous que ce montant soit juste et équitable? Pouvez-vous nous faire part des secteurs d'investissement qui seraient concernés? S'agit-il de toutes les entreprises touchées par la crise ou y a-t-il des exigences – l'horeca, la culture, les milieux proches de la transition économique ou écologique et numérique?

Comment les autres niveaux de pouvoir – Régions, Communautés, mais aussi communes – seront-ils concernés? Allez-vous les concerter? Enfin, cette manne financière européenne ne nous oblige-t-elle pas, ne nous engage-t-elle pas à, le plus rapidement possible, former enfin un gouvernement majoritaire de plein exercice pour gérer cette relance de la manière la plus démocratique et efficace possible?

01.02 **Georges Gilkinet** (Ecolo-Groen): Madame la première ministre, c'est parfois dans les moments difficiles que se prennent les décisions politiques les plus importantes et les plus marquantes - celles qui font l'histoire. Nous, écologistes, considérons que la proposition formulée hier par la Commission européenne d'un plan de relance post-coronavirus de 750 milliards d'euros constitue un jalon remarquable de la construction européenne et, ce, pour plusieurs raisons.

Tout d'abord, ce plan répond aux besoins d'un investissement public massif dans l'économie. Il sera majoritairement financé dans une logique de mutualisation des dettes – c'est-à-dire de solidarité des États les plus forts envers les États les plus fragiles –, ainsi que de développement de fonds propres à l'Union européenne, au moyen d'une contribution annoncée des entreprises numériques et des industries les plus polluantes. Il préserve aussi les moyens de la transition écologique inscrits dans le Green Deal de la Commission européenne.

Certes, tout doit encore être concrétisé. Il nous reste évidemment des questions relatives aux montants engagés – seront-ils suffisants? –, à la conditionnalité des aides, à la tentation qui persistera chez certains de poursuivre comme avant, au lieu de préparer demain. Au moins, cependant, la Commission européenne a exprimé un choix clair: celui de tourner le dos aux radins, aux frugaux, à ces pays égoïstes guidés par une vision étroite et qui freinent les choix indispensables à l'avenir européen en termes de solidarité et de

transition écologique.

Nous attendons de notre pays et de votre gouvernement, madame Wilmès, un signal clair de soutien à cette proposition de la Commission, un signal d'engagement en faveur d'une Union européenne plus solidaire dans la gestion de l'après pandémie et également plus verte, agissant plus fermement en vue d'un redéploiement de notre économie qui se montre plus résilient et respectueux des accords climatiques de Paris.

Madame la première ministre, que répondra la Belgique à la proposition de la Commission européenne? Au lieu de suivre la logique étriquée des pays radins, le nôtre fera-t-il partie des États généreux, solidaires et visionnaires qui construiront l'Europe de demain?

01.03 Peter Mertens (PVDA-PTB): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de eerste minister, Voka wil dat wij deze zomer geen vakantie nemen en dat de grote vakantie wordt uitgesteld. Minister-president Jan Jambon had al geprobeerd om Moederdag uit te stellen. Nu probeert Voka meteen de hele grote vakantie uit te stellen.

Dat is revolterend om drie redenen.

Ten eerste, de mensen hebben echt vakantie nodig. Het is een zware tijd geweest voor iedereen: voor de mensen die door COVID-19 zijn getroffen of dergelijke gevallen in hun familie hebben meegemaakt, voor de mensen die zijn blijven doorwerken in die moeilijke periode, zijnde nog altijd twee derde van de werknemers, maar ook voor de mensen die gedwongen in lockdown zijn moeten gaan, vaak met twee of drie koters extra in huis, een lading extra thuis- en schooltaken om op toe te zien, met minder inkomsten en meer spanningen.

Ten tweede, heel wat mensen hebben uiteraard ook al een vakantie geboekt op het moment waarop de scholen dicht zullen zijn, op het moment waarop zij met hun partner op vakantie kunnen gaan en niet op een ander moment.

Ten derde, ook voor de horeca en de toeristische sector is het belangrijk dat de zomervakantie kan doorgaan. Tienduizenden banen hangen daarvan af.

Mevrouw de eerste minister, voorts is het bijzonder ongepast dat Voka de huidige crisis misbruikt, om oude en versleten ideeën op te warmen. Collega's, COVID-19 is geen microgolfoven voor oude en slechte voorstellen. Werkdagen van tien of elf uur, nachtarbeid en minder bijdragen aan de sociale zekerheid in het midden van de huidige crisis zijn oude voorstellen. COVID-19 is geen microgolfoven.

Daarom is mijn vraag aan u heel eenvoudig. Mevrouw de eerste minister, kan u garanderen dat het uitstellen van de vakantie de komende weken niet op de agenda van de superkern zal komen? Kan u garanderen dat de coronacrisis niet zal worden misbruikt om de verlenging van arbeidstijden door te duwen?

01.04 Jean-Marie Dedecker (ONAFH): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de eerste minister, ik zal u een vraag stellen die ik vorige week ook al heb gesteld en ik hoop er dit keer wel een antwoord op te krijgen. Het gaat over de horeca. U weet dat de sector op zijn tandvlees zit. Mijn vraag is eenvoudig. Wanneer mogen de cafés de deuren openen? Wanneer mogen we op een terrasje gaan zitten?

Het globale verlies bedraagt ongeveer 47 miljoen euro per dag. In totaal zitten we al aan 4 miljard euro schade en staan er 55.000 jobs op de helling. Eerlijkheidshalve moet ik echter zeggen dat het omgekeerde ook waar is. Het omgekeerde zou de belastingbetaler zelfs ten goede komen, want er zijn immers heel wat zaken die profiteren van de ruime hinderpremie en de bijkomende premie van 160 euro per dag.

Wij zijn nog het enige land in heel Europa dat geen datum heeft vastgelegd. Nederland gaat open op 1 juni, Frankrijk op 2 juni, Duitsland op 3 juni en wij blijven maar rond de pot draaien. Ik heb de minister van Binnenlandse Zaken deze week gehoord die zei dat het vóór 8 juni zou zijn. Ik had gehoord dat de GEES gisterenavond een beslissing zou nemen. Blijkbaar is dat niet gebeurd, want er staat niets in de pers. Ook onze virologen spreken met een gespleten tong.

Als er vandaag 50 mensen op jeugdkamp mogen en als we 30 mensen toelaten op een huwelijksreceptie, dan is het toch heel normaal dat men met 10, 15 of 20 mensen op een terrasje mag zitten? Ik hoop dat ik

een antwoord krijg en dat u een datum geeft waarop de horecazaken al dan niet mogen heropenen. Wij moeten die mensen hoop geven, want de sector zit volledig op zijn tandvlees en de zomer komt eraan.

De **voorzitter**: Ik geef het woord aan de nieuwe fractieleider van Open Vld, mijnheer Van Quickenborne. Mag ik u feliciteren met uw aanduiding in een van de mooiste functies in dit halfroond?

01.05 Vincent Van Quickenborne (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, bedankt voor de felicitaties.

Mevrouw de premier, het heeft te lang geduurd, maar eindelijk staat Europa er weer. Na maanden gearzel en getreuzel beleven we vandaag een heus Delors-moment op ons continent. We bevinden ons in de grootste crisis sinds de Tweede Wereldoorlog en onze economie en welvaart staan op het spel. We hebben echter een eenvoudige keuze, namelijk elk voor zich of allen samen. We kunnen het ons niet veroorloven dat landen als Spanje en Italië ten onder gaan en zo andere landen met zich meesleuren, want onze economieën zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Het pakket dat de Commissie nu op tafel legt is een gamechanger, ook onze partij is daarvan overtuigd. Deze bazooka zal de economie kunnen herstellen.

Mevrouw de premier, ons land mag niet aarzelen, we moeten vol achter dit plan gaan staan. We moeten dat doen uit principe, omdat we tot de *founding fathers* van Europa behoren, maar ook uit eigenbelang omdat ons land leeft van de export. Onze bedrijven verdienen aan Europa en een sterke Europese economie betekent ook veel Belgische jobs.

Ik wil de collega's van de linkerzijde echter ook waarschuwen. Mijnheer Gilkinet, dit pakket is geen blanco cheque, er zijn voorwaarden aan verbonden. Men verwijst uitdrukkelijk naar het Europese semester en naar de hervormingen die nodig zijn op het vlak van productiviteit, arbeidsmarkt en pensioenen. Landen die steun willen krijgen zullen dus moeten bewijzen dat ze hun economie productiever, slimmer en ook groener maken.

Mevrouw de premier, mijn vraag is zeer eenvoudig. Staat ons land voor honderd procent achter dit plan? Welke stappen moeten er nu worden genomen?

01.06 Christophe Lacroix (PS): Madame la première ministre, l'Europe des citoyens est-elle en train de se réveiller? L'Europe est-elle en train de sortir de ce cauchemar de l'austérité et des égoïsmes? La Commission européenne a-t-elle enfin décidé de se porter au chevet des femmes et des hommes qui ont été et sont toujours meurtris par les ravages du COVID-19?

N'en déplaise aux frugaux, aux eurosceptiques et aux autres fanas de l'austérité, l'Europe semble enfin aller de l'avant et surtout tirer les leçons de la récession qui a suivi la crise de 2008-2009. Il était temps! Il était temps, alors que l'Europe fait face à la plus grande crise sanitaire et économique de son histoire. Il était temps de redonner un espoir aux citoyens et de l'air à nos États. Il était temps de venir en aide à notre tissu socioéconomique. Il était temps de soutenir les services publics et notre sécurité sociale, qui ont une nouvelle fois démontré leur caractère indispensable en dépit des coups assésés par la droite.

Hier, la présidente de la Commission européenne a présenté son plan de relance, une enveloppe de 750 milliards d'euros. Ce plan s'adosserait au futur budget européen 2021-2027. Cela fait des années que mon groupe demande une modification des logiciels européens mais on nous a toujours dit que c'était impossible. Il semble que cela aurait changé aujourd'hui.

Mais tout n'est pas gagné. On vient encore de l'entendre, l'unanimité est requise. Les tenants de l'égoïsme et du "moins d'Europe" sont déjà vent debout, en ce compris dans cette assemblée.

Madame la première ministre, quelle est la position belge face à ce plan de relance proposé par la Commission? Plus précisément, quelles sont nos lignes rouges vis-à-vis du cadre financier pluriannuel? En savez-vous plus sur l'agenda des négociations alors que le temps presse? Quelles seraient les conséquences de ce plan pour notre pays? Quels seraient les montants envisagés et quelles formes prendraient-ils?

01.07 Els Van Hoof (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de eerste minister, het herstelplan van de Europese Commissie gaat over de toekomst en de eenheid van de Europese Unie. Het onzichtbare virus heeft honderdduizenden levens gekost, over alle grenzen heen, het heeft onze economieën geïnfecteerd en dreigt de Europese Unie onderuit te halen.

Het plan van de Europese Commissie is de broodnodige injectie die wij, als lidstaat, maar ook als Europese Unie, nodig hebben om weer economisch levensvatbaar te zijn. Wij bevinden ons op een kruispunt in de Europese geschiedenis. Aan ons is de keuze: gaan wij aan de kant van de populistten en de vrekkingen staan of kiezen wij voor verantwoordelijkheid en solidariteit? Wij kiezen voor het laatste.

Het herstellfonds van de Europese Commissie is solidair, verantwoordelijk en gedurfd: solidair, omdat de lusten en de lasten worden gedeeld met een mix van subsidies en giften, verantwoordelijk, omdat het de giften en leningen koppelt aan het Europees semester en de productiviteit, maar ook aan de belangrijke Green Deal, waar onze partij enorm veel belang aan hecht, en gedurfd, omdat de Europese Commissie de leningen wil terugbetalen met nieuwe, Europese belastingen. Heel belangrijk is dat die belastingen rechtvaardig zullen zijn: de vervuilers zullen betalen, maar ook belastingontduikende ondernemingen zullen betalen via een digitaks, waar onze partij ook al voorstander van was.

Het is dus verdorie in ons eigen belang dat er geen ongelijkheid ontstaat op het Europees continent, waarbij enkele landen achterblijven. Een open economie als die van België heeft een sterke interne markt nodig. Als iedereen zijn eigen boontjes blijft doppen, zullen er binnenkort geen boontjes meer zijn, en daarom heb ik de volgende vragen, mevrouw de eerste minister.

Hoe staat u tegenover het Europese herstellfonds? Hoe zullen de middelen worden verdeeld? Hebt u al zicht op de criteria? Hoe staat u ten aanzien van de nieuwe Europese belastingen, de omzetbelastingen op multinationals, de digitaks en de koolstoftaks?

01.08 Kristof Calvo (Ecolo-Groen): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de eerste minister, collega's, ik ben blij dat ik vandaag op het Europese continent woon en niet in de Verenigde Staten. In de Verenigde Staten moet Twitter worden ingeschakeld om het nationalisme en het populisme van de heer Trump te counteren en te factchecken. Op ons Europees continent is er hoopvol nieuws, met hopelijk een nieuw hoofdstuk voor de Europese Unie: 750 miljard euro hoop en perspectief, niet alleen voor onze economie, maar ook voor onze burgers en dus ook voor onze landgenoten.

Collega's, als ecologisten zien wij Europa graag. De voorbije jaren was dat vaak een haat-liefderelatie: geloven in samenwerking, geloven in de kracht van solidariteit, maar vaak ook kritisch voor de inhoudelijke keuzes die bijvoorbeeld na 2008, na de financiële crisis, in Brussel en Straatsburg werden gemaakt. Ik hoop dat er nu eindelijk een echt nieuw hoofdstuk is aangebroken, een Europa dat er niet alleen is voor markt en munt, maar ook voor mens en milieu. Ik wil mij voor honderd procent aansluiten bij de quasi consensus in dit halfroond om het plan van de Europese Commissie hartstochtelijk, assertief en openlijk te steunen. België heeft Europa nodig, maar Europa heeft ook België nodig.

Ik heb het u vorige week al gezegd, mevrouw de eerste minister: ik vind ons soms te terughoudend, te veel "mitsen" en "maren", en te weinig duidelijkheid. Ik begrijp dat de complexiteit van ons land, met de houding van de Vlaamse regering, u soms daarin hindert. Ik wil u echt vragen, net als collega Van Quickenborne, net als collega Van Hoof, net als de socialistische collega's, op dit punt honderd procent duidelijk te zijn. Mijn vraag is relatief eenvoudig. Ja, we hebben een volwaardige regering nodig om bijvoorbeeld een eigen, nationaal investeringsplan op te maken, om een eigen Belgische *green deal* te maken, maar vandaag en de komende uren, dagen en weken wordt beslist of het plan van de Commissie groen licht krijgt of niet. Mijn enige vraag aan u, mevrouw de eerste minister: zal België een bondgenoot zijn voor dat plan? Zult u daarvoor op de barricade gaan staan? Zult u daarvoor uw stem durven verheffen?

01.09 Anneleen Van Bossuyt (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de premier, gisteren heeft de Europese Commissie inderdaad haar plan voorgesteld voor een nieuw meerjarig financieel kader en het herstellfonds, wat al lang verwacht was. Door de coronacrisis staat Europa voor heel wat uitdagingen, niet het minst op economisch vlak, en het herstellfonds moet er mee een antwoord op bieden. De Commissie stelt een plan voor met een fonds van 750 miljard euro, dat voor twee derde uit subsidies zal bestaan en voor een derde uit leningen. Om dat allemaal terug te betalen, stelt de Commissie een hele reeks middelen voor, zoals een digitale taks, een plastic taks, een CO₂-grensbelasting en nog enkele andere.

Het geld zal via een bepaalde verdeelsleutel onder de lidstaten verdeeld worden. Volgens de eerste berichten die we daarover gehoord hebben, zal België, dat toch wel zwaar getroffen is door de coronacrisis, daaruit 5,48 miljard euro ontvangen. Landen als Tsjechië, Polen en Slowakije, die heel wat minder getroffen zijn, zouden daar een veelvoud van krijgen, echt soms drie tot vier keer zoveel.

Mevrouw de premier, welk standpunt zal België innemen over de verhouding tussen de leningen en de subsidies? Als er al subsidies worden toegekend, zal België er dan voor pleiten om daar ook voorwaarden aan te koppelen?

Zal België de nieuwe middelen ondersteunen die de Europese Commissie voorstelt? Zo ja, zal België ervoor pleiten dat die geïnd worden door de lidstaten en niet door de Europese Unie?

Ten slotte, welke verdeelsleutel zal België verdedigen?

De **voorzitter**: Het woord is aan de eerste minister.

01.10 Eerste minister **Sophie Wilmès**: De economische gevolgen van deze crisis zijn inderdaad aanzienlijk. Zoals ik vorige week al zei, voorzagen het Planbureau en de Nationale Bank van België begin april een mogelijke recessie van –8 % voor dit jaar. Waarschijnlijk zal de recessie in 2020 nog ongunstiger uitvallen, en in 2021 zal de opleving ook traag gebeuren.

Er moet een onderscheid worden gemaakt tussen, enerzijds, de dringende versterking van de steunmaatregelen om de bedrijven deze crisis te helpen overleven en, anderzijds, de relance. Zoals ik al heb aangegeven, gaat de relance over structurele beslissingen voor onze economie op lange termijn. Dit moet idealiter de basis zijn van de hervormingen die een volgende regering zal moeten waarmaken, en dit zo snel mogelijk vermits ook de relance niet kan worden uitgesteld.

In amper twee maanden tijd hebben wij in totaal al 13 miljard euro aan steunmaatregelen in onze economie geïnjecteerd. Wij hebben bovendien 53 miljard euro aan bankgaranties afgesproken en wij werken aan een tweede schijf steunmaatregelen. Inderdaad, sommige van de reeds genomen maatregelen zullen wij moeten verlengen. Andere kunnen inhoudelijk worden uitgebreid, en wij zullen ook nieuwe maatregelen moeten nemen, zeker voor de hardst getroffen sectoren. Wij werken daaraan. Het is de bedoeling brede politieke steun voor deze maatregelen te krijgen. Het is evident dat de maatregelen inzake de organisatie van het werk zullen moeten overlegd worden met de sociale partners. Uitstel van vakantie behoort daar niet bij.

Ik ben mij ervan bewust dat de horecasector, net zoals de cultuur- en evenementensector en vele andere waarvan de herneming op zich laat wachten, concrete antwoorden verwachten. Een vergadering van de Nationale Veiligheidsraad is gepland voor 3 juni met het oog op fase 3 van de afbouw.

Er wordt grondig overleg gepleegd tussen de horecasector en de deskundigen om de voorwaarden voor de heropening zo snel mogelijk te definiëren. De federale regering, de Gewesten, de sectorfederatie, de GEES en de ERMG zijn volledig gemobiliseerd voor dit onderwerp.

De horecasector is heel divers. Het is belangrijk om alle aspecten ervan te behandelen. Dit kost tijd. Een goede organisatie is echter onontbeerlijk en in ieders belang. De besprekingen vorderen echter wel. Gisteren werd er al gewerkt aan het protocol waarin de regels en praktijken inzake de bescherming van de gezondheid van personeel en klanten zijn vastgelegd. Dit protocol kan worden toegepast in de horecazaken.

Het Overlegcomité werkt nu aan het stabiliseren van al deze elementen die de basis zullen vormen voor de bespreking in de Nationale Veiligheidsraad op 3 juni.

Outre les mesures évoquées prises au niveau national, des mesures sont sur la table européenne. La Commission européenne a présenté, ce mercredi après-midi, ses propositions pour le budget pluriannuel 2021-2027 ainsi que pour un fonds de relance temporaire intégré à celui-ci. Il s'agit de lever, en quatre ans, 750 milliards d'euros sur les marchés financiers. Ces moyens seront alloués à concurrence de 500 milliards d'euros sous forme de subsides et de 250 milliards d'euros sous forme de prêts. Ces montants seront entièrement affectés au fonds et au programme du budget pluriannuel de l'Union européenne.

Sur la base d'une première lecture, il apparaît que les subsides seront conditionnés par le semestre européen et les plans de réformes nationaux correspondants.

Les propositions de la Commission européenne me semblent présenter un juste équilibre entre les subsides – importants –, d'une part, et les prêts, d'autre part. L'introduction d'une certaine forme de conditionnalité me paraît également opportune. La solidarité et la responsabilité vont, en effet, de pair – je l'ai déjà dit à

plusieurs reprises.

Uit de eerste lezing van het voorstel blijkt dat voor een derde leningen en voor twee derde subsidies worden opgelijst. Deze subsidies zouden via het mechanisme van het Europees semester en het daarin geïntegreerd nationaal herstelplan aan de nodige voorwaarden inzake hervormingen worden onderworpen. Dit lijkt mij dus op het eerste gezicht te beantwoorden aan wat wij belangrijk achten, met name een evenwicht tussen solidariteit en verantwoordelijkheid.

De komende dagen moeten we uiteraard werk maken van een goede analyse van de complexe voorstellen en eveneens nauwgezet evalueren hoe dit tegemoetkomt aan het Europese project, aan de waarden en aan de Belgische belangen. Ik kan nu wel al zeggen dat de Belgische belangen ruimer zullen worden bekeken dan alleen cijfers over de netto-opbrengst. Onze hoge graad van integratie op de interne markt en het feit dat de EU veruit onze eerste exportmarkt is, zorgen ervoor dat een goede werking van de hele Europese economie ons ook indirect maar tastbaar voordelen oplevert. Bovendien blijft het voor België belangrijk dat de Green Deal, de Digital Transition maar ook onderzoek en innovatie sleutelpunten blijven in de ontplooiing van de Europese economie. Natuurlijk moet ook rekening worden gehouden met de versterking van onze capaciteit op het vlak van de gezondheidszorg.

Hoe dan ook, zullen we de directe impact van de voorstellen moeten analyseren op de federale begroting. In deze context herinner ik eraan dat België pleit voor de verlenging van de toegestane flexibiliteit inzake de regels van het Stabiliteits- en Groeipact, minstens ook voor 2021. Ik heb dit punt overigens heel duidelijk gemaakt op verschillende vergaderingen hierover, ook toen ik minister van Begroting was.

Les chiffres qui circulent dans la presse sur les montants auxquels la Belgique pourrait prétendre se basent manifestement sur un document qui aurait fuité, dont le statut n'est pas connu. Il est donc difficile de se prononcer à ce sujet. À ce stade, les États membres n'ont pas encore reçu d'informations précises sur les clés de répartition utilisées pour l'allocation des fonds.

Enfin, je note que la Commission a présenté un certain nombre de propositions pour des nouvelles ressources propres. Comme je l'ai déjà dit en commission, nous sommes favorables au principe de ces nouvelles ressources propres. Bien sûr, comme pour tout, il faudra procéder à une analyse complète et détaillée des propositions mises sur la table.

Comme pour chaque dossier européen, cette position sera évidemment concertée en réunion DGE qui, je vous le rappelle, regroupe les représentants du fédéral et des entités fédérées pour un sommet prévu pour la mi-juin.

Une proposition concrète est donc sur la table. Nous nous en réjouissons. Je le répète, pour moi, il y a un juste équilibre entre les subsides et les prêts. L'objectif est, bien sûr, de pouvoir arriver à un accord à 27; mais comme vous, je sens que l'Europe a décidé de prendre un tournant, un tournant important, un tournant qui correspond à ses valeurs de solidarité, mais aussi de responsabilité. L'une va avec l'autre.

En ce qui concerne la Belgique, je vous ai dit que nous consulterons pour déterminer sa position. En ce qui me concerne, il est clair que nous resterons du côté de l'Europe, de manière déterminée et pérenne.

01.11 François De Smet (DéFI): Merci, madame la première ministre, pour votre réponse. Elle n'était pas tout à fait complète, mais il s'agit peut-être d'informations que vous n'avez pas encore. Merci pour votre transparence. Je partage votre analyse sur le juste équilibre entre subsides et prêts. Pour le reste, à nous de voir et d'attraper cette balle au bond. Jean Monnet, ce constructeur de l'Europe disait: "Les hommes n'acceptent de changement que dans la nécessité, et ils ne voient la nécessité que dans la crise." Peut-être le temps de la nécessité est-il enfin venu.

01.12 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen): Madame la première ministre, je sens dans vos propos un véritable engagement européen, et une volonté d'aller de l'avant. Vous soulignez justement l'importance des recettes propres de l'Union européenne, et celle de la poursuite du processus du Green Deal. À la fin, je vous sens aussi très prudente, puisque la position de la Belgique n'est pas encore déterminée en vue de la prochaine réunion importante, le sommet du 18 juin.

J'espère que nous trouverons, au niveau des entités fédérées, qui sont associées à la détermination de la position de la Belgique pour ce type de sommet, des partenaires pour aller de l'avant. Comme je l'ai dit, nous

devons trouver des partenaires pour nous situer dans le camp des optimistes, des visionnaires et des solidaires, plutôt que dans le camp des radins qui regardent leur propre intérêt à court terme, ce qui, en politique comme dans la vie, n'est pas de bon conseil. J'espère que votre conviction sera renforcée par la suite et que la Belgique fera partie, comme elle l'a fait historiquement, des pays leaders en Europe pour la construction de cet après-coronavirus.

01.13 Peter Mertens (PVDA-PTB): Mevrouw de eerste minister, u zegt dat het aan de sociale partners is om te beslissen, maar even later komt de heer Van Quickenborne, die zopas fractieleider is geworden, op een slimme manier Voka verdedigen. Hij zegt dat er een aantal voorwaarden rond de flexibilisering van de arbeidsmarkt moeten worden opgelegd in de postcoronatijd.

Of het nu via Voka of via Europa gaat, als men de crisis zal misbruiken om oudbakken voorstellen rond het activeren van nachtarbeid, het optrekken van overuren en het verlengen van arbeidsduur op te warmen, zult u een tegenstander vinden in onze partij en in de vakbonden in België. Dat zijn voorstellen van het verleden. De voorstellen van de toekomst handelen niet over het activeren van nachtarbeid, maar over het activeren van het grote vermogen. Ze handelen niet over het optrekken van overuren, maar over het optrekken van de laagste lonen. Ze handelen niet over het verlengen van de arbeidsduur, maar wel over de herverdeling van de arbeid, zodat iedereen een menselijke job krijgt in de postcoronatijd, mijnheer Van Quickenborne. Daarover wordt vandaag niet gesproken.

01.14 Jean-Marie Dedecker (ONAFH): Mevrouw de eerste minister, bedankt voor uw antwoord, ook al is het veeleer een pleister op een houten been. Eindelijk hebben we iets om naar uit te kijken, namelijk de vergadering van de Nationale Veiligheidsraad. Het blijft jammer dat de mensen aan de kust, waar ik vandaag kom, een verloren pinksterweekend aan hun been hebben, zeker gelet op het prachtige weer.

Er is nu eindelijk wat licht aan het einde van de tunnel. Ik hoop dat we het oorspronkelijke idee om op 8 juni van start te gaan, zullen kunnen bewaren. Bovendien hoop ik dat de maatregelen niet zo draconisch zijn dat het voor sommigen belangrijker is om gesloten te blijven dan om hun zaak open te doen.

01.15 Vincent Van Quickenborne (Open Vld): Mevrouw de premier, ik dank u voor het antwoord. Ik vind u volutaristisch.

U had het over een wending of een revolutie in Europa. Dat is ook zo en we moeten daar helemaal achterstaan.

Ik merk dat ik al op de zenuwen werk van mijn dierbare collega van de PVDA. Hij had het over ouderwetse recepten maar als er één ouderwets recept bestaat in deze wereld, is het toch wel het communisme. Ik ken geen enkel land in de wereld dat een succesvol communistisch recept heeft gerealiseerd. Het is dus juist dat we niet terug moeten naar het communisme.

Ik wil nog even terugkomen op de cijfers, de 5,48 miljard euro waarover men het had. Dat is uiteraard een voorlopig cijfer. Ik richt mij even tot de collega van de N-VA. Als men ons land vergelijkt met landen die qua ontwikkeling vergelijkbaar zijn zoals Nederland, Duitsland of Oostenrijk en als men die 5,48 miljard euro afzet tegen hun cijfers, dan stelt men vast dat Duitsland eigenlijk 12,5 miljard euro te weinig zou krijgen, dat Nederland 1,7 miljard euro te weinig zou krijgen en dat zelfs Oostenrijk 440 miljoen euro te weinig zou ontvangen vergeleken met ons land. Laten we echter geen cijferfetisjisten zijn, laten we vooral kijken naar het belang dat we hierbij hebben. België is een open land en dankzij een sterk Europa worden wij een sterk België.

01.16 Christophe Lacroix (PS): Madame la première ministre, la crise du COVID-19 a une nouvelle fois mis en lumière toutes les faiblesses de l'Europe, que ce soit en termes de coordination interne, d'une dépendance mondiale folle en biens de première nécessité ou encore d'un manque de solidarité inimaginable entre États membres avec parfois des déclarations ignobles de premiers ministres des pays frugaux par rapport à leurs collègues, aux pays et aux peuples du Sud.

Cependant, je le répète encore fois, le *business as usual* n'est pas une option dans cette relance européenne. Le Green Deal ou les politiques de soutien aux régions en transition doivent continuer à être des priorités dans le futur budget européen. J'aimerais rappeler que nous sommes en faveur des ressources propres pour l'Union européenne et que vous trouverez en nous des alliés quand il s'agira de mettre en place une taxe sur les transactions financières ou une taxation des GAFAM.

01.17 Els Van Hoof (CD&V): Mevrouw de premier, ook ik ben tevreden met uw antwoord. Met Europa zitten we op een scharniermoment en u stelt heel duidelijk dat wij de zijde van de solidaire verantwoordelijke kiezen, dus de zijde van wie voor een sterk Europa is. Dat verheugt mij. Immers, het coronavirus is dan wel onzichtbaar, het zal veel gezinnen heel zichtbare economische schade berokkenen. Onze markt is een eengemaakte markt. We hebben dan ook nood aan een Europees antwoord. Dat kwam gisteren luid en duidelijk van Commissievoorzitter von der Leyen. Wij zijn er bijzonder blij mee dat u dat antwoord steunt.

Maar *the proof of the pudding is in the eating*. De criteria zullen logisch en de verdeelsleutel zal eerlijk moeten zijn. De meeste middelen moeten dus naar de zwaarst getroffensten gaan. Ook moet er een koppeling gemaakt worden met klimaatneutraliteit en economische verantwoordelijkheid. Zonder die erg belangrijke voorwaarden zal de steun voor het herstelfonds verdwijnen als sneeuw voor de zon. Dat kunnen wij niet maken. We moeten dit momentum gebruiken voor een sterke Europese Unie. Daar steunen wij u in.

01.18 Kristof Calvo (Ecolo-Groen): Mevrouw de eerste minister, bedankt voor uw antwoord, dat gekenmerkt wordt door een grote dosis engagement en ook nog altijd door een grote dosis diplomatie.

Vanwege dat laatste heb ik de samenstelling van de Kamer op papier even uit de schuif gehaald. Uw regering is maar door 38 zetels vertegenwoordigd. De coalitie van de solidariteit, de menselijkheid en de federalisten, van zij die van Europa houden, haalt hier echter ruim 100 zetels. Om die reden zal mijn fractie het initiatief nemen om die brede steun voor een ambitieus Europees herstelplan te formaliseren via een parlementaire stemming over een voorstel van resolutie.

In het debat dat wij in het afgelopen halfuur gevoerd hebben, is namelijk alleen mevrouw Van Bossuyt sceptisch, kritisch. Mevrouw Van Bossuyt zegt dat we moeten oppassen met solidariteit: oppassen met solidariteit tussen Noord en Zuid in Europa en oppassen met solidariteit tussen Noord en Zuid bij ons, in België. Dat is de waarschuwing van de N-VA. Op hetzelfde moment neemt collega Theo Francken het op als vakbond van de allerrijksten. De N-VA waarschuwt niet voor een transfer van rijk naar arm, maar wel voor een transfer van Noord naar Zuid. (...)

De **voorzitter**: Collega Calvo, u hebt uw spreektijd ruim overschreden.

01.19 Kristof Calvo (Ecolo-Groen): (...)

De **voorzitter**: Maar u bent niet meer verstaanbaar.

(...): Nooit! (*Hilariteit*)

De **voorzitter**: Collega Calvo, één minuut en 20 seconden en daarna gaat de micro uit.

01.20 Ahmed Laaouej (PS): Monsieur le président, ce n'est pas correct car il a été interrompu.

Le **président**: Il n'a pas été interrompu. Son intervention a duré une minute et vingt secondes, monsieur Laaouej!

Si vous voulez me corriger, venez ici! Il ne faut pas exagérer! Les règles valent pour tous! (*Brouhaha*)

Non! Après la minute de réplique, monsieur Laaouej! Il avait donc déjà dépassé le temps qui lui était imparti.

01.21 Anneleen Van Bossuyt (N-VA): Mevrouw de eerste minister, het herstelfonds mag niet leiden tot een schuldenuïe. Daar gaat het ons over, mijnheer Calvo. Het mag niet leiden tot een schuldenuïe, waar de toekomstige generaties voor zullen moeten betalen en waar ook Europa uiteindelijk het slachtoffer van zal zijn. Daarom moet het fonds zoveel mogelijk uit leningen bestaan.

Mevrouw de premier, u claimt dat er nu een juist evenwicht is, maar als er voor twee derde subsidies en voor een derde leningen zijn, dan is dat voor ons geen goed evenwicht.

Het fonds mag ook geen excuus zijn om Europese belastingen in te voeren en al zeker geen internemarkttaks. U zegt zelf dat de interne markt zo belangrijk is. Die zal zeer belangrijk zijn voor ons economisch herstel en voor het stimuleren van de groei, dus raak daar zeker niet aan.

De verdeelsleutel zal, ten slotte, cruciaal zijn. Het kan niet dat Vlaanderen disproportioneel veel zal moeten betalen voor de Europese solidariteit. U zegt dat u met de deelstaten in overleg zult gaan.

De **voorzitter**: U moet ook afronden.

01.22 Anneleen Van Bossuyt (N-VA): Ik hoop dat u dat inderdaad zult doen en ik hoop ook dat u hun vertegenwoordigers rechtstreeks bij de Europese onderhandelingen zult betrekken.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

02 Questions jointes de

- **Catherine Fonck à Sophie Wilmès (première ministre) sur "La situation financière des hôpitaux" (55000755P)**

- **Sofie Merckx à Sophie Wilmès (première ministre) sur "La situation financière des hôpitaux" (55000772P)**

02 Samengevoegde vragen van

- **Catherine Fonck aan Sophie Wilmès (eerste minister) over "De financiële situatie van de ziekenhuizen" (55000755P)**

- **Sofie Merckx aan Sophie Wilmès (eerste minister) over "De financiële situatie van de ziekenhuizen" (55000772P)**

02.01 Catherine Fonck (cdH): Monsieur le président, madame la première ministre, vous avez rendu visite à plusieurs hôpitaux. J'ose donc espérer que vous ne nierez plus ici la situation financière catastrophique de ces derniers.

Cela fait des semaines que j'interpelle votre ministre de la Santé et, encore la semaine dernière, je vous interrogeais ici en séance plénière.

Les hôpitaux – j'ose le dire – sont en situation de quasi-faillite virtuelle. Leur situation était déjà extrêmement difficile avant la crise. Pourtant, tous les soignants se sont investis sans compter pour prendre en charge l'ensemble des patients COVID-19.

Suite aux décisions que vous avez prises, toutes les autres activités ont été réduites, voire arrêtées. Les consultations, les activités médico-techniques, les activités dans les quartiers opératoires, au niveau des hospitalisations de jour ou des hospitalisations classiques ont fondu de 75 à 100 %. Avec ces chutes d'activités, ce sont toutes les rentrées financières de ces hôpitaux qui ont fondu alors qu'ils doivent faire face à des surcoûts importants liés à la prise en charge des patients COVID-19.

Aujourd'hui, les activités reprennent progressivement, mais elles sont encore réduites de l'ordre de 50 % par rapport au niveau habituel. Par ailleurs, vous avez exigé que des lits soient gelés, ce qui veut dire que 25 % de la capacité des soins intensifs ne sont pas utilisés, comme c'est le cas aussi dans de nombreuses unités d'hospitalisation avec des lits qui sont vides, pour faire face à un éventuel rebond, ce qui aggrave encore plus leur situation financière actuelle et des semaines à venir.

Vous avez fait une avance d'un milliard d'euros, mais ce n'est qu'une avance. En effet, la circulaire que vous avez envoyée aux hôpitaux prévoit explicitement que ce montant pourra être récupéré par l'État. C'est donc une avance virtuelle. De plus, ce montant représente une cacahuète au regard de l'effondrement de leur financement.

Le **président**: Madame Fonck, je vous demande de conclure.

02.02 Catherine Fonck (cdH): Il y a donc urgence. La situation est très inquiétante, madame la première ministre. Je vous demande donc de garantir et de libérer les financements adéquats pour que les hôpitaux puissent faire face à ces surcoûts et à ces pertes financières. (...)

02.03 Sofie Merckx (PVDA-PTB): Monsieur le président, madame la première ministre, hier, j'étais à l'hôpital Marie Curie, un grand hôpital de Charleroi, près de chez moi. J'y ai rencontré du personnel soignant en colère. Je peux vous dire qu'ils n'ont pas encore oublié les mots de Mme Marghem, qui disait qu'ils étaient des enfants gâtés. Ils m'ont fait part de certains témoignages qu'ils m'ont demandé de vous relayer.

Nadège m'a expliqué que durant l'épidémie COVID-19, elle restait cinq heures dans l'unité sans boire ni manger, et que c'était très épuisant physiquement et psychologiquement. Élise me disait qu'en trente-cinq ans, jamais elle n'aurait pensé devoir fabriquer elle-même du matériel de protection.

J'ai aussi vu une certaine détermination chez le personnel soignant. Oui, il y aura un avant et un après COVID-19. Anthony m'a dit qu'il refusait d'encombrer la corde, de compter les masques, de décompter le matériel par peur d'en manquer. Il refuse d'espérer avoir le temps d'être au chevet du patient. Il m'a dit: "J'aime mon métier, j'aime les patients, qui méritent des soins de qualité."

Il y avait aussi un tract qui disait, à vous et à Mme De Block: "Vis ma vie et prends ma place." Ils vous invitent vraiment à venir vivre une journée auprès d'eux pour savoir ce que c'est que de travailler dans un hôpital dans les conditions actuelles. En plus de ces conditions de travail, qui se sont ajoutées aux coupes budgétaires que vous avez faites avant, s'ajoute encore l'angoisse de la faillite. Effectivement, si un tiers des hôpitaux étaient déjà en déficit en 2019, on est aujourd'hui bien sûr à 100 %. Quand nous avons demandé ici même le refinancement des hôpitaux via le Fonds "blouses blanches", on nous a accusés, nous le PTB, d'être populistes. Aujourd'hui, cet argent va arriver, mais nous savons qu'il ne sera vraiment pas suffisant.

Madame la première ministre, ma question est très simple: allez-vous dégager les cinq à sept milliards nécessaires pour que les hôpitaux ne coulent pas, ou allez-vous encore faire des économies? Allez-vous aussi refinancer le secteur pour offrir aux infirmières, entre autres, des conditions de travail et de salaire dignes de leur profession?

02.04 **Sophie Wilmès**, première ministre: Monsieur le président, madame Fonck, madame Merckx, je ne pourrais pas vivre la vie du personnel soignant. Je ne pourrais pas la vivre! Par contre, je pense que la meilleure façon d'avoir une compréhension un peu plus profonde de ce qu'il ressent au quotidien, c'est d'aller sur place dans les hôpitaux, ce que j'ai fait les deux week-ends derniers dans les trois Régions du pays pour discuter avec celles et ceux qui, en direct, au quotidien, ont vécu la lutte contre le COVID-19.

Je dois vous dire que ce sont des rencontres qui étaient à la fois empreintes d'une grande émotion, d'un grand partage mais aussi de beaucoup d'apprentissages sur la réalité du terrain. Cette réalité, elle se connaît, elle se comprend quand on va sur place, ce que j'ai fait, quitte effectivement à devoir être accueillie de manière particulière. Et, vous le savez, en aucun cas, on ne peut prendre ombrage de l'expression de la détresse du personnel soignant.

À la suite de ceci, mercredi en début de matinée, la ministre de la Santé, la ministre de l'Économie et le ministre du Budget ont reçu les partenaires sociaux. On en a parlé la semaine dernière. Ils ont eu l'occasion d'échanger sur diverses thématiques, dont évidemment ces fameux arrêtés de pouvoirs spéciaux qui suscitaient tant la colère, ces fameuses gouttes qui faisaient déborder le vase, comme ils le disaient eux-mêmes. Vous vous souviendrez aussi qu'on a immédiatement décidé de les suspendre et qu'on a également décidé de les supprimer samedi en kern +10.

Derrière la situation du personnel soignant, de ses difficultés (manque de personnel, organisation du travail), il y a aussi toute la question de la revalorisation du travail. Comme je l'ai déjà dit, cette revalorisation du travail ne s'exprime pas uniquement en termes de salaire et, en fait, peut-être pas d'abord en termes de salaire. Elle s'exprime surtout en termes de charge du travail. Il faut pouvoir partir, quitter son job en se disant: "Ce que j'ai fait, je l'ai bien fait."

C'était assez marquant dans ces discussions. C'était ce qui revenait tout le temps. Un à un, une à une, en dehors du champ des caméras, ils m'ont dit en toute sincérité: "J'ai du mal, alors que je me suis engagé dans ce job, à rentrer chez moi en me disant que je n'ai pas fait mon job comme il fallait car je n'ai pas eu le temps de bien faire les choses." Cela appelle évidemment à renforcer le personnel de manière importante dans les hôpitaux.

Vient immédiatement alors la question du financement des hôpitaux. On sait qu'une discussion fondamentale structurelle doit être menée sur le financement des hôpitaux à long terme mais avant cela, il y a des obligations qui sont immédiates, des urgences. La première d'entre elles était effectivement de libérer un milliard. C'est vrai, c'est une avance de trésorerie à distribuer et à propos de laquelle les hôpitaux nous disent que c'est bien, qu'ils en ont besoin mais qu'elle ne sera peut-être pas suffisante et qu'il en faudra probablement une deuxième. Cette deuxième avance de trésorerie viendra aussi si nécessaire – et elle

s'avère nécessaire.

Au-delà de ces avances de trésorerie, il y a aussi, de manière urgente, la question du financement des hôpitaux aujourd'hui. Comme vous l'avez dit, le fait qu'ils aient dû s'occuper de manière unique de la crise du COVID-19 a entraîné des dépenses supplémentaires et une série de ressources en moins. À cet égard, un groupe de travail a été mis en place. Une enquête a été envoyée aux hôpitaux. Leurs réponses sont attendues pour lundi. Sur la base de cette enquête, les services compétents procèderont à l'analyse des besoins réels, des avances de trésorerie et de la gestion du financement réel des hôpitaux.

En outre, vous savez qu'il y a eu une première provision d'un milliard dont 834 millions ont déjà été consacrés à des dépenses liées à l'achat de matériel de protection pour le personnel des soins de santé. Par ailleurs, cette semaine – si je ne m'abuse – une nouvelle provision d'un milliard a été décidée avec 200 millions déjà affectés à des dépenses en matière de santé, 150 millions d'aide de première ligne pour les hôpitaux, 28 millions pour les soins psychiatriques et 20 millions pour les unités de soins.

Vous le constatez, l'approche est multiple. Elle concerne à la fois les avances de trésorerie, la situation structurelle et la situation du personnel soignant.

02.05 Catherine Fonck (cdH): Madame la première ministre, vous nous citez un milliard, un milliard, un milliard, un milliard... Nous avons l'impression que les milliards tombent du ciel! Mais je connais un seul milliard, qui a été affecté aux hôpitaux comme avance. Vous avez osé écrire dans cette circulaire que ce serait récupérable. En pratique, autant dire qu'aujourd'hui, il n'y a aucune garantie pour que ce milliard ne soit pas, à un moment donné, récupéré par l'État.

La première chose que je vous demande, c'est de modifier votre circulaire pour que ce milliard ne soit pas un milliard virtuel qui sera aussi vite redemandé par l'État.

Deuxièmement, les estimations sont de l'ordre de cinq à sept milliards. Si vous suivez la logique du financement des hôpitaux, je crains que nous ne nous réveillions que dans deux ou trois ans. Ces avances, ces compensations – justement pas sous forme d'avances – sont cruciales, urgentes et doivent être bétonnées et garanties. Le Fonds "blouses blanches" ne doit en rien être dédié à compenser les surcoûts de la crise du COVID-19 et les pertes financières. (...)

02.06 Sofie Merckx (PVDA-PTB): Madame la première ministre, j'ai bien vu que vous êtes allée visiter les hôpitaux. Mais il aurait quand même été préférable de visiter les hôpitaux il y a quelques années, quand vous étiez ministre du Budget. Vous n'auriez peut-être pas coupé dans les budgets, comme vous l'avez fait à l'époque. Maintenant, il est un peu tard pour aller constater les dégâts sur place.

Quand je vous entends parler, je n'entends aucune garantie. Des avances sont faites, mais ce n'est pas de l'argent qui est donné, comme Mme Fonck l'a indiqué.

Vous dites aussi que la revalorisation ne passe pas par l'augmentation du salaire et qu'il faut résoudre le problème des hôpitaux à long terme. Je pense que vous n'avez toujours pas compris le personnel hospitalier, madame. Il faudra retourner les écouter. Ceux qui vous ont tourné le dos ont aussi envie de vous parler et de vous faire comprendre que oui, ils ont besoin maintenant de beaucoup plus d'argent. Ils n'ont pas besoin d'applaudissements mais d'argent pour le secteur des soins de santé.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

03 Samengevoegde vragen van

- **Ortwin Depoortere** aan **Pieter De Crem** (Veiligheid en Binnenlandse Zaken) over "Het aanhoudende geweld tegen politieagenten" (55000748P)
- **Franky Demon** aan **Pieter De Crem** (Veiligheid en Binnenlandse Zaken) over "Het geweld tegen politieagenten in Anderlecht" (55000759P)
- **Katja Gabriëls** aan **Koen Geens** (VEM Justitie, Regie der Gebouwen en Europese Zaken) over "De aanpak van de straffeloosheid bij geweld tegen de Brusselse politie" (55000761P)
- **Caroline Taquin** aan **Pieter De Crem** (Veiligheid en Binnenlandse Zaken) over "Het geweld tegen politieagenten" (55000766P)
- **Eric Thiébaud** aan **Pieter De Crem** (Veiligheid en Binnenlandse Zaken) over "Het geweld tegen de

politie" (55000771P)

- Kristien Van Vaerenbergh aan Pieter De Crem (Veiligheid en Binnenlandse Zaken) over "De aanpak van het geweld tegen politieagenten door de justitie" (55000773P)

03 Questions jointes de

- Ortwin Depoortere à Pieter De Crem (Sécurité et Intérieur) sur "Les violences persistantes à l'égard des agents de police" (55000748P)

- Franky Demon à Pieter De Crem (Sécurité et Intérieur) sur "Les violences commises contre des policiers à Anderlecht" (55000759P)

- Katja Gabriëls à Koen Geens (VPM Justice, Régie des Bâtiments et Affaires européennes) sur "La lutte contre l'impunité dans le cadre des violences commises contre la police de Bruxelles" (55000761P)

- Caroline Taquin à Pieter De Crem (Sécurité et Intérieur) sur "Les violences à l'égard des policiers" (55000766P)

- Eric Thiébaud à Pieter De Crem (Sécurité et Intérieur) sur "Les violences à l'égard de la police" (55000771P)

- Kristien Van Vaerenbergh à Pieter De Crem (Sécurité et Intérieur) sur "La réaction de la Justice face aux violences commises contre des policiers" (55000773P)

De **voorzitter**: Minister Geens zal de vragen beantwoorden.

03.01 **Ortwin Depoortere** (VB): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, mijn vraag was, net als de vragen van de vier andere vragenstellers, aan minister De Crem gericht. Blijkbaar heeft minister De Crem vandaag niet veel zin om te komen antwoorden, maar dat stoort mij niet. De regering is één en ondeelbaar. Ik kan dus mijn vraag ook aan u stellen.

Mijnheer de minister, de situatie is kritiek. De incidenten en gewelddaden tegen onze politieagenten zijn de laatste maanden niet meer op één hand te tellen. Daarom heeft de grootste politievakbond, het VSOA, zeer bewust videobeelden van die gewelddaden verspreid. Het VSOA brengt daarmee aan u en de beleidsmakers de duidelijke boodschap dat na de woorden tot daden overgegaan moet worden. Die boodschap is echter nog steeds niet aangekomen bij onze beleidspolitici.

Mijnheer de minister, waar blijft het nultolerantiebeleid? Waar blijft de harde bestraffing van plegers van misdaden tegen onze politie- en hulpdiensten? Waarom worden criminelen die onze politie aanvallen dezelfde dag nog op vrije voeten gesteld, met een simpele uitnodiging om later eens terug te komen voor een verhoor?

Mijnheer de minister, het water staat onze politiediensten aan de lippen. Het is dringend tijd dat de beleidspolitici harde daden laten volgen op de vele woorden die zij al uitgesproken hebben.

03.02 **Franky Demon** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, collega's, mijnheer de minister, na de incidenten van vorige maand was het vorig weekend in Anderlecht opnieuw van dat. Politieagenten die op interventie waren, werden zwaar aangepakt.

Wij hebben het hier in het halfroond al vaker herhaald: dat kan niet. Wij willen geen geweld tegen politiemensen of tegen gelijk welke hulpverlener. Wij mogen dat niet tolereren.

De uitzonderlijke omstandigheden, de coronatijd waarin wij tot op vandaag leven, zijn geen excuus.

Minister van Binnenlandse Zaken De Crem heeft dat ook al meermaals in de commissie beklemtoond. Ook in onze commissie hebben wij daarover een resolutie goedgekeurd. Daders van dergelijke incidenten mogen immers absoluut niet vrijuit gaan.

Ik heb vernomen dat de minister al contact met de burgemeesters en met de politietop van de politiezone Zuid heeft gehad, om oplossingen te zoeken en ook om in extra middelen en extra mankracht te voorzien. Dat is goed.

Wij moeten echter niet alleen nadenken over maatregelen op korte termijn maar ook over maatregelen op middellange en lange termijn.

De dader van het trapincident werd ondertussen reeds aangehouden. Het zou een Algerijn zonder papieren

betreffen, wat het natuurlijk allemaal niet eenvoudiger maakt. Voor ons is het echter duidelijk. Hier en elders mag bij dergelijk geweld geen straffeloosheid groeien.

Daarom heb ik enkele concrete vragen.

Waar verblijft de dader vandaag? Zal hij worden gestraft?

Werden reeds extra daders opgepakt die bij het trapincident betrokken waren?

Zijn sinds vorige week stappen ondernomen om contacten met de politiezone in Brussel te hebben? Is in extra mankrachten voorzien?

Ziet u oplossingen op korte, middellange en lange termijn?

Tot slot, zal er overleg met alle Brusselse politiezones zijn?

03.03 Katja Gabriëls (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, inderdaad, opnieuw rellen in Anderlecht. Het is allemaal niet nieuw, maar het zoveelste incident op rij. Nog steeds heerst er een gevoel van straffeloosheid, zowel bij de bevolking als bij politiemensen. U kunt hen dat moeilijk kwalijk nemen natuurlijk: politieagenten worden aangevallen tijdens arrestaties, combi's worden vernield en er werd zelfs een dienstwapen gestolen. Dat zijn stuk voor stuk zeer zwaarwichtige en onaanvaardbare feiten. Collega's, iedereen hier zal zeggen dat dit niet kan, maar er mag geen enkel begrip zijn voor geweld op politiemensen. Zij doen hun job in dikwijls zeer moeilijke omstandigheden en iedereen die het goed meent met deze maatschappij, vindt uiteraard dat deze feiten niet kunnen en is het beu.

Het VSOA vraagt een hard signaal en wij steunen dat volledig. Het mag zelfs niet meer alleen over een signaal gaan: er moet hard worden opgetreden en een strenge straf is noodzakelijk voor dergelijke onaanvaardbare feiten. De rondzendbrief van het College van procureurs-generaal van 2017 maakt al een prioriteit van het snel berechten en ook van het effectief bestraffen van geweld tegen politie. Ook in ons huidige Strafwetboek is al in straffen voorzien en het nieuwe Strafwetboek gaat daar nog wat verder in, wat goed is, maar wij als Parlement moeten er op toezien dat straffen effectief worden uitgevoerd. De logische, unanieme reactie is dat iedereen in koor tweet dat de daders voor de rechtbank zullen komen en zullen worden gestraft. De vraag is natuurlijk wanneer en hoe. Kunt u daar wat meer duidelijkheid over geven?

Vandaar mijn vraag aan u als minister van Justitie, eigenlijk dezelfde als de heer Demon. Wat is de huidige stand van zaken van het onderzoek? Er werd één iemand opgepakt en blijkbaar voorgeleid door het parket. Zijn er nog anderen? Er waren mensen die de arrestatie met geweld probeerden te verhinderen. Werden die ondertussen ook voorgeleid? Werd er snelrecht toegepast in dit dossier? Werden er eventueel al straffen uitgesproken? Zo niet, wanneer zullen de verdachten voor de rechtbank komen? Graag enige toelichting.

03.04 Caroline Taquin (MR): Monsieur le ministre, les images diffusées montrant l'agression de policiers à Anderlecht le week-end dernier sont tout simplement inacceptables et présentent des actes qui appellent à la sanction la plus ferme. Depuis des années, sans parler de l'horreur des agressions terroristes contre nos policiers, ces femmes et ces hommes sont malmenés, agressés et violents.

Monsieur le ministre, ces derniers jours, j'ai rencontré plusieurs personnes qui m'ont demandé pourquoi les policiers n'avaient pas usé de leur arme à feu pour se défendre, en ajoutant: "Vous voyez où nous en sommes!".

Si les modifications apportées au Code d'instruction criminelle et la rapidité des procédures judiciaires ont durci récemment les réactions pénales contre les auteurs de telles agressions, il faut constater que ces violences se poursuivent. De tels actes et images sont intolérables et tellement destructeurs pour l'autorité de nos forces de l'ordre. La vulnérabilité du policier y est insupportable.

J'ai entendu le ministre de l'Intérieur déclarer que de pareilles images ne devraient plus exister. Pour ce faire, nous devons dépasser le stade des déclarations et agir concrètement.

Voici mes questions, monsieur le ministre. Comment ces policiers victimes sont-ils pris en charge? Quelle est la procédure automatique pour assurer leur assistance juridique? Qu'en est-il de la constitution de partie civile? Où en est la procédure du parquet à l'encontre des auteurs? Des poursuites sont-elles en cours pour

non-assistance à personne en danger contre les auteurs de ces images, comme le prévoit le Code pénal? Enfin, avec votre collègue de l'Intérieur, comment évaluez-vous les décisions judiciaires prises contre les individus qui agressent nos policiers, notamment depuis l'entrée en vigueur – en 2018 – des peines de sûreté et de la circulaire du Collège des procureurs généraux d'octobre 2017?

03.05 **Éric Thiébaud** (PS): Monsieur le ministre, les incidents survenus à Anderlecht soulignent une fois encore les violences auxquelles nos policiers sont confrontés dans l'exercice de leur fonction. De tels actes sont totalement inacceptables et mon groupe les condamne sans réserve. Nous adressons tout notre soutien aux agents de police qui exercent leur fonction dans des circonstances difficiles. En l'occurrence, les agents victimes de l'agression étaient là pour protéger les commerçants contre la recrudescence des vols à l'étalage.

Comme le souligne le bourgmestre d'Anderlecht, nous savons que certaines communes constituent un terrain plus difficile que d'autres. Pour que nos policiers puissent exercer leur travail dans de bonnes conditions, il faut leur en donner les moyens. Avec mon groupe, nous réclamons depuis des années un renforcement de la police de proximité. Aujourd'hui le fédéral considère qu'il ne faut qu'un seul agent de quartier pour 4 000 habitants. C'est une norme qu'il faut revoir d'urgence. Elle met clairement en danger nos policiers dans les quartiers les plus difficiles.

Monsieur le ministre, quelles suites sont-elles données aux faits de violences contre les policiers? Combien a-t-on dénombré de faits similaires au cours des 12 derniers mois? Quel soutien concret est-il fourni aux travailleurs de la police dans ces circonstances? Quelles mesures prenez-vous pour apporter aux zones de police les moyens nécessaires pour qu'elles puissent assumer leurs fonctions dans des conditions qui ne mettent pas en danger les travailleurs?

03.06 **Kristien Van Vaerenbergh** (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, de feiten werden geschetst door de collega's. Het filmpje toont de schrijnende omstandigheden waarmee de Brusselse agenten veel te vaak worden geconfronteerd. Geweld tegen politiemensen die gewoon hun werk doen, of proberen te doen, is onaanvaardbaar. De feiten tonen aan dat er geen enkel respect meer is voor de politiediensten of de hulpverleners.

De verdachte die door de omstanders wordt beschermd, is een man die illegaal op het grondgebied verblijft en die reeds bij het gerecht bekendstaat voor verschillende feiten. Volgens de pers zou de betrokkene zelfs al zijn vrijgelaten onder voorwaarden en dat is een symbolische extra slag in het gezicht van de twee belagde politieagenten, die veel moeite hebben gedaan om de man te proberen arresteren.

De vraag om actie op alle terreinen en dus ook op het terrein van Justitie stelt zich. Het parket heeft intussen een onderzoek ingesteld. Dit is het moment om de omzendbrief rond zerotolerantie voor geweld tegen de politiediensten tot in de kleinste puntjes toe te passen, maar dit is slechts het begin van het onderzoek, dat moet kunnen uitmonden in een effectieve bestraffing en het effectief uitvoeren ervan.

Ik kom tot mijn vragen. Klopt het dat de verdachte ondertussen opnieuw voorwaardelijk is vrijgelaten? Klopt het dat de verdachte een strafblad heeft voor zware criminele feiten? Zo ja, welke straffen heeft hij gekregen? Wanneer en hoe werden deze uitgevoerd? Wat is de stand van het onderzoek? Hoeveel personen die betrokken waren bij de feiten zijn reeds geïdentificeerd? Hoeveel zijn er aangehouden? Tot slot, zal er in deze zaak snelrecht worden toegepast?

De **voorzitter**: Mijnheer de minister, er waren zes vraagstellers. Bijgevolg geef ik u zes minuten spreektijd voor uw antwoord.

03.07 **Minister Koen Geens**: Mijnheer de voorzitter, mijnheer Depoortere, bedankt om, zoals het parket, de regering één en ondeelbaar te noemen. Ook mijn partij is dat, zoals u weet, dus dat is allemaal heel geruststellend.

Ik wil graag op uw vraag antwoorden namens collega De Crem. Een deel van dat antwoord is in het Frans opgesteld, maar ik weet dat u dat niet stoort.

Tout comme vous, j'ai pu voir les images de policiers qui ont reçu des coups de pied et de poing de la part de passants lors d'une arrestation à Anderlecht. J'insiste sur le fait qu'aucune excuse ni raison ne justifie la violence à l'encontre de policiers. Je condamne fermement ces actes de violence. Après avoir vu ces

images, dit M. De Crem, j'ai immédiatement contacté le bourgmestre d'Anderlecht, le chef de corps de la zone de police de Bruxelles-Midi et les policiers concernés. Le lendemain, j'ai eu une concertation constructive au commissariat d'Anderlecht avec l'ensemble des acteurs concernés.

Op korte termijn is de oplossing voor deze problematiek, die we al zoveel mogelijk proberen te bieden, de zogenaamde nultolerantie, aldus de heer De Crem. Ik heb in die optiek onmiddellijk versterking beloofd aan de politiezone Brussel-Zuid. Er dient echter op andere niveaus ook dringend werk gemaakt te worden van de versterking van een ketengerichte aanpak. Ik herhaal dat geweld tegen politie en ordediensten geen enkele plaats in de samenleving heeft. De politiediensten zullen hier in mij steeds een betrouwbare partner blijven vinden.

Tot daar het antwoord van de heer De Crem.

Inzake de vervolging met betrekking tot de feiten in Anderlecht, en nog recenter in Vorst, kan ik u de meest recente informatie van het parket van Brussel meedelen. Van de gefilmde reischoppers in Anderlecht zijn er negen omstaanders herkend. Dat wil niet zeggen dat dit allemaal reischoppers waren. De daarvoor opgerichte taskforce bij de politie werkt in nauw overleg met het parket van Brussel voor verdere vervolging met het oog op de identificatie. In deze fase van het gerechtelijk onderzoek werden er vier verdachten gearresteerd en door het parket voorgeleid bij de onderzoeksrechter, die zoals u weet onafhankelijk is. Drie van de vier werden onder aanhoudingsmandaat geplaatst. De vierde werd vrijgelaten onder voorwaarden. Die aanhouding is bevestigd door de raadkamer.

Het parket deelt mee dat het opsporingsonderzoek voor de feiten in Vorst loopt en dat de verdachten verhoord zullen worden na analyse van de videobeelden. Ze zullen zich moeten verantwoorden voor de strafrechter.

Wat betreft het strafrechtelijk beleid heeft mevrouw Gabriëls terecht verwezen naar de omzendbrief van 2017. Die omzendbrief spreekt over een sterk signaal door een snelle, doeltreffende, ontradende en uniforme gerechtelijke reactie op dergelijke onaanvaardbare feiten. De omzendbrief zegt ook dat elk feit dat ernstig of repetitief is, voorgelegd zal worden aan de rechtbank en/of, wanneer de dader medewerking verleent, minstens aan een maatregel die aanvankelijk door de magistratuur werd vooropgesteld, zoals soms een minnelijke schikking. Er is een referentiemagistraat aangesteld in ieder parket-generaal om te waken over de toepassing en de opvolging van die brief.

Het strafrecht is qua strafmaat en de prioriteiten van opsporings- en vervolgingsbeleid voldoende toegerust om ontradend te werken. Het is een verzwarende omstandigheid om geweld te plegen tegen de politie. In het nieuwe strafwetboek dat neerligt in de commissie voor Justitie worden de gewelddaden op personen met een maatschappelijke functie nog strenger bestraft. Dat is nog een reden te meer om het strafwetboek snel in de commissie voor Justitie te behandelen.

Een efficiënte aanpak is echter veel meer dan de strafrechtelijke opsporing. Wij dweilen natuurlijk met de kraan open indien men op het lokale vlak niet maximaal aan wijkwerking doet en indien het lokaal beleid in de gemeente er niet voor zorgt dat er geen voedingsbodem is voor criminaliteit. Wij hebben daarover allemaal voldoende kennis en wetenschap om te weten wat precies bedoeld wordt. Kansarmoede, een cultuur van geweld, overlast, gettovorming, jeugdwerking, en dat soort dingen meer.

De regering, een en ondeelbaar als zij is, dringt steeds opnieuw bij de parketten aan op een streng vervolgingsbeleid. Maar het spreekt vanzelf dat er ook een preventief beleid moet zijn dat maximaal inzet op vermijding. De paradox is dat wij aan de ene kant beelden zien zoals in Minneapolis, waar niemand van ons gelukkig van wordt, en dat wij aan de andere kant beelden zien van Anderlecht. Ergens moeten wij de juiste middenweg vinden tussen die twee. Wij moeten toegeven dat wat wij in Anderlecht hebben meegemaakt, niet de middenweg is.

Vandaar dat ik zeg: er zijn drie aanhoudingen bevestigd door de raadkamer, en er volgt zeker vervolging en bestraffing.

03.08 Ortwin Depoortere (VB): Mijnheer de minister, dank u voor uw antwoord. De woorden van minister De Crem, in het Frans of niet, volstaan uiteraard niet.

Als u zegt, mijnheer de minister, dat wij dweilen met de kraan open, komt dat vooral omdat er hier een

gebrek is aan een krachtdadig beleid. Dat is precies waar onze politiediensten om vragen. Om het met een boutade te zeggen: wanneer de politie niet veilig kan opereren, is niemand nog veilig.

Laten wij een kat een kat noemen. De daders zijn meestal van vreemde origine. Dat mag wel eens gezegd worden. De daders worden niet of nauwelijks nog opgesloten. En er zijn bepaalde wijken en gemeenten in Brussel waar de politiemensen ongewenste gasten geworden zijn.

Er is één collectieve verantwoordelijkheid van deze ene regering. Zorg er dus voor, mevrouw De Block, dat criminele vreemdelingen worden teruggestuurd naar hun land van herkomst. Zorg er dus voor, minister De Crem, dat er eindelijk werk wordt gemaakt van een eengemaakte politiezone in Brussel. (...)

03.09 Franky Demon (CD&V): Mijnheer de minister, ik dank u voor het antwoord. Ik ben het eens met uw vergelijking tussen Anderlecht en Minneapolis.

De ketengerichte aanpak begint bij preventie. De politie moet goed kunnen optreden. Als dat niet kan, is het aan justitie om te handelen.

In Anderlecht zijn ze erover gegaan. Die mensen, zijn het er drie of komen er nog zeven bij, hoe dan ook, zij moeten zwaar worden bestraft.

03.10 Katja Gabriëls (Open Vld): Mijnheer de minister, u bevestigt dat deze regering pleit voor een streng vervolgingsbeleid. Als wetgever kunnen wij instrumenten ter beschikking stellen, maar het gerecht moet uiteraard zorgen voor het sluitstuk, namelijk een effectieve handhaving door daders grondig en effectief te straffen en die straffen zo snel mogelijk uit te voeren.

Ik heb u daarover niets horen zeggen. Zal men hier ook het snelrecht toepassen? Ik pleit ervoor om dat hier zeker toe te passen, maar dat is natuurlijk een beslissing van het parket. Zo zien burgers direct dat dit niet wordt getolereerd en dat een nultolerantie voor deze feiten wordt gehanteerd.

Collega's, het wordt tijd dat alle politici in dit land, waar dan ook, 300 % achter hun politiekorps gaan staan. U hebt gelijk dat de lokale besturen daarin hun rol te spelen hebben. De politie doet zijn werk goed. Dergelijke zaken mogen nooit worden geminimaliseerd. Dat ondergraaft immers ons rechtssysteem en onze democratie.

03.11 Caroline Taquin (MR): Monsieur le président, monsieur le ministre, je vous remercie. J'entends vos premiers éléments de réponse. Vous savez que la question porte autant sur la protection de nos policiers que sur le suivi judiciaire des auteurs de violences contre nos policiers.

Pour ce qui concerne la protection opérationnelle, c'est votre collègue de l'Intérieur qui en est compétent et, à cet égard, la question de l'effectif policier y est intimement liée. Je l'interpellerai encore à ce sujet, comme je l'ai déjà fait à plusieurs reprises car, lorsqu'on parle de prévention, cela passe d'office par un renfort du quartier et un travail sur le terrain.

Mais la protection de nos policiers passe aussi par le respect de l'autorité publique et donc par l'absence d'impunité. La sanction est indispensable, ce qui nécessite un suivi judiciaire systématique contre les violences faites à nos policiers et une sanction effective proportionnelle aux faits commis. Que cela concerne une intimidation, une injure ou une agression physique, il faut sanctionner! Si les dispositifs en vigueur ne le permettent pas, décidons urgemment de les renforcer encore et s'ils ont permis certaines mesures (...)

03.12 Éric Thiébaud (PS): Monsieur le président, monsieur le ministre, j'entends votre réponse. Je répète que de telles scènes sont inadmissibles. Il n'y a évidemment pas de solution miracle mais une chose est certaine; les polices locales ont besoin de moyens, en hommes et en crédits. Et ne pas revoir la norme définissant le nombre d'agents de quartier, c'est mettre les travailleurs en danger et abandonner à leur sort les citoyens qui ont besoin d'une police de proximité.

03.13 Kristien Van Vaerenbergh (N-VA): Mijnheer de minister, ik dank u voor het antwoord, maar u bent niet ingegaan op een aantal vragen. Ik wou immers weten of de betrokkene voordien al veroordeeld was en of de straffen werden uitgevoerd. Dat is belangrijk, want als wat de pers meldde klopt, had de betrokkene zelfs niet op vrije voeten mogen zijn.

Ik herhaal dat geweld tegen politie en hulpverleners ontoelaatbaar is. Ik roep de leidende Brusselse politici dan ook op om niet langer de kop in het zand te steken en de kant van de politie te kiezen, niet die van de criminelen die de politiemensen belagen. Wij eisen dat Justitie de daders snel en kordaat bestraft en dat de straffen ook effectief worden uitgevoerd, want dit is echt onaanvaardbaar.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

04 Vraag van Joris Vandenbroucke aan Alexander De Croo (VEM Financiën en Ontwikkelingssamenwerking) over "De vele fouten in de vooraf ingevulde belastingaangiften" (55000754P)

04 Question de Joris Vandenbroucke à Alexander De Croo (VPM Finances et Coopération au développement) sur "Les nombreuses erreurs dans les déclarations fiscales précomplétées" (55000754P)

04.01 Joris Vandenbroucke (sp.a): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, het is de tijd van het jaar waarin heel wat Belgen een stresserende plicht moeten vervullen, met name het invullen van hun belastingaangifte. Dat is een moeilijk karwei: met meer dan 800 codes op de aangifte zijn heel wat mensen er niet toe in staat om dat te doen zonder hulp.

Het goede nieuws is dat zij hulp krijgen van de fiscus die aan bijna 4 miljoen Belgen een vooraf ingevulde aangifte toestuurt. De fiscus weet immers van heel wat mensen hoeveel zij verdienen en welke kosten zij maken. De belastingplichtige kan die vooraf ingevulde aangifte dan ondertekenen, terugsturen en klaar is Kees. Met een gerust hart kan men dan zijn tijd spenderen aan plezantere dingen dan het invullen van de belastingbrief. Dat is de theorie.

Wat blijkt er nu in de praktijk? Het ACV heeft een stapel vooraf ingevulde aangiften nagekeken en heeft ontdekt dat daar heel wat onjuistheden of onvolledigheden in zitten. Het gevolg daarvan is dat mensen geld dreigen te mislopen. Dat is natuurlijk om zot te worden, collega's. De belastingbetaler probeert correct zijn aangifte te doen om een boete te ontlopen, maar dan blijkt dat men door fouten van de fiscus geld dreigt te mislopen. Daar komt nog bij – daar kan niemand iets aan doen – dat men door de coronacrisis niet kan langsgaan bij de belastingadministratie om uitleg te vragen. Men moet naar de administratie bellen en wordt later teruggebeld. Dat is ook een ingewikkeld verhaal. Ondertussen komt de deadline dichterbij, die u tot op heden niet wil verschuiven.

Hoe zult u ervoor zorgen dat de mensen erop kunnen rekenen dat de vooraf ingevulde aangiften juist zijn en dat de mensen die hulp nodig hebben ook op een vlotte manier de fiscus kunnen bereiken?

04.02 Minister Alexander De Croo: Mijnheer de voorzitter, mijnheer Vandenbroucke, ik dank u voor uw vraag.

Belastingen betalen is inderdaad nooit aangenaam. Wij kunnen echter wel proberen dat zo makkelijk mogelijk te maken. Het gebruik van de voorstellen van vereenvoudigde aangifte of VVA is dan ook fors uitgebreid. Vandaag krijgen 3,9 miljoen mensen die aangifte, zijnde 730.000 meer dan in 2019.

Ik heb de cijfers opgevraagd bij mijn administratie. De voorgaande jaren lag de zogenaamde terugzendratio, dus de aangiften die werden teruggestuurd met wijzigingen en correcties, tussen 10 en 15 %. Mocht dat percentage in 2020 fors hoger zijn, zoals het ACV beweert, dan lijken dat volgens mijn administratie op het eerste gezicht heel hoge percentages te zijn. Wij zullen die cijfers echter nader analyseren. Ik heb gevraagd een diepgaande analyse daarvan te maken.

Wij moeten heel duidelijk zijn. Het gaat om een voorstel van vereenvoudigde aangifte. Er staat heel duidelijk in het voorstel dat aan de belastingplichtige wordt gevraagd de cijfers goed na te kijken. Het gaat immers niet om de aangifte zelf maar om een voorstel.

Er zijn een aantal redenen waarom de belastingplichtige het voorstel goed moet nakijken.

Ten eerste, de fiscus kan zich maar baseren op de feiten die zij heeft. Een aantal fiches komt soms laat binnen of is soms onvolledig. Wat er niet inzit, kan er natuurlijk niet uitkomen.

Ten tweede, een aantal vormen van gegevens heeft de fiscus niet, bijvoorbeeld inzake kinderopvang of dividenden. Die informatie heeft de fiscus niet. Heel vaak staat er ook heel duidelijk bij dat bij bepaalde rubrieken informatie zou kunnen ontbreken. Er staat ook heel duidelijk in het VVA op welke manier de betrokkenen de fiscus kunnen contacteren. Dat kan via Tax-on-web of telefonisch.

Mijn voornaamste oproep is: controleer wat aan u wordt voorgesteld. Mocht echter blijken dat de foutenratio zo hoog ligt als het ACV beweert, wat ik laat onderzoeken, dan moeten wij bekijken hoe wij een en ander kunnen corrigeren. Op het eerste gezicht zou dat echter niet het geval zijn.

04.03 Joris Vandenbroucke (sp.a): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik dank u voor het feit dat u aangeeft dat u eventuele problemen zult nakijken en dat u inspanningen wilt doen om die te vermijden. Ik aanvaard echter niet dat aan de belastingplichtigen wordt gevraagd om de fiscus te controleren. Dat is toch de omgekeerde wereld. Wij zouden er toch voor moeten zorgen dat de fiscale administratie zo georganiseerd is dat als de belastingbetaler informatie krijgt van deze administratie, hij weet dat deze juist en volledig is.

Collega's, als wij het probleem echt willen oplossen, moeten wij natuurlijk ons belastingsysteem helemaal hervormen. Dan moet het niet alleen rechtvaardiger worden maar moet het ook veel eenvoudiger worden, zodat de mensen weten dat wie zijn eerlijk deel doet, ook zijn eerlijk deel krijgt.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

05 Question de Vanessa Matz à Pieter De Crem (Sécurité et Intérieur) sur "Les faits de harcèlement au sein de la police" (55000752P)

05 Vraag van Vanessa Matz aan Pieter De Crem (Veiligheid en Binnenlandse Zaken) over "Pestgedrag bij de politie" (55000752P)

05.01 Vanessa Matz (cdH): Monsieur le ministre, la RTBF a diffusé hier un reportage particulièrement interpellant sur le malaise général actuel à la police. Loin de moi l'idée de jeter l'opprobre sur la police – je condamne depuis des années la violence envers les policiers – mais un certain nombre de faits de harcèlement ont été révélés. Les chiffres sont inquiétants: on parle d'une policière sur quatre. Il y a dix ans d'ici, on parlait d'une policière sur sept.

Monsieur le ministre, quelles mesures ont été mises en œuvre pour enrayer ce phénomène particulièrement prégnant au sein de la police? Il y a une omerta, les victimes sont seules et ne savent pas comment faire entendre leur détresse. Le reportage était très éclairant sur la solitude de ces victimes et l'effet désastreux que ces faits ont sur le corps de police.

D'autres faits ont été révélés au travers de ce reportage mais je voulais insister sur cet aspect. Si nous dénonçons de manière ciblée les auteurs de ces faits, cela permet de ne pas jeter l'opprobre sur l'ensemble du corps de police, qui est déjà soumis à des contraintes financières ou matérielles terribles et qui fait l'objet de violences significatives pour l'instant.

Monsieur le ministre, quelles mesures allez-vous mettre en œuvre pour lutter contre ce phénomène de harcèlement, qui est tout simplement inacceptable?

05.02 Pieter De Crem, ministre: Monsieur le président, madame Matz, comme vous, j'ai vu le reportage de la RTBF hier soir qui révélait des cas de harcèlement au sein de la police. En fait, j'ai été choqué. Les procédures judiciaires sont en cours, ce qui me limite dans ma réponse d'aujourd'hui.

Je tiens en tout cas à souligner que je ne tolère pas et que je condamne fermement ce type de comportement inapproprié. Ce genre de comportement doit toujours être sanctionné. Cependant et sans vouloir minimiser la gravité des faits évoqués dans l'émission, je tiens aussi à souligner que nous comptons près de 50 000 policiers et qu'une personne exerçant de telles fonctions ne peut se soustraire à sa responsabilité.

Comme vous le savez, nous avons en plus de la police fédérale, 185 zones de police locale qui ont chacune leur propre environnement de travail et leur façon d'appréhender le harcèlement au travail.

En ce qui concerne la police fédérale, je peux vous dire qu'elle s'attèle, depuis de nombreuses années, à la mise en place d'une politique de personnel où le harcèlement au travail est géré par un réseau de personnes de confiance et, au besoin, par un suivi et un ajustement centralisés. Il existe également une formation permanente où l'attention est portée sur cette problématique.

À la suite de la diffusion d'hier soir, j'ai demandé au commissaire général de la police fédérale de réévaluer l'approche actuelle, mais je répète une fois de plus que ce type de comportement est tout à fait intolérable.

05.03 Vanessa Matz (cdH): Monsieur le ministre, je vous remercie pour le ton extrêmement déterminé de votre réponse à propos de ces faits, qualifiés par vous-même d'inacceptables.

Comme je le dis souvent, s'indigner est une chose, mettre en oeuvre des choses très concrètes en est une autre. J'entends avec beaucoup de satisfaction que vous avez demandé au commissaire général de prendre des mesures complémentaires et de procéder à une réévaluation. En effet, vraisemblablement, les mesures prises actuellement ne sont pas suffisantes. Les victimes continuent à se terrer dans le silence en souffrant de ces situations.

J'insiste aussi au sujet des polices locales. Vous l'avez dit: chaque zone de police détermine sa politique de personnel. Il y a là aussi des faits mentionnés. On a constaté une sorte de fuite des autorités face aux réponses qu'elles pouvaient apporter. Je pense que nous devons tous parler d'une seule voix sur cette question du harcèlement et de la violence faite aux femmes, et plus particulièrement aux policières au sein des services de police.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

06 Vraag van Christoph D'Haese aan Maggie De Block (Sociale Zaken, Volksgezondheid, Asiel en Migratie) over "De afhankelijk van de taalrol verschillende rechtspraak in het asielrecht" (55000767P)

06 Question de Christoph D'Haese à Maggie De Block (Affaires sociales, Santé publique, Asile et Migration) sur "Les différences de décisions en matière de droit d'asile en fonction du rôle linguistique" (55000767P)

06.01 Christoph D'Haese (N-VA): Mevrouw de minister, ik houd er nogal van om in ons land te kunnen rekenen op een onafhankelijke rechter. Die waakt over het uitvoeren van rechten, plichten en vrijheden. Tegen dat licht was ik ten eerste verwonderd over en heb ik mijn bijzondere aandacht gegeven aan een opmerkelijke statistiek van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen. Het is de eerste keer in tien jaar dat men statistieken publiceert per taalrol en er duikt een zeer significant verschil op. Zo kennen Franstalige rechters negen keer zo snel het statuut van vluchteling toe. Anders geformuleerd, Vlaamse rechters zijn negen keer strenger, wellicht ook negen keer rechtvaardiger, op het vlak van asielrecht.

Wij trachten naar een verklaring van da fenomeen te zoeken. Serge Bodart, eerste voorzitter van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, zegt in de Franstalige pers: "Je n'ose pas donner d'explication". De rechter heeft niet de moed daar een verklaring voor te geven. Maar in de Nederlandstalige pers zegt dezelfde bron zeer duidelijk dat het verschil onbetwistbaar is. In Vlaanderen wordt 92,44 % van de aanvragen verworpen, in Wallonië is dat slechts 70,8 %. Er is blijkbaar overleg geweest over de jurisprudentie, maar wat zult u doen om dat te harmoniseren in de praktijk, mevrouw de minister? De harmonisering is tot op heden absoluut onnuttig gebleken. Wat zult u daaraan doen? Liever streng en rechtvaardig dan laks en minder of niet rechtvaardig? Ik kijk uit naar uw antwoord.

06.02 Minister Maggie De Block: Mijnheer D'Haese, de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen is een onafhankelijk administratief rechtscollege, dat zoals elk rechtscollege onafhankelijk zijn arresten velt. Er zijn geen verschillen tussen de taalrollen voor de regularisaties, de visumaanvragen en de gezinsherenigingen; dat is wel het geval voor de volle rechtsmachtprocedure tegen de beslissingen van het Commissariaat-generaal, het asielrecht. De overgrote meerderheid van de beslissingen in welke taalrol ook wordt door de Raad gevolgd. In mijn ogen is dat positief en bevestigt dat de kwaliteit van de door het commissariaat genomen beslissingen.

De uitspraak van arresten is afhankelijk van meerdere factoren. Het kan gaan om concrete elementen die verschillend zijn zoals de aangevochten beslissing en de aangehaalde gronden voor vernietiging en hervorming. Die vergen telkens een individuele beoordeling. De Raad is zich daarvan bewust en heeft er

voor het eerst voor gekozen om daar transparant over te communiceren. Ik vind dat een goede zaak. Het is de eerste keer dat de beslissingen per taalrol worden gepubliceerd.

Het is tevens belangrijk dat de Raad alsmaar vaker gebruikmaakt van de instrumenten waarover hij beschikt om de eenheid van rechtspraak en de rechtszekerheid te garanderen. Zo kan de eerste voorzitter of de voorzitter van de Raad beslissen dat een zaak door de algemene vergadering of de verenigde kamers behandeld wordt, als men dat nodig acht in het licht van de eenheid van rechtspraak. In 2019 is dat meermaals gebeurd, veel meer dan vroeger, bijvoorbeeld voor de beoordeling van beroepen van Palestijnse asielzoekers die daardoor meer geharmoniseerd werd. Dat kan ook voor andere landen of profielen gebeuren. We kunnen de impact daarvan nog niet meten. Hoe dan ook meen ik dat daarin de oplossing ligt. Overigens, dank u voor uw foto, mijnheer De Roover.

06.03 Christoph D'Haese (N-VA): Mevrouw de minister, ik dank u voor het antwoord. Het is een goede zaak dat er transparantie over de cijfers komt, maar naast het feit dat u al naar de kapper bent kunnen gaan en ik niet, verschillen we op nog een aantal andere punten.

U geeft geen zinnige verklaring voor het essentiële verschil in behandeling in de Franstalige taalrol en de Nederlandstalige taalrol. U draait rond de pot en u geeft geen antwoord. Dat is onaanvaardbaar in een rechtsstaat, of dat nu gaat over taalwetgeving of vergaderingen.

Ik heb mijn repliek niet op voorhand voorbereid, mevrouw de minister. Het interesseert u wellicht niet meer.

Onze partij heeft een voorstel om de objectivering van de rechters bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen transparanter te maken en tot efficiëntere rechtsbedeling te komen.

U bent aan het schoppen tegen de achillespees van de rechtsstaat. Het is heel belangrijk dat u dat weet en dat wij dat zullen blijven bewaken.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

07 Vraag van Frieda Gijbels aan Philippe De Backer (Digitale Agenda, Telecommunicatie en Post) over "Het ontoereikende gebruik van coronatests" (55000762P)

07 Question de Frieda Gijbels à Philippe De Backer (Agenda numérique, Télécommunications et Poste) sur "Le recours insuffisant aux tests de dépistage du coronavirus" (55000762P)

07.01 Frieda Gijbels (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, België is zwaar getroffen door het coronavirus. De meest eerlijke vergelijking is om de cijfers van oversterfte te vergelijken tussen de verschillende landen. Deze bevestigen dat wij bij de top zitten, en dat ondanks de lockdownmaatregelen. De piek van de crisis ligt achter ons, maar dat wil niet zeggen dat onze aandacht mag verslappen. Wij moeten alert blijven, want een tweede piek, met een tweede lockdown, moeten wij te allen prijze vermijden.

Wij weten dat de sleutel tot succes ligt in veel testen, zodat besmette personen kunnen geïdentificeerd worden, hun contacten kunnen gewaarschuwd worden en zij in afzondering kunnen geplaatst worden. Wij horen reeds weken in de commissie zeggen dat wij een enorme testcapaciteit hebben. Wij kunnen 25.000 tests per dag aan en wij kunnen zelfs tot 45.000 tests per dag gaan indien nodig. Als wij echter naar de cijfers kijken, blijkt dat wij sinds 4 mei, toen de testcriteria werden verbreed, gemiddeld 13.000 tests per dag halen, een derde van de maximale capaciteit. De laatste week is het aantal tests zelfs gedaald onder 10.000 tests per dag.

Ten eerste, hoe komt het dat het aantal tests zo laag ligt?

Ten tweede, waarom wordt de teststrategie niet aangepast, vermits de capaciteit er wel is? De leidend expert, professor André, geeft ook aan dat er breder getest moet worden. Tijdig testen is volgens ons ook mensen zonder symptomen testen en mensen testen voor ze symptomen krijgen. Ze spelen namelijk een belangrijke rol in de verspreiding van het virus. Waarom wordt er bijvoorbeeld ook niet structureel getest in de essentiële sectoren?

Ten derde, eveneens volgens professor André werkt het nationaal testplatform, met industriële labo's, te traag om aan contacttracing te doen. Waarom wordt de capaciteit van de ziekenhuislabo's niet benut? Deze

staan reeds lang klaar met tests. Waarom worden de wissers voorbehouden voor het nationaal testplatform en gaan ze niet naar de ziekenhuislabo's?

Ten slotte, wat gaat u ondernemen om het aantal tests te verhogen?

07.02 Minister **Philippe De Backer**: Mijnheer de voorzitter, mevrouw Gijbels, ik wil eerst een aantal cijfers geven.

Testen is enorm belangrijk en ik ben er zelf van overtuigd dat wij moeten testen, testen, testen. Dat doen wij dan ook. Wij hebben in België al meer dan 800.000 testen uitgevoerd. Het centraal platform heeft daarvan ruim een half miljoen voor zijn rekening genomen. Dat zijn duizenden testen die anders niet waren gebeurd. Daarmee staan wij op de zevende plaats in de wereld van het aantal geteste personen per 1.000 inwoners. Ik denk dat wij op dat vlak echt wel goede cijfers en goede statistieken kunnen voorleggen.

Tot op vandaag blijven wij mensen testen. Gisteren nog werden 14.000 testen uitgevoerd voor het identificeren van ongeveer 250 tot 300 positieve patiënten per dag. U weet dat ik al lang pleitbezorger ben van een uitbreiding van de testcriteria. Dat is twee of drie keer gebeurd tijdens deze crisis, bijvoorbeeld toen ik heb voorgesteld om alle rusthuizen en collectiviteiten op regionaal niveau te testen. Dat is in een drietal weken volledig gebeurd.

U weet ook dat de expertencommissies RAG en RMG moeten zorgen voor de wetenschappelijke onderbouwing die nodig is om de teststrategie te bepalen. Zomaar testen om te testen heeft geen zin. Men moet testen om zo snel mogelijk positieve mensen te identificeren en de mensen die met hen in contact zijn geweest zo snel mogelijk op te sporen.

Als het over de strategie inzake de PCR-testen gaat, dan pleit ik ervoor om in de eerste plaats het zorgpersoneel meer te testen en ervoor te zorgen dat mensen in de zorg en in de eerste lijn die in contact zijn geweest met COVID-19-patiënten snel kunnen worden opgespoord.

Verder moeten wij op basis van de symptomatische patiënten via de huisarts snel een resultaat kunnen krijgen via de klinische labo's. Wij gebruiken die capaciteit ten volle. Dan is er de contactopsporing die door de regio's wordt georganiseerd en in tweede instantie ook het testen van asymptomatische mensen die in contact zijn gekomen met patiënten, via het centraal platform of via de klinische labo's.

Ten derde, ook in collectiviteiten moet er getest worden. Daar heb ik een heel duidelijke oproep gericht aan de regio's. Er moeten duidelijke protocollen zijn wat er moet gebeuren als er in rusthuizen, scholen, bedrijven of woongelegenheden een positieve case wordt vastgesteld. Mijn optie is duidelijk: test dan meteen iedereen, de capaciteit is er.

Ik heb dan ook gevraagd dat er morgen op de Interministeriële Conferentie een duidelijk standpunt wordt ingenomen door de RAG en de RMG in samenspraak met de ministers om voor eens en voor altijd die uitgebreide testcapaciteit vast te leggen.

07.03 **Frieda Gijbels** (N-VA): Mijnheer de minister, wij moeten inderdaad ook offensief te werk gaan door nieuwe haarden in de kiem te smoren. Daarvan moeten we nu werk maken. Ik ben blij te horen dat u daar ook achter staat, dat had ik eerder al begrepen.

Wat ik vreemd vind is waarom het dan zo lang duurt, mijnheer de minister als zowel u, als de experts het eens zijn en de testcapaciteit om meer te testen beschikbaar is. Eerder heb ik al gevraagd naar de exacte samenstelling of eventueel rapporten van de RAG, maar tot nu toe heb ik daarop nog geen antwoord gekregen.

Hoe sneller wij besmette mensen kunnen isoleren, des te minder kans op verdere verspreiding en minder kans op een tweede golf. Dat is de enige manier om een tweede lockdown te vermijden. Hoe sneller het ervan komt, hoe beter.

Sinds het begin van de coronacrisis hebben wij het virus achternagehold. We moeten vanaf nu zorgen dat wij het voor blijven. Dat kunnen we alleen doen door massaal te testen. De capaciteit is daartoe aanwezig. We testen nu beter iemand te veel dan te weinig.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

08 **Samengevoegde vragen van**

- **Steven Creyelman aan Philippe Goffin (Buitenlandse Zaken en Defensie) over "Het geblunder met de mondmaskers" (55000750P)**
- **Kris Verduyckt aan Philippe Goffin (Buitenlandse Zaken en Defensie) over "De levering van mondmaskers" (55000763P)**
- **Christophe Bombled aan Philippe Goffin (Buitenlandse Zaken en Defensie) over "De overheidsopdracht van Defensie voor de levering van mondmaskers" (55000768P)**
- **Michael Freilich aan Philippe Goffin (Buitenlandse Zaken en Defensie) over "De vertragingen bij de leveringen van mondmaskers" (55000764P)**

08 **Questions jointes de**

- **Steven Creyelman à Philippe Goffin (Affaires étrangères et Défense) sur "Les maladresses dans le dossier des masques" (55000750P)**
- **Kris Verduyckt à Philippe Goffin (Affaires étrangères et Défense) sur "La livraison de masques" (55000763P)**
- **Christophe Bombled à Philippe Goffin (Affaires étrangères et Défense) sur "Le marché public de la Défense pour la livraison de masques" (55000768P)**
- **Michael Freilich à Philippe Goffin (Affaires étrangères et Défense) sur "Les retards dans la livraison de masques" (55000764P)**

08.01 **Steven Creyelman** (VB): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dit dossier is eigenlijk typerend voor ons land: het is een dossier waarin de realiteit de fictie overstijgt, een kenmerk van ons land. Ik kan mij al indenken hoe dat in zijn werk is gegaan: ik vermoed dat op een blauwe maandag – al dan niet toevallig een blauwe maandag – de eerste minister in haar onverstoorbaar Nederlands met u heeft gebeld en u gevraagd heeft om snel 18 miljoen mondmaskers te bestellen, omdat zij een vermoeden had dat de bevolking de regering stilaan doorhad, toen zij professor Van Ranst in het nieuws liet vertellen dat het dragen van mondmaskers geen zin heeft.

Als brave minister van Defensie ging u dus op zoek naar 18 miljoen mondmaskers, goed voor enkele tientallen miljoenen euro's aan belastinggeld en u komt uiteindelijk terecht bij meerdere Luxemburgse postbusvennootschappen. Of de selectieprocedure schimmig of al dan niet schimmig was, laat ik dan nog in het midden.

Mijnheer de minister, waarom hebt u geen degelijke achtergrondcontrole uitgevoerd op die postbusvennootschappen? Zo had u tenminste geweten dat het postbusvennootschappen waren, dat er achter een van die postbusvennootschappen een schimmige Jordaanse zakenman schuilgaat, die ook nog eens heel goede contacten heeft met een bank die terreurgeld beheert, waar hij trouwens ook aandeelhouder van is, en dat die vennootschap een maatschappelijk kapitaal heeft dat eigenlijk niet veel groter is dan dat van het doorsnee Vlaamse frietkot.

Tijdens de commissievergaderingen werd er ook nogal opgeschept over allerlei boeteclausules die u zou kunnen invoeren als de leveringen laattijdig zouden gebeuren. Welnu, het is nu zover, en dus heb ik voor u nog een aantal vragen.

Mijnheer de minister, zult u een schade-eis indienen of hebt u dat al gedaan? Hoe groot zal die eis zijn? Ik wil eigenlijk alles weten over die schadeclaims.

Ik rond af, mijnheer de voorzitter. De vraag van één miljoen is of u oprecht gelooft dat u een euro zult kunnen eisen en krijgen van een firma die een maatschappelijk kapitaal van amper 30.000 euro heeft.

08.02 **Kris Verduyckt** (sp.a): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, die blauwe maandag was maandag 27 april. Dat is exact een maand geleden. Toen heeft de ministerraad beslist dat Defensie de opdracht kreeg 18 miljoen mondmaskers voor ons land aan te kopen.

Op acht dagen tijd hebben uw diensten een bestek moeten schrijven, een bevraging moeten doen, en een vergunningsprocedure opzetten. Op dinsdag 5 mei is dan de bestelling geplaatst.

Mijn eerste reactie was: dat is ongelooflijk knap en goed werk, het is bijna een mirakel wat Defensie hier

voor ons gedaan heeft. Maar, mijnheer de minister, er is het gezegde dat als iets te mooi is om waar te zijn, het dat inderdaad is. Dat is achteraf ook gebleken.

Er zijn heel wat vragen gekomen over één van de toegewezen firma's. De Belgische textielsector stond op zijn achterste poten.

Ik heb toen al gezegd dat het belangrijkste natuurlijk is dat die mondk masker er straks zullen zijn, dat het resultaat goed is, dat er snel veel mondk maskers zijn. Die firma heeft, op papier alleszins, Defensie daarvan overtuigd.

Goed, het resultaat zou er nu moeten zijn. De deadline was afgelopen zondag. Dan moesten de mondk maskers er zijn. Maar wij hebben de eerste signalen gekregen dat de bestelling niet in orde zou zijn.

Mijn vragen zijn eigenlijk heel logisch.

Hoeveel mondk maskers zijn er tot nu toe geleverd?

Als de bestelling niet in orde was, als het blijkt dat de maskers achterwege blijven, is de belangrijkste vraag: wat nu?

08.03 Christophe Bombled (MR): Monsieur le président, monsieur le ministre, chers collègues, ces derniers jours, nous avons pu lire beaucoup d'articles dans la presse concernant la commande des masques en tissu par la Défense. Nous savons que, le 27 avril dernier, la Défense a été chargée par le gouvernement de passer une commande afin d'être en capacité de fournir au moins un masque en tissu par personne à toute la population, pour venir en appui aux communes et aux Régions et afin de protéger nos concitoyens au mieux du COVID-19. La Défense a ainsi lancé un marché public par le biais d'une procédure négociée sans publicité.

Monsieur le ministre, dans les articles de presse, de nombreuses insinuations sont faites. Je voudrais donc avoir des éclaircissements sur les points suivants. Premièrement, le marché public a-t-il été validé par l'Inspection des finances et des remarques ont-elles été faites par cette administration? Deuxièmement, quelles ont été les conditions spécifiques demandées dans le cadre de ce marché public? Troisièmement, quelles sont les mesures prévues en cas de retard dans les livraisons des masques? Quatrièmement, comment ces masques seront-ils distribués? Et quelle est la justification de ce choix?

Le **président:** Monsieur Bombled, c'était votre *maiden speech*. Je vous félicite pour cette intervention succincte. (*Applaudissements*)

08.04 Michael Freilich (N-VA): Mijnheer de minister, vorige week woensdag hebt u in de commissie voor Legeraankopen en –verkoop gezegd dat Avrox geen brievenbusfirma is. De beelden op *VTM Nieuws* bewijzen nochtans dat Avrox het schoolvoorbeeld van een brievenbusfirma is. Op Rue de Bastogne nummer 12 in Luxemburg ziet men alleen een brievenbus. Er is geen personeel en er zijn geen eigenaars aanwezig. Philippe de Koster, van de antiwitwascel, heeft heel duidelijk gezegd waarom zo'n constructie gebruikt wordt. Ze gebruiken dit heel duidelijk om hun identiteit te verbergen.

Ik heb inzage gevraagd om alle dossiers in te kijken en zo mijn parlementaire controle te kunnen uitoefenen. Ik begrijp niet waarom ik dit niet gekregen heb. Ik ben twaalf jaar lang journalist geweest en dus ben ik zelf gaan uitzoeken bij die firma's hoe de vork in de steel zit. Ik heb de dossiers van een aantal firma's kunnen bekijken. Nu blijkt dat de reden voor afwijzing heel vaak is dat de referenties niet kloppen. In de krant van vandaag staat dat Centex, een groot bedrijf met de referentie "de federale politie", niet aanvaard werd. Een ander bedrijf Anti-Chute geeft als cijfer 250.000 maskers, in Californië, USA, met een exact adres. Zij kregen het volgende antwoord:

"Votre offre ne satisfait pas à la sélection qualitative: aucun chiffre et aucune référence fournie."

Het is zwart op wit duidelijk dat er iets is misgelopen. De vraag is: waar? Is het toeval dat men de hoogste prijs neemt? Is het toeval dat de bestelling gaat naar een totaal onbekend bedrijf? Is het nogmaals toeval dat alle Belgische firma's die hebben meegedaan uit de boot zijn gevallen? Heel veel vragen, heel weinig antwoorden. Hopelijk brengt u nu eens duidelijkheid. Dank u wel.

08.05 Philippe Goffin, ministre: Monsieur le président, chers collègues, comme vous l'avez dit, le gouvernement fédéral chargeait, le 27 avril, la Défense de lancer un marché public pour la commande de masques par le biais d'une procédure négociée sans publicité.

Vous savez comme moi – enfin, je l'espère – que la procédure choisie permet à l'État, sous des conditions d'urgence impérieuse, de conclure un marché dans des délais extrêmement courts après négociation avec des soumissionnaires choisis par le pouvoir adjudicateur.

Op 28 april heeft de staf van Defensie via een speciaal team van onze aankoopdiensten in het kader van het marktonderzoek eerst aangeklopt bij de Belgische modedefederatie Creamoda, maar die koepelorganisatie is er na enkele dagen onderhandelen niet in geslaagd om een consortium van Belgische ondernemingen bijeen te brengen.

Op 28 april werd een eerste marktconsultatieformulier verstuurd naar meer dan 160 bedrijven, waarvan twee derde Belgische ondernemingen, waaronder ook leden van Creamoda, met de vraag om vóór 30 april te reageren. Op 30 april vond er een tweede ronde plaats waarbij er rekening werd gehouden met de nieuwe normen, aangezien ondertussen de aangepaste norm NBN werd opgesteld door de FOD Economie. Die tweede fase liep op 2 mei ten einde.

Op basis van de ingezamelde inlichtingen heeft de aanbestedende overheid een bestek opgesteld en verstuurd naar 41 bedrijven die in staat waren om op korte termijn meer dan 250.000 maskers aan te bieden. De offertes konden vanaf 4 mei worden ingediend.

Les évaluations se basent sur des critères administratifs et sur les conditions du marché. Celles-ci portent notamment sur un casier judiciaire vierge, fiscale en sociale schulden, bewijzen van leveringscapaciteit, principe de paiement et amende, waarborg, kwalitatieve contrôle, de levering et pénalités spéciales.

Parmi toutes les offres rentrées, seules quatre étaient conformes. Je rappelle, pour lever tout fantasme, que les productions de ces quatre firmes sont au Vietnam, à Hong Kong, au Laos et en Turquie. Je pense qu'il est important de le rappeler.

Vu les quantités demandées, par rapport à l'exigence de rapidité, nous avons sélectionné deux firmes.

Il importe aussi de rappeler que le dossier a été présenté à l'inspecteur des finances, qui est indépendant de la Défense – vous le savez comme moi. L'inspecteur des finances va donner son avis préalable, d'abord sur la procédure qui lui est soumise. Ensuite, en phase d'attribution, il va également faire son travail en toute indépendance.

Que fait-il? Il juge de l'opportunité. Il juge de la procédure appliquée et du déroulement de celle-ci. Je le souligne car, à entendre les commentaires, on a l'impression que nous avons travaillé un peu à l'aveugle, sans respecter les règles.

La commande a été passée le 5 mai par le service Achats de la Défense, et donc en exécution. Comme je l'ai précisé, deux firmes ont été retenues sur la base de leur capacité de production rapide. La première firme, Tweeds & Cottons, est une firme belge. Elle a effectivement livré 3 millions de masques, soit la totalité de la commande. La deuxième firme, la firme luxembourgeoise a livré à ce jour – je communique avec regret le chiffre qui m'a été demandé car la livraison a du retard, mais je le fais dans un souci de transparence et parce que c'est mon rôle – 2,7 millions de masques. J'ajoute que 3,2 millions de masques seront livrés, ce week-end, selon le plan de vol communiqué. La livraison du solde de la commande est prévue pour la semaine prochaine.

Pour ce qui concerne les échantillons – je constate que peu nombreux sont ceux qui évoquent cette question –, ces derniers ont été testés. Par qui? Par une firme indépendante néerlandophone et francophone. De cette façon, l'équilibre est respecté. Le laboratoire de la Défense a également fait son travail de contrôle. En effet, les livraisons en tant que telles font l'objet de sondages et de contrôles par une firme indépendante et par le laboratoire de la Défense.

Comme je l'ai dit, je ne suis pas l'avocat de la société Avrox. Je ne suis pas non plus le procureur de cette dernière. J'ai procédé à une analyse, avec le service de la Défense, sur la base du dossier qui m'a été présenté. Qu'avons-nous observé? Le respect des règles du marché public. Les ayant déjà évoquées, je ne

les rappellerai pas ici.

La Cour des comptes a demandé à pouvoir disposer de toutes les offres, ce dont je me réjouis. Je rappelle que le service Achats de la Défense, qui a fait un travail conséquent, se tient évidemment à disposition pour communiquer toutes les informations.

J'ai entendu des insinuations quant à la situation de la société luxembourgeoise. Je rappelle que les membres de cette société se sont constitués en personne physique. Il n'est donc pas question d'une société écran. J'ai vu qu'on avait été chercher où étaient les parts de cette société. Elles sont dans la société Avrox. Et on s'est demandé où l'un de ses membres plaçait son capital. Comme vous, j'ai pu constater que l'intéressé avait du capital propre dans une banque jordanienne. J'ai donc interrogé notre ambassadeur en Jordanie pour connaître la situation. Je vous invite à procéder à des vérifications avant de prétendre que cette banque a été mise sur liste noire, etc. La vérité a ses droits.

Si vous me laissez encore une petite minute, monsieur le président, je rappelle qu'il s'agit d'une question importante qui met en avant la crédibilité de la Défense – laquelle a rempli sa mission. Celle-ci a travaillé sur la base de documents qui lui ont été présentés officiellement, en s'appuyant sur la législation relative aux marchés publics. Nous savions tous que nous nous situions dans une procédure d'urgence validée par le gouvernement. En effet, je confirme que nous avons dû travailler vite.

J'entends certains d'entre vous se répandre dans la presse sur le fait que la Défense est un organisme de grande qualité. Je le crois aussi. Quand, au regard de l'urgence, elle m'a présenté le dossier, nous avons commencé par travailler très longtemps seuls avec le staff d'achats, afin de ne pas mélanger les rôles. Ensuite, pour être bien sûrs, nous avons analysé les offres sur la base de l'examen préalable de l'Inspection des finances qui, je le rappelle, est un organisme indépendant.

Vous ne m'avez pas interrogé sur la livraison des masques. Sans doute leur mise à disposition ne vous intéresse-t-elle pas tellement! Je vous remercie de votre attention.

08.06 Steven Creyelman (VB): Mijnheer de minister, dank u wel voor uw antwoord, althans mocht ik er een hebben gekregen.

Ik hoop dat u binnenkort niet schrikt als iemand als Barbara Pas met een blunderboek op de proppen komt. Ik denk dat er ondertussen genoeg stof is voor een trilogie.

Ik heb zelf gehoopt op een verfilming van een verhaal met een virus met duizenden doden, 18 miljoen mondmaskers, 47 miljoen euro, een minister, het leger, postbusvennootschappen, een Jordaanse zakenman, terroristengeld en een bank op een zwarte lijst. Ik heb het proberen te slijten in Hollywood maar men heeft het daar geweigerd omdat het ongeloofwaardig was. Dat onwaarschijnlijke scenario is echter wel de realiteit in dit land. Als het niet om te huilen was, zou het om te lachen zijn.

Ik zou wel eens willen weten wat er allemaal fout is gelopen, waardoor men bij bepaalde leveranciers is terechtgekomen. Ik denk dat dit alleen kan met een onderzoekscommissie die nagaat wat er fout is gelopen en wie daarvoor verantwoordelijk is. Dat is ook precies wat onze partij binnenkort zal vragen.

08.07 Kris Verduyckt (sp.a): Mijnheer de minister, u noemt het een bijzonder korte termijn om die procedure door te lopen. Ik noem dat eerder haast en spoed. Eigenlijk verwijt ik u dat niet. Ik verwijt dit de regering als team.

Men was al weken aan het praten met de textielfirma's. Men heeft die beslissing altijd vooruitgeschoven. Opeens, eind april, moest Defensie het dan op een week tijd oplossen, met alle gevolgen van dien. Dat vind ik bijzonder jammer.

Als ik naar dit dossier kijk, is het een verhaal met alleen maar verliezers. De regering komt er niet goed uit. De textielsector is kwaad. Defensie zit met een vervelend resultaat en de mensen krijgen niet wat de regering had beloofd, met name de mondmaskers.

08.08 Christophe Bombled (MR): Monsieur le ministre, je vous remercie pour vos éclaircissements. Je remercie par la même occasion l'administration de la Défense pour son travail. Dans un dossier aussi complexe que celui-ci, qui touche à la santé de nos concitoyens, la sérénité, la clarté et la précision doivent

être de mise. Vous êtes à la fois serein, clair et précis.

08.09 Michael Freilich (N-VA): Mijnheer de minister, als ik het goed genoteerd heb, zijn er nu 2,7 miljoen van de bestelde 15 miljoen mondmaskers binnen. Vorig weekend was dat nog maar 1,5 miljoen. Met mondjesmaat komen ze dus binnen. Dit weekend volgt er nog een aantal, tot 3,5 miljoen. Ik kan moeilijk geloven dat er volgende week plots nog 10 miljoen mondmaskers toekomen. Daarom wil ik weten wat u zult doen als volgende week opnieuw blijkt dat de mondmaskers maar bij mondjesmaat binnenkomen.

De vragen die ik gesteld heb naar de dossiers, moeten naar mijn mening uiteindelijk nog altijd beantwoord worden. Hoe komt het dat Belgische bedrijven met goede referenties met een kluitje in het riet worden gestuurd, waarom wordt die firma's verweten dat hun referenties niet kloppen? Ik heb twee of drie firma's bekeken. Hebben zij allerlei zaken verzonnen? Ook krantenjournalisten hebben dit dossier bekeken. Dit moet heel goed worden uitgezocht.

In totaal kunnen jullie tot 50 miljoen mondmaskers bestellen, aangezien het om een raamcontract gaat. Kunt u beloven, na wat er nu toekomt, dat u zeker niet verder met Avrox in zee zult gaan, maar vooral met Belgische bedrijven die hier belastingen betalen, niet in Malta, Jordanië of Luxemburg?

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

De **voorzitter**: Daarmee zijn we aan het einde van de mondelinge vragen.

09 **Changement président de groupe**
09 **Wissel fractievoorzitter**

Par courriel du 28 mai 2020 le groupe Open Vld m'a informé de la désignation de M. Vincent Van Quickenborne en qualité de président de groupe.
Bij e-mail van 28 mei 2020 heeft de Open Vld-fractie mij de aanstelling van de heer Vincent Van Quickenborne als fractievoorzitter medegedeeld.

10 **Ordre du jour**
10 **Agenda**

Vous avez reçu un projet d'ordre du jour modifié pour la séance d'aujourd'hui.
U hebt een gewijzigde ontwerpagenda voor de vergadering van vandaag ontvangen.

Y a-t-il une observation à ce sujet? (*Non*)
Zijn er dienaangaande opmerkingen? (*Nee*)

En conséquence, l'ordre du jour est adopté.
Bijgevolg is de agenda aangenomen.

Projets de loi et propositions

Wetsontwerpen en voorstellen

11 **Projet de loi portant diverses dispositions concernant le détachement de travailleurs (1173/1-5)**
11 **Wetsontwerp houdende diverse bepalingen inzake de detachering van werknemers (1173/1-5)**

Discussion générale
Algemene bespreking

La discussion générale est ouverte.
De algemene bespreking is geopend.

Onze rapporteur is mevrouw Vanrobaeys.

11.01 **Anja Vanrobaeys**, rapporteur: Mijnheer de voorzitter, ik verwijs naar het schriftelijk verslag.

De **voorzitter**: Wij hebben nog eens de luxe om te kunnen beschikken over een schriftelijk verslag, waarvoor dank. Ik geef het woord aan de heer Anseeuw.

11.02 Björn Anseeuw (N-VA): Mijnheer de voorzitter, de N-VA zal het wetsontwerp steunen. Het principe van gelijk loon voor gelijk werk wordt grotendeels al in onze wetgeving vertaald; met voorliggende tekst wordt een aantal zaken nog verfijnd.

Het ontwerp is echter nog maar een klein stapje in de richting van een eerlijker en transparanter gebruik van detachering. Detachering blijft in essentie een uitzonderingsmaatregel en een uitzonderingsregeling op het principe dat de loon- en arbeidsvoorwaarden alsook de bijdragen aan de sociale zekerheid worden bepaald door de plaats van tewerkstelling. Laten we grensarbeid buiten beschouwing, dan moeten we toch vaststellen dat die uitzonderingsregeling de regel is geworden.

Sommige problemen worden in de nieuwe richtlijn en dus het wetsontwerp nog niet opgelost. Ten eerste, het gaat hier niet om detachering op het niveau van de sociale zekerheid. Op dat vlak veranderen de spelregels niet. De detacheringrichtlijn en het wetsontwerp handelen uitsluitend over de arbeidsrechtelijke aspecten in het kader van tijdelijke opdrachten in de Europese Unie en dus niet over de arbeidsvoorwaarden, terwijl de verschillen vooral op het gebied van de sociale zekerheid vaak erg groot blijven.

Ten tweede, de sector die het meest gevoelig is voor sociale dumping, is en blijft de transportsector. Nochtans is hij niet inbegrepen in de richtlijn, die in voorliggend wetsontwerp wordt omgezet.

Ten derde, het hoeft geen betoog dat misbruik van detachering bijzonder moeilijk te controleren is, niet alleen arbeidsrechtelijk maar nog veel meer op het niveau van de sociale zekerheid en van de belastingen. De samenwerking tussen de verschillende Europese landen inzake sociale en fiscale controle van gedetacheerde werknemers loopt vandaag bijzonder moeilijk en bijzonder traag, in het bijzonder met landen in Zuid- en Oost-Europa, die net veel gedetacheerde werknemers uitsturen. Ook op dat punt bevat de EU-richtlijn die in het ontwerp wordt omgezet, niet echt nieuwe stappen.

Voor het goede begrip, de N-VA huldigt het vrije verkeer van werknemers en diensten in de Europese Unie. De interne Europese markt is voor een exportgerichte regio als Vlaanderen ontzettend belangrijk. Indien wij het draagvlak bij de bevolking voor een solide EU-markt echter niet willen ondergraven, zullen wij in de toekomst echt werk moeten maken van een oplossing voor de gebreken in ons detacheringbeleid.

Het gaat om drie gebreken. Ten eerste, de duurtijd van detachering sociale zekerheid moeten wij inperken in de tijd en op de fiscale spelregels afstemmen. Sociale zekerheid betalen in het werkland moet opnieuw de regel worden.

Ten tweede, wij moeten komaf maken met de kaas met gaten. Het is onbegrijpelijk dat de transportsector een groot zwart gat blijft.

Ten derde, controle en samenwerking over de landen heen moeten performanter worden.

Het is hemeltergend wat we allemaal niet kunnen controleren. Ook op dat vlak moet het speelveld gelijk worden gemaakt. Gedetacheerde werknemers moeten met dezelfde kwaliteitsstandaarden kunnen worden gecontroleerd als gewone Belgische werknemers.

11.03 Hans Verreyt (VB): Mijnheer de voorzitter, de Europese Commissie, zijnde de onderhandelaars van de lidstaten, en het Europees Parlement bereikten een akkoord over de aanpassing van de zogenaamde detacheringsrichtlijn. Die wettekst, aangepast of niet, leidt al te vaak tot sociale dumping. De Belgische onderhandelaars waren eigenlijk blij met een dode mus. De nieuwe detacheringsrichtlijn is niet meer, maar ook niet minder dan de bevestiging van de huidige krakende Belgische wetgeving, met een nieuwe, kleine beperking. Het blijft dus wettelijk georganiseerde vernietiging van eigen jobs.

Bovendien sluit de richtlijn de grootste aanpassing uit voor de transportsector, de sector met de grootste sociale dumping. Daarover bereikt men geen akkoord. Wat een schande!

De Europese detacheringsrichtlijn zorgt voor legale sociale dumping. Het belangrijkste gevolg van de wijziging is dat gedetacheerde werknemers het loon van het gastland moeten krijgen; de sociale bijdragen

worden echter in het thuisland betaald, die daar veel lager liggen, als ze al worden betaald. Daardoor zijn de werknemers uit die landen stukken goedkoper dan Vlaamse en Waalse werknemers. De gevolgen zijn dramatisch. Duizenden Vlaamse jobs gaan verloren, niet enkel in de transportsector, maar ook in de metaal-, bouw-, bewakings-, voedings- en dienstensector.

De overheid loopt ondertussen belastinginkomsten mis en onze sociale zekerheid wordt onderuitgehaald. Werkgevers die niet meedoen, worden uit de markt geprijsd of gaan failliet. De partijen die denken dat Europa de oplossing is voor de aanpak van sociale dumping en oneerlijke concurrentie, zijn ziende blind.

De huidige detacheringswet voldoet al jaren niet meer om sociale dumping aan te pakken. Die Belgische wet is zo lek als een zeef en laat de deur wijd openstaan voor allerhande misbruiken.

De herziene detacheringsrichtlijn gaat eigenlijk niet veel verder dan de manke Belgische wet. Zij zal dus ten gronde in ons land niets veranderen. Hoogstens zal de herziening de loonlat gelijkleggen in heel Europa, maar voor de strijd tegen de sociale dumping in ons land brengt de herziening niets bij.

Ook de overeengekomen maximumduur van detachering van 12 maanden verlengbaar tot 18 maanden, volstaat niet. Vlaams Belang pleit voor een maximale duur van 6 maanden, met uitzondering voor sectoren waar een gemotiveerde langere duur gerechtvaardigd is.

Vlaamse werkgevers en werknemers durven al eens grondig van mening te verschillen. Maar over die kwestie is er eensgezindheid. Onze bedrijven moeten immers eigen werknemers ontslaan en gaan uiteindelijk failliet, omdat zij niet langer concurrentieel zijn.

Vriend en vijand zullen erkennen dat er slechts twee mogelijkheden zijn om sociale dumping effectief te bestrijden: ofwel de open grenzen op de helling plaatsen, ofwel de buitenlandse werknemers hier sociale bijdragen doen betalen.

Vlaamse werkgevers en werknemers zijn daarom vragende partij om sociale dumping en oneerlijke concurrentie eindelijk aan te pakken. Om de sociale dumping tegen te gaan, wil het Vlaams Belang de Europese detacheringsrichtlijn in haar geheel verwerpen, indien die niet wordt aangepast. Gedetacheerde werknemers moeten hier sociale bijdragen betalen. Gedetacheerde werknemers mogen bovendien maximaal 6 maanden blijven, tenzij een langer verblijf in een bepaalde sector echt nodig is.

Andere partijen kiezen ervoor te blijven rommelen binnen de Europese marge, terwijl zij hier zelf de sleutel in handen hebben. Het Vlaams Belang pleit ervoor onmiddellijk de bestaande Belgische detacheringwet uit te breiden met sociale bijdragen vanaf dag één.

Het sociaal en economisch bloedbad in de bouwsector en de transportsector moet stoppen, zeker nu wij al ten gevolge van de coronacrisis minstens 250.000 extra werklozen mogen verwachten. Bescherm onze Vlaamse jobs. Het zal meer dan nodig zijn.

In de bespreking in de commissie verklaarden verschillende partijen dat zij verder wilden gaan. Zij verkondigden het hoge woord dat de sociale dumping moet stoppen. Zij haalden verschillende manieren aan om dat te regelen: enerzijds de verdere beperking in de tijd van de detachering tot zes maanden, en anderzijds, nog veel efficiënter, de verplichting tot betaling van sociale bijdragen in het land van tewerkstelling.

Het Vlaams Belang kan die aanpassingen ondersteunen. Wij stellen daarom net als in de commissie opnieuw een amendement voor om alvast de eenvoudigste en ook minst radicale aanpassing in te voeren.

Ons amendement beperkt de tijd van detachering tot zes maanden, met de mogelijkheid tot gemotiveerde verlenging tot zes maanden extra. In de commissie verklaarde mevrouw Muylle dat we niet strenger mogen zijn dan de Europese richtlijn. Dat is een raar argument, juist omdat de nieuwe Europese richtlijn gebaseerd is op de strengere Belgische wetgeving, die er kwam na de vorige Europese richtlijn. België was toen een soort van voorloper, waarom zou dat vandaag dan niet mogen?

Zeker nu er binnenkort 250.000 nieuwe werklozen op de deur van de bijstand kloppen, moeten wij er alles aan doen om jobs in eigen handen te houden. Nu moet de keuze gemaakt worden tussen arbeid die gedaan wordt door Vlaamse, Brusselse of Waalse werknemers, dan wel door Polen, Bulgaren of Roemenen. Nu

moet er worden gekozen voor het behoud van onze welvaart of het exporteren ervan. Nu moet er gekozen worden voor eigen arbeid dan wel geïmporteerde arbeid. Voor het Vlaams Belang is de keuze duidelijk. Ik hoop in naam van de vele duizenden arbeiders in de bouw-, de transport-, de metaal- en de voedingssector dat we kiezen voor hen, dat we de sociale dumping een halt toeroepen en dat we het voorliggend wetsontwerp minstens verstrengen.

11.04 Nawal Farih (CD&V): Mijnheer de voorzitter, collega's, er werd de afgelopen legislatuur hard gewerkt aan een nieuwe richtlijn voor gedetacheerde werknemers in de Europese Unie. Europees commissaris Marianne Thyssen verrichtte heel wat werk om die aan de economische realiteit aan te passen. In de voorbije twintig jaar is de eengemaakte markt immers gegroeid en zijn de loonsverschillen toegenomen. Om die reden was het zowel vanuit economisch als sociaal oogpunt noodzakelijk de voorschriften rond detachering van werknemers aan te passen om sociale dumping tegen te gaan.

Met de nieuwe richtlijn heeft een gedetacheerd werknemer recht op alle beloningscomponenten die verplicht zijn volgens de nationale wettelijke bepalingen van het gastland. Ook de vergoedingen met betrekking tot huisvesting en reis- en maaltijdkosten moeten voor gedetacheerden gelijk zijn aan die voor de werknemers in het gastland, eveneens volgens de wetgeving in het gastland. Wie langer dan twaalf maanden gedetacheerd wordt, moet bovendien recht krijgen op een uitgebreider pakket arbeids- en tewerkstellingsvoorwaarden. Er werd ook een anti-omzeilingsmechanisme ingevoerd om te vermijden dat men werknemers zou wisselen om niet aan die twintig maanden te komen. Er zal ook meer worden ingezet op de informatieplicht. Dat vergroot de transparantie en maakt het uiteindelijk ook makkelijker om misbruiken op te sporen.

Het heeft bloed, zweet en tranen gekost, maar de punten die ik aanhaal, tonen aan dat met de nieuwe richtlijn er wel degelijk grote stappen vooruit werden gezet in de strijd voor gelijk loon voor gelijk werk, die volledig in lijn ligt met de strijd tegen sociale dumping. De CD&V-fractie herhaalt bijgevolg haar steun aan de tekst.

11.05 Nadia Moscufo (PVDA-PTB): Monsieur le président, ce projet de loi va transposer la directive européenne. Il s'agit de la troisième version qui, pour la première fois, utilise les termes "à travail égal, salaire égal". C'est donc un petit pas en avant, mais très symbolique quand on sait que la commissaire européenne prétend lutter contre le dumping social mais en fait refuse d'instaurer un vrai salaire égal pour tous les travailleurs européens.

C'est un pas en avant symbolique dans une Europe sociale où beaucoup considèrent que ce dumping social est en fait l'avenir du marché du travail. Mais pour qui? Pas pour les chauffeurs philippins exploités par des firmes polonaises et qui roulent sur des routes allemandes 200 heures par mois pour à peine 428 euros. Pas non plus pour les travailleurs des grandes entreprises de la construction, qui travaillent côte à côte avec des conditions de travail et de rémunérations différentes, qui permettent aux directions d'exercer une pression sur les salaires et ainsi faire de plus en plus de profit.

Cette transposition est à nos yeux minimale. En Belgique, nous étions déjà plus loin grâce aux milliers de travailleurs et aux organisations syndicales qui luttent au quotidien contre ce dumping social.

En période de coronavirus, ce mécanisme de concurrence ne s'est pas effacé. C'est pourquoi nous avons plaidé en commission pour qu'il y ait de plus en plus d'inspections sociales dans les entreprises qui ne respectent pas les règles existantes.

Il s'agit donc ici d'une directive où l'Europe rattrape la Belgique. Comme une directive est une directive, la Belgique aurait pu aller un peu plus loin dans sa transposition. Elle a décidé de ne pas le faire et nous le regrettons.

11.06 Anja Vanrobaeys (sp.a): Mijnheer de voorzitter, ook voor onze fractie is dit wetsontwerp opnieuw een stap vooruit in een sociaal Europa. Het geeft namelijk inderdaad verder uitvoering aan het principe dat gelijk loon voor gelijk werk staat. In België was dat al grotendeels gerealiseerd door de wet van 2002, maar toch worden er met dit wetsontwerp bijkomende stappen gezet, zoals gelijke sectorale barema's, gelijke verblijfs- en onkostenvergoedingen, het gewaarborgd loon en ook het klein verlet waarop gedetacheerden recht hebben.

Uiteraard zijn wij het erover eens dat het werk helemaal niet af is. Via detachering wordt namelijk volop aan

sociale dumping gedaan. Die sociale dumping ondermijnt niet alleen het gelijk speelveld van onze ondernemingen, maar ook onze fiscaliteit en onze sociale zekerheid. Het leidt tot heel onmenselijke werkomstandigheden en erbarmelijke verloningen. Het antwoord daarop is volgens ons een Europese aanpak, een aanpak gebaseerd op solidariteit, waarbij wij voor elke werknemer in Europa, uiteraard ook de Belgische werknemers, ijveren voor een verbetering van de werkomstandigheden, degelijke en waardige lonen en een goede sociale bescherming en sociale zekerheid.

In die zin zal het ook niet verbazen dat wij eveneens betreuren dat het vervoer niet onder deze richtlijn valt, maar apart wordt geregeld, waardoor het niet vervat zit in het wetsontwerp dat die richtlijn uitvoert. Tijdens de besprekingen in de commissie hebben we wel begrepen dat er omtrent het vervoer al een akkoord was bereikt in de Raad, maar dat dit nog moet worden omgezet in een richtlijn. Aangezien die sector enorm gevoelig is voor sociale dumping, dringen wij erop aan dat eens die richtlijn uitgevaardigd is, ze zo snel mogelijk wordt omgezet in Belgisch recht, zodat we die ook hier kunnen afdwingen. Momenteel rijden er in Europa, ook op Belgische wegen, bijvoorbeeld Filipijnse truckchauffeurs rond die in dienst van Oost-Europese transportfirma's werken aan 2 euro per uur en die, wanneer zij niet werken, moeten verblijven en slapen in een stal waar geen enkele boer zijn dieren nog zou onderbrengen. Dat zijn echt erbarmelijke omstandigheden.

De enige reden daarvoor is dat enkelingen er rijk mee worden, zonder zich iets aan te trekken van pure mensenrechten. Voor mij gaat dat nog verder dan een gelijk loon en sociale bescherming. Het gaat om mensenrechten.

Bovendien heeft de Europese vakbond berekend dat er nauwelijks een hogere verkoopprijs zou zijn als de truckchauffeurs eerlijke lonen zouden krijgen. Het maakt ook meteen duidelijk wie daar rijker van wordt. Zo werden berekeningen gemaakt voor een aantal IKEA-kasten. Een MALM-kast kost vandaag bijvoorbeeld 99 euro, met die truckchauffeurs, en zou met een eerlijk loon voor hen 100,4 euro kosten. Voor de consumenten zal dat niet het grote verschil maken, maar voor de mensen die het transport doen, zou het wel een verschil van dag en nacht betekenen.

Het wetsontwerp staat of valt uiteraard met voldoende controle en handhaving en de verbetering van de werking van het Europese arbeidsauditoraat, maar ik dring er ook op aan dat de Belgische regering zou inzetten op een daadwerkelijke versterking van de inspectiediensten. Wij hebben daarover al heel veel woorden gehoord onder de vorige regering, maar de inspectiediensten kampen nog altijd met personeelstekorten. De woorden werden niet altijd in daden omgezet.

Wie op een dergelijke schaal fraude pleegt, mag niet ongestraft weggelaten of ervanaf komen met een soort minnelijke schikking omdat de inspectiediensten met personeelstekorten kampen. De firma's die ik daarnet heb aangehaald, worden er alleen maar rijker van. Zij zetten heel dure advocaten in en azen op de minste fout in de procedure om de hele invordering op het spel te zetten. Als er zo veel fraude is, komt het erop aan dat er echt recht gesproken kan worden. Dat kan een afschrikkend effect hebben op ondernemingen die van plan zijn om van die praktijken gebruik te maken.

In de commissie heb ik ook al aangedrongen op het up-to-date houden van de website van de FOD Werkgelegenheid met alle toepasselijke bepalingen, want als een toepasselijke bepaling er niet op vermeld staat, dan kunnen ondernemingen die hier sociale dumping organiseren een strafvermindering krijgen. Dergelijke ondernemingen moeten wij hard aanpakken als zij zulke praktijken organiseren. Wij mogen niet het risico lopen dat er een strafvermindering komt omdat de website van onze eigen federale overheidsdienst niet up-to-date zou zijn.

Uiteraard vraagt dat ook de inzet van middelen en personeel, maar die inzet moeten wij volgens mij toch realiseren.

In het kader van de handhavingsrichtlijn hadden wij twee jaar geleden al aan uw voorganger gevraagd of het mogelijk zou zijn om via een tool of een website een overzicht te geven van potentiële onderaannemers of contractanten die reeds veroordeeld zijn voor ernstige arbeidsinbreuken. U had gezegd dat u dat nog zou nakijken. Voor hoofdopdrachtgevers is het gemakkelijk om even te checken of degene met wie zij in zee willen gaan, iemand is die al overtredingen heeft begaan of gekend is voor sociale dumping of dat het iemand is die de spelregels naleeft zoals het hoort. Wij denken dat dit een manier is om ervoor te zorgen dat dergelijke praktijken zich niet meer zouden voordoen.

Wij steunen het voorliggend wetsontwerp, maar denken dat er zowel op het vlak van de sociale zekerheid als op het vlak van de controle en de handhaving nog een weg af te leggen is om te komen tot een gelijk speelveld voor onze ondernemingen en tot meer solidariteit in de zin van gelijke lonen en gelijke sociale bescherming.

11.07 Minister **Nathalie Muylle**: Mijnheer de voorzitter, we zetten hier een belangrijke stap, hoewel ik zeer goed beseft dat dit slechts een gedeelte van het werk is. De detacheringsrichtlijn die we hier vandaag behandelen gaat immers alleen over arbeids- en loonvoorwaarden, niet over sociale zekerheid of fiscaliteit. Ook de handhaving maakt hier geen deel van uit, aangezien die in een aparte richtlijn wordt behandeld. Verder worden bepaalde sectoren, zoals de transportsector, uitgesloten omdat ze een specifieke aanpak vragen. Uw bezorgdheid daarover is meer dan terecht.

We hebben in de commissie lang gesproken over de impact van de detacheringsrichtlijn op ons land. Die impact zal in feite niet zo groot zijn, aangezien ons land wat de harde kern van voorwaarden betreft vandaag al heel ver staat. Dat zegt natuurlijk veel over ons sociaal overleg en de vele cao's en KB's die we ter zake al hebben.

Verskillende sprekers hebben ook verwezen naar de bijkomende garanties in het ontwerp, bijvoorbeeld wat er inzake het omzeilingsmechanisme aan toegevoegd is. Zoals de heer Anseeuw aangaf, zijn het afsluiten en beëindigen van arbeidsovereenkomsten en de aanvullende pensioenregelingen belangrijke punten die hier jammer genoeg niet in opgenomen zijn.

Wat de transportsector betreft, is er momenteel een akkoord binnen de Raad dat nu door het Europees Parlement bekrachtigd moet worden, waarna de publicatie kan volgen. Het zal er dan op aankomen om de richtlijn zo snel mogelijk na de publicatie om te zetten in Belgische wetgeving.

Wat de inspectiediensten betreft, het is de bedoeling dat de verschillende diensten gaan samenwerken. Er moet dus een samenwerkingsakkoord komen dat de inzet van mensen en middelen regelt.

De tool maakt deel uit van de handhavingsrichtlijn, maar het is een belangrijk aspect waarmee we nu verder aan de slag gaan. Mijn mensen en de FOD WASO bekijken momenteel wat daarmee kan gebeuren.

Ik denk dat het up-to-date houden van de informatie op de website heel cruciaal is, mevrouw Vanrobaeys. Als daar foute informatie op staat, ik denk dan bijvoorbeeld aan werkgevers in andere landen, zou dat heel grote gevolgen kunnen hebben. De accuraatheid ervan is hier dus heel belangrijk.

Er zijn believers en non-believers van de detacheringsrichtlijn. Men is vrij om amendementen in te dienen. Men kan uiteraard ook een amendement indienen dat ingaat tegen de omzetting van de basisrichtlijn. Het gaat om een detachering van 12 maanden met in bepaalde omstandigheden een verlenging naar 18 maanden. Dat amendement gaat in tegen deze omzetting, maar we leven in een vrij land. Dit is wetgevend niet correct, maar iedereen heeft zijn mening als het over detachering gaat.

Dit is dus een stap vooruit. Ik beseft echter heel goed dat er nog meerdere stappen nodig zullen zijn om gelijk loon en gelijk werk volledig waar te kunnen maken.

Le **président**: Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)
Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.
De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles **Bespreking van de artikelen**

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion.
(Rgt 85, 4) **(1173/1)**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(1173/1)**

Le projet de loi compte 22 articles.

Het wetsontwerp telt 22 artikelen.

Collega's, er is een amendement nr. 6 ingediend door de heer Hans Verreyt en mevrouw Ellen Samyn. Wenst u daarover het woord?

11.08 Hans Verreyt (VB): Mijnheer de voorzitter, ik heb daarnet de toelichting van ons amendement reeds gegeven in de algemene bespreking. De minister heeft er ook al voor een deel op geantwoord. Ons voorstel is om de termijn van 12 maanden te beperken tot 6 maanden.

De **voorzitter:** Dank u.

* * * * *

Amendement déposé:

Ingediend amendement:

Art. 6

• 2 – Hans Verreyt cs (1173/5)

* * * * *

Conclusion de la discussion des articles:

Besluit van de artikelsgewijze bespreking:

Réservés: l'amendement et l'article 6.

Aangehouden: het amendement en artikel 6.

Adoptés article par article: les articles 1 à 5 et 7 à 22.

Artikel per artikel aangenomen: de artikelen 1 tot 5 en 7 tot 22.

* * * * *

La discussion des articles est close. Le vote sur l'amendement et l'article réservés ainsi que sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het aangehouden amendement, het aangehouden artikel en over het geheel zal later plaatsvinden.

12 **Projet de loi relatif au travail dans la pêche (1176/1-3)**

12 **Wetsontwerp betreffende werk in de visserijsector (1176/1-3)**

Discussion générale

Algemene bespreking

La discussion générale est ouverte.

De algemene bespreking is geopend.

De rapporteur, mevrouw Thémont, verwijst naar het schriftelijk verslag. Ik geef het woord aan de heer Anseeuw.

12.01 Björn Anseeuw (N-VA): Mijnheer de voorzitter, collega's, met dit wetsontwerp wordt in essentie een mechanisme opgezet om de naleving van bestaande wetten, besluiten en cao's te garanderen en te controleren. Dat mechanisme geldt ook voor andere EU-landen. Het legt eigenlijk een globaal systeem vast waarbij aan de hand van een certificatiesysteem en periodieke inspecties wordt gecontroleerd op de naleving van de vereisten van de overeenkomsten betreffende de minimale eisen om behoorlijke werk- en leefomstandigheden aan de vissers aan boord van vissersschepen te waarborgen. Kortom, het voorliggend ontwerp werkt toe naar een gelijk speelveld voor de Belgische vissers. De N-VA-fractie, en ik als man van de zee in het bijzonder, juichen dit vanzelfsprekend toe en zullen het wetsontwerp goedkeuren.

12.02 Ellen Samyn (VB): Mijnheer de voorzitter, Vlaams Belang zal dit wetsontwerp mee goedkeuren. Het is goed dat er een duidelijke richtlijn wordt opgesteld voor de visserijsector, een sector die wij ten volle moeten ondersteunen en koesteren.

Het invoeren van een globaal systeem zal ervoor zorgen dat de werk- en leefomstandigheden van de vissers aan boord zullen worden gegarandeerd. Met het invoeren van een arbeidscertificaat is er nu in een duidelijk,

afgeleid arbeidsreglement voorzien, waar bijvoorbeeld de minimumleeftijd en de rusttijden moeten worden gerespecteerd.

Tijdens de commissievergadering onderstreepte ik nog het belang van een visserijloket dat de vissers zou kunnen ondersteunen in het proces om zich te conformeren aan de nieuwe regels en hen te ontlasten van bepaalde administratie. Het verheugt ons dan ook dat er zo'n loket zal komen in Oostende.

De **voorzitter**: De minister heeft het woord.

12.03 Minister **Nathalie Muylle**: Dank u wel om het West-Vlaams onderonsje te mogen afsluiten. Men voelt dat de zee toch nog altijd iets van West-Vlamingen blijft.

Wij zetten hier vandaag een belangrijke stap. Het is een heel technisch ontwerp, maar voor de sector wel heel belangrijk. We doen hier de omzetting van een richtlijn die op haar beurt de omzetting is van een verdrag, terwijl we het verdrag nog niet hebben geratificeerd en dat eigenlijk verder gaat dan de richtlijn die het gevolg is van het verdrag. Vandaar dat wij ons bij de omzetting al hebben afgestemd op het verdrag, niet op de richtlijn.

Er werd heel goed aangehaald wat de twee belangrijke punten zijn. Zo is er het arbeidscertificaat dat op 15 domeinen heel wat dingen regelt en stappen vooruit zet. Wat de rusttijden betreft, biedt dit akkoord heel wat zekerheden en voorwaarden die ervoor zorgen dat de visserij en de levens- en arbeidsomstandigheden op heel wat van onze schepen op een goede manier kunnen worden ingevuld.

Ik dank de fracties voor hun constructieve houding inzake dit ontwerp.

Le **président**: Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)
Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.
De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles ***Bespreking van de artikelen***

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion.
(Rgt 85, 4) **(1176/3)**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(1176/3)**

Le projet de loi compte 98 articles.
Het wetsontwerp telt 98 artikelen.

Aucun amendement n'a été déposé.
Er werden geen amendementen ingediend.

Les articles 1 à 85 sont adoptés article par article.
De artikelen 1 tot 85 worden artikel per artikel aangenomen.
À l'article 86, les articles 27/1 à 27/6 sont adoptés article par article.
Op artikel 86 worden de artikelen 27/1 tot 27/6 artikel per artikel aangenomen.
L'article 86 est adopté.
Artikel 86 wordt aangenomen.
Les articles 87 à 98 sont adoptés article par article.
De artikelen 87 tot 98 worden artikel per artikel aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.
De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

13 **Proposition de loi visant à introduire un droit à des allocations de chômage temporaires pour les pensionnés de 65 ans et plus en raison du virus COVID-19 (1228/1-5)**

13 **Wetsvoorstel tot invoering van een recht op uitkeringen bij tijdelijke werkloosheid van**

gepensioneerden van 65 jaar omwille van het COVID-19-virus (1228/1-5)

Proposition déposée par:

Voorstel ingediend door:

Evita Willaert, Marie-Colline Leroy, Wouter De Vriendt, Gilles Vanden Burre, Dieter Vanbesien, Albert Vicaire, Anja Vanrobaeys, Tania De Jonge, Nahima Lanjri.

Discussion générale ***Algemene bespreking***

La discussion générale est ouverte.
De algemene bespreking is geopend.

Notre rapporteur est le collègue Bihet. Il m'a fait savoir qu'il se réfère à son rapport écrit. J'ouvre la discussion générale en ik geef het woord aan collega Willaert.

13.01 **Evita Willaert** (Ecolo-Groen): Mijnheer de voorzitter, collega's, vooreerst zou ik willen zeggen dat voor ons een sterke eerste pijler, een stevig wettelijk pensioen, heel belangrijk is. Op die manier kunnen wij een waardige oude dag voor iedereen garanderen.

Er zijn echter gepensioneerden die hun te laag pensioen aanvullen met bijverdiensten om de eindjes aan elkaar te kunnen knopen. Die gepensioneerden willen wij in deze crisis niet in de kou laten staan. Het voorliggend wetsvoorstel heeft daarom als doel om tijdelijke werkloosheid mogelijk te maken voor gepensioneerde 65-plussers in het kader van de COVID-19-crisis, omdat die gepensioneerden nu vaak een bijverdienste hebben om hun vaak te laag pensioen aan te vullen, terwijl die bijverdienste nu wegvalt.

Op die manier werken wij ook een discriminatie weg. Voor de gepensioneerden jonger dan 65 jaar is het recht op tijdelijke werkloosheid in het kader van deze crisis immers al geopend en de zelfstandige 65-plussers kunnen aanspraak maken op het crisisoverbruggingsrecht. Die ongelijke behandeling willen wij wegwerken, maar zij is beperkt tot de periode van tijdelijke werkloosheid in de coronacrisis.

Ik zou alvast de mede-indieners van het wetsvoorstel, mevrouw Vanrobaeys, mevrouw De Jonge en mevrouw Lanjri, willen bedanken alsook alle collega's voor de brede steun voor het voorstel.

Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)
Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.
De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles ***Bespreking van de artikelen***

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion.
(Rgt 85, 4) **(1228/5)**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(1228/5)**

La proposition de loi compte 4 articles.
Het wetsvoorstel telt 4 artikelen.

Aucun amendement n'a été déposé.
Er werden geen amendementen ingediend.

Les articles 1 à 4 sont adoptés article par article.
De artikelen 1 tot 4 worden artikel per artikel aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.
De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

14 Proposition de loi modifiant la loi du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché de l'électricité et la loi du 12 avril 1965 relative au transport de produits gazeux et autres par canalisations, en vue de mieux protéger les PME (703/1-6)

14 Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen met het oog op een betere bescherming van kmo's (703/1-6)

Proposition déposée par:
Voorstel ingediend door:
Bert Wollants.

Discussion générale ***Algemene bespreking***

La discussion générale est ouverte.
De algemene bespreking is geopend.

Collega Reccino Van Lommel, rapporteur, verwijst naar het schriftelijk verslag.

14.01 Bert Wollants (N-VA): Mijnheer de voorzitter, collega's, het voorliggend wetsvoorstel pakt een ongelijkheid aan voor de kmo's, die heel belangrijk zijn in het economisch weefsel, op het vlak van de energiemarkt. Een aanpassing dringt zich op. Het is immers reeds een hele tijd een doorn in het oog dat kmo's die vooruitstrevende keuzes maken op vlak van energie daar soms voor worden afgestraft.

Voor gezinnen is het al heel lang een verworven recht dat ze gemakkelijk kunnen veranderen van leverancier. Dat zorgt ervoor dat de markt scherp blijft en dat de gezinnen daarvan gebruik kunnen maken om op zoek te gaan naar de beste prijzen. Nog een heel aantal mensen is hier nog niet voldoende mee vertrouwd, maar het recht om van leverancier te veranderen heeft in het verleden al gezorgd voor veel scherpere stroomprijzen. Dit bestaat ook voor kmo's, maar er zit toch nog een zeker addertje onder het gras. De kmo's zijn heel scherp gedefinieerd als ondernemingen die zowel maximaal 50.000 kilowattuur stroom en maximaal 100.0000 kilowattuur gas verbruiken.

Op het eerste gezicht lijkt het logisch om ergens de grens te trekken, maar er is wel meer aan de hand. Twee identieke kmo's die even veel stroom verbruiken, zouden in de huidige regeling toch anders kunnen worden beoordeeld omdat ze toevallig een andere brandstof kiezen voor de verwarming van hun gebouw. Als de ene iets te veel aardgas verbruikt, verliest ze het recht om zomaar van leverancier te kunnen wisselen, terwijl een andere door gebruik te maken van steenkool of stookolie eigenlijk mag doen wat hij wil. Wie die stookolietank dan vervolgens laat voor wat het is en toch overschakelt naar een installatie op aardgas, kan net zo goed worden geconfronteerd met het verlies van die rechten.

Het wordt nog vreemder als de kmo in kwestie het in haar hoofd haalt te investeren in een warmtepomp of een elektrisch wagenpark. Ze zal minder CO₂ uitstoten en minder luchtvervuiling veroorzaken, maar om een of andere gekke reden vindt de wet vandaag dat ze daardoor rechten verliest als consument op de energiemarkt.

Met dit wetsvoorstel wordt het probleem aangepakt en geven we de kmo's de mogelijkheid om makkelijker naar een energieleverancier over te stappen met scherpere prijzen. De kmo's zullen, zeker in de toekomst, hun voordeel kunnen doen door zich in dat veranderend energielandschap op een goede manier op te stellen. Ze kunnen daar ook concurrentieel mee aan de slag en er voordelen uit halen.

De oplossing is eigenlijk relatief eenvoudig. We knippen de zeer bizarre band door die de wetgever heeft gemaakt tussen het gebruik van stroom en aardgas. We trekken het plafond voor het verbruik van elektriciteit sterk op. Dat wil zeggen dat kmo's die willen inzetten op elektrificatie geen rechten meer zullen verliezen.

Voorzitter: André Flahaut, ondervoorzitter.
Président: André Flahaut, vice-président.

Wij zorgen er ook voor dat wie pakweg in een warmtepomp of een elektrisch voertuig wil investeren, zonder problemen die stap kan zetten, zelfs voor bedrijven die de stookolieketel willen laten voor wat het is en voor

een zuiniger gasmodel willen inruilen. Ook zij zullen in dat verhaal geen rechten verliezen tegenover de huidige situatie.

Dat is een stap vooruit. Tegelijkertijd hebben wij echter – dit is in de commissie ook aan bod geweest – absoluut begrip voor de aanpassingen die de leveranciers moeten doen om het mogelijk te maken dat die kmo's hun voordeel bij de maatregel doen.

Tegelijk zitten zij ook in een periode waarin corona ervoor zorgt dat de leveranciers het in sommige gevallen moeilijk hebben. Wij hebben in de commissie zo goed mogelijk getracht een evenwicht te zoeken en de leveranciers de nodige ruimte te geven. Daar was ook een ruim draagvlak voor. Wij zijn op dat vlak de juiste richting uitgegaan.

Ik wil de leden en de medewerkers die hebben meegewerkt en input hebben geleverd aan het voorstel, uiteraard ook danken voor hun inbreng en steun.

Wij pakken hier een probleem aan dat al tien jaar geleden in onze wetgeving is beland. Ik heb het probleem de voorbije jaren verschillende keren aangekaart bij een hele reeks ministers die op dat moment bevoegd waren voor Energie. Vandaag doet het Parlement echter gelukkig waar het Parlement goed in is, namelijk zaken oplossen.

Ik hoop dus dat wij de unanieme stemming die wij in de commissie mochten meemaken, ook hier in het halfroond kunnen doortrekken.

14.02 Tinne Van der Straeten (Ecolo-Groen): Dank u, collega Wollants, voor het initiatief dat u genomen hebt inzake de uitbreiding van de kmo-definitie. Het was boeiend parlementair werk, omdat wij vertrokken zijn met iets wat u uitgebreid hebt toegelicht en omdat wij geland zijn met iets waar wij uiteindelijk unanimitieit over bereikt hebben.

Uiteindelijk is het belangrijkste dat wij voor een grote groep kmo's de bescherming die al jaren in de Elektriciteitswet en de Gaswet staat, zullen uitbreiden. Ik vind het boeiend te zien hoe kleine technische aspecten die al jaren in die beide wetten staan en die al jaren voor verschillende interpretaties zorgen over hoe de bescherming moet worden aangepakt, nu proactief kunnen worden aangepakt.

Ik vermoed dat de stemming uit de commissie inderdaad zal worden herhaald. Wij zullen ons stemgedrag niet aanpassen, dus ik verwacht dat wij opnieuw een unanieme stemming zullen hebben.

Dit zal een vooruitgang betekenen voor de vele kmo's in ons land.

14.03 Reccino Van Lommel (VB): Mijnheer de voorzitter, collega Wollants, ik dank u voor de indiening van dit wetsvoorstel. Onze fractie was en blijft het eens met de objectieven ervan, meer bepaald het objectief om meer ondernemingen te laten genieten van bescherming op de energiemarkt.

Zo zouden er zonder dit wetsvoorstel beperkingen blijven voor kmo's om zonder verbrekingsvergoeding te veranderen van leverancier. Bedrijven mogen bovendien niet worden gestraft voor de energiekeuzes die ze maken, zoals de overschakeling naar warmtepompen of elektrische voertuigen, zoals collega Wollants zonet al aanhaalde.

Een maximaal aantal kmo's moet inderdaad kunnen inspelen op voordelige prijzen bij andere leveranciers zonder hiervoor te worden gestraft. Ik denk wel, en de amendementen in de commissie tonen aan dat collega Wollants dezelfde mening is toegedaan, dat de adviezen van de FEBEG en de CREG hebben aangetoond dat er aanpassingen nodig waren om een aantal ongewenste effecten tegen te gaan. Dat waren trouwens ook onze bezorgdheden, zeker, maar niet uitsluitend, in verband met het impacteren van de leveranciers en de mogelijke gevolgen op de tarieven.

Het is ook een goede zaak dat men rekening houdt met elektrificatie, waardoor de impact van de drempels inderdaad groter wordt. Een uitbreiding van de groep kmo's zal de markt wellicht nog competitiever maken.

Wij steunen dan ook het amendementsgewijs optrekken van de drempel voor elektriciteitsverbruik tot 100.000 kilowattuur, het doorknippen van de band tussen elektrisch verbruik en aardgasverbruik en het behouden van de drempel voor aardgas, alsook de na een goede samenwerking in de commissie uiteindelijk

besliste termijn van de overgangperiode.

Het spreekt dus voor zich dat wij dit wetsvoorstel steunen.

14.04 Michel De Maegd (MR): Monsieur le président, chers collègues, notre groupe est toujours partisan de mesures en faveur des PME en droit de l'énergie. Elles représentent le socle de notre économie et apportent une contribution essentielle à la réalisation de notre croissance économique et aussi à la création d'emplois.

Actuellement, une PME est définie en droit de l'énergie comme un client final présentant une consommation annuelle de moins de 50 000 kWh d'électricité et, c'est cumulatif, de moins de 100 000 kWh de gaz pour l'ensemble de ses points de raccordement au réseau de transport.

La proposition a été soutenue à l'unanimité, après un travail constructif en commission avec l'ensemble des collègues, comme l'a souligné ma collègue d'Ecolo-Groen. Elle permet de porter le seuil pour la consommation d'électricité à 100 000 kWh. La consommation d'électricité sera séparée de la consommation de gaz naturel. Enfin, le seuil sera maintenu pour le gaz naturel.

L'avantage de la méthode – et non le moindre – est la souplesse. En effet, garder le principe des quantités consommées comme critère de définition d'une PME et se contenter d'adapter les seuils permet d'envisager d'autres adaptations futures, à la hausse, en fonction de l'évolution du marché ou peut-être même à la baisse.

En doublant le seuil de consommation d'électricité, un plus grand nombre de PME pourront bénéficier des mesures de protection. Toute l'information sur le prix est également disponible pour elles. Elles pourront utiliser les sites de comparaison des prix pour identifier aisément les économies potentielles.

C'est une bonne nouvelle, vu qu'au cours des mois et des années à venir, un nombre croissant de petites et moyennes entreprises investiront, par exemple, dans des pompes à chaleur et des voitures de société électriques.

Enfin, vu la situation difficile de la crise du coronavirus et qu'il est essentiel de tenir compte de cette situation dans le cadre de la mise en œuvre de nouvelles obligations, il a semblé indiqué d'accorder davantage de temps au secteur pour procéder à l'élargissement du groupe-cible. La mesure sera effective dès septembre 2021.

Chers collègues, pour ces différentes raisons, notre groupe soutiendra ce texte.

14.05 Thierry Warmoes (PVDA-PTB): Mijnheer de voorzitter, dit wetsvoorstel breidt de bescherming van kmo's uit en zal ervoor zorgen dat meer kmo's hun energiecontract zullen kunnen veranderen, zonder een opzegvergoeding te betalen. Daarvan kunnen particulieren in de huidige wetgeving al genieten. Ze zullen ook gemakkelijker voor hernieuwbare energie kunnen kiezen.

Bij kmo's hangt de bescherming af van hun energieverbruik. Alleen kmo's met een energieverbruik binnen bepaalde limieten kunnen kosteloos hun energiefactuur opzeggen. Dit wetsvoorstel breidt deze verbruikslimieten uit en zal ervoor zorgen dat meer kmo's van deze bescherming kunnen genieten. Dat is ook de reden waarom wij dit wetsvoorstel in de commissie hebben gesteund en dat hier ook zullen doen.

Zeker in deze crisistijd moeten zelfstandigen en kmo's beter worden beschermd en ondersteund. Sommigen die ons minder goed kennen zullen hierover misschien een beetje verwonderd zijn, maar zelfstandigen en kmo-leiders zijn mensen die vaak hard werken. Daarom hebben zij steun nodig.

De beste steun die we aan kmo's en zelfstandigen kunnen geven is ervoor te zorgen dat de bevolking voldoende koopkracht heeft. Wij zullen dit voorstel dus met plezier steunen.

Nog een opmerking, voor ons had de datum van invoeging, september 2021, al vroeger mogen vallen. We vinden dat de leveranciers voldoende uitgerust zijn om er al vroeger mee te beginnen, maar dat zal ons er niet van weerhouden om dit wetsvoorstel te steunen.

14.06 Bram Delvaux (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, collega's, ook wij zijn uiteraard tevreden met dit

wetsvoorstel. Dit wetsvoorstel zorgt ervoor dat de verbruikslimiet van elektriciteit wordt opgetrokken van 50.000 kilowattuur naar 100.000 kilowattuur op jaarbasis en maakt de definitie van een kmo in de elektriciteitswet klaar voor een verdere elektrificatie van het energieverbruik. Daarbij denken wij in de eerste plaats aan het gebruik van warmtepompen, in de plaats van aardgas of stookolie, en elektrische voertuigen. Die technologieën zorgen uiteraard voor meer elektriciteitsverbruik, waardoor het verbruik boven de drempel van 50.000 kilowattuur kan komen te liggen. Door die drempel nu op te trekken, geven wij aan de kmo's alvast de boodschap dat zij zich niet hoeven in te houden om te elektrificeren, want zij zullen de beschermingsmaatregelen, voorzien in de energiewetgeving, kunnen blijven behouden.

In de commissie was er wat discussie over de keuze van de drempel van 100.000 kilowattuur, wat deels natuurlijk een arbitraire keuze is, maar het is uiteraard een goede stap vooruit. De keuze om de drempel op te trekken is voor de leveranciers in ieder geval beter werkbaar dan het originele voorstel waarover in de commissie werd gediscussieerd, waarbij werd voorgesteld om de kmo-definitie te wijzigen op basis van grootte en aantal werknemers, wat voor de leveranciers administratief gezien bijna onwerkbaar zou zijn geworden in de praktijk.

Door de limieten op te trekken en de band tussen aardgas en elektriciteit door te knippen, zullen heel wat meer kmo's onder de definitie vallen en dus recht hebben op de beschermingsmaatregelen in de energiewetgeving, waaronder de kosteloze opzeg van het energiecontract. Dat brengt uiteraard een verhoogd risico met zich mee voor de energieleveranciers, want zij moeten hun aangekochte energie dan elders verkopen. Ik denk dat wij dat risico met zijn allen nauwgezet zullen moeten opvolgen en nagaan of dat geen opwaartse druk op de prijzen creëert. Evengoed is het mogelijk dat een grotere groep kmo's leidt tot meer concurrentie tussen de leveranciers en hopelijk tot betere, competitieve energieprijzen.

Tot slot wil ik nog even stilstaan bij de datum van inwerkingtreding. Het is ons inziens goed dat de inwerkingtreding van dit wetsvoorstel is vooropgesteld op 1 september 2021. Zodoende geven wij aan de leveranciers, die eveneens zwaar getroffen zijn door de coronacrisis, voldoende tijd om in de implementatie te voorzien in hun IT-toepassingen van deze wijziging in de wetgeving. Die wijzigingen zullen overigens samenkomen met de te verwachte wijzigingen in het kader van Atrias.

Samengevat, wij stimuleren met dit wetsvoorstel de elektrificatie van onze kmo's, voorzien in een uitbreiding van het aantal kmo's dat kan genieten van diverse beschermingsmaatregelen en zorgen ervoor dat de leveranciers voldoende tijd krijgen om dat IT-matig te implementeren. Niets dan positief nieuws en onze fractie zal dit wetsvoorstel dan ook steunen.

De **voorzitter**: Mijnheer Delvaux, proficiat met uw maidenspeech. (*Applaus*)

14.07 **Kris Verduyckt** (sp.a): Mijnheer de voorzitter, het werd hier al een aantal keren gezegd: zelfstandigen en kmo's zijn voor een groot deel de motor van onze economie. Elk voorstel dat hen helpt bij een eerlijkere aanpak van hun energiefactuur, of alleszins een flexibelere en betere aanpak, krijgt ook onze steun.

Vanaf het begin toen de heer Wollants dit wetsvoorstel had ingediend, waren wij mee met dit verhaal. Aanvankelijk is hij wel tegen wat administratieve grenzen aangelopen, bijvoorbeeld bij de precieze bepaling van wat een kmo is. Met de nodige flexibiliteit is er een goede oplossing uit de bus gekomen.

Zoals de collega van Open Vld zegt, kan worden gediscussieerd over die grens die nog altijd even arbitrair is als de vorige grens, maar ons gevoel zegt dat nu toch meer kmo's behoren tot de doelgroep waarvoor deze wetgeving bedoeld zou moeten zijn. Wat dat betreft, is dat een goede zaak.

Bovendien wordt dit gelijkgetrokken met de grens betreffende aardgas. Hiermee zullen we het klimaat niet redden, maar het is wel een belangrijk signaal dat elektrificatie ons ook een stap vooruit doet zetten bij het bestrijden van fossiele energie in onze samenleving.

Tot slot hadden een paar collega's het over de datum en zij vonden het goed dat die naar achteren werd geschoven. Dat is maar hoe men het bekijkt. Aan de ene kant is het misschien goed voor onze energiebedrijven, aan de andere kant zou men kunnen zeggen dat onze kmo's het vandaag ook moeilijk hebben en geholpen zouden zijn bij een vroegere inwerkingtreding van de wet. Wij hebben evenwel een overeenkomst bereikt in de commissie en zullen het voorliggende voorstel dan ook goedkeuren.

Le **président**: Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)
Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.
De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles ***Bespreking van de artikelen***

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion.
(Rgt 85, 4) **(703/6)**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(703/6)**

L'intitulé a été modifié par la commission en "proposition de loi modifiant la loi du 12 avril 1965 relative au transport de produits gazeux et autres par canalisations et la loi du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché de l'électricité, en vue de mieux protéger les PME".

Het opschrift werd door de commissie gewijzigd in "wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen en van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, met het oog op een betere bescherming van kmo's".

La proposition de loi compte 5 articles.
Het wetsvoorstel telt 5 artikelen.

Aucun amendement n'a été déposé.
Er werden geen amendementen ingediend.

Les articles 1 à 5 sont adoptés article par article.
De artikelen 1 tot 5 worden artikel per artikel aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.
De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

15 **Proposition de loi portant des dispositions diverses concernant la cotisation fédérale destinée au financement du Fonds social gaz et électricité (978/1-7)**

15 **Wetsvoorstel houdende diverse bepalingen inzake de federale bijdrage tot financiering van de sociale fondsen gas en elektriciteit (978/1-7)**

Proposition déposée par:

Voorstel ingediend door:

Tinne Van der Straeten, Albert Vicaire, Kris Verduyckt, Malik Ben Achour, Bert Wollants, Greet Daems, Thierry Warmoes, Michel De Maegd.

Discussion générale ***Algemene bespreking***

La discussion générale est ouverte.
De algemene bespreking is geopend.

Mme Yngvild Ingels, rapporteur, renvoie au rapport écrit.

Ik geef het woord aan de heer Wollants.

15.01 Bert Wollants (N-VA): Mevrouw Van der Straeten, ik dank u voor dit initiatief. Collega's, ik meen dat dit een goede zaak is. In het verleden hebben we al op een andere manier gewerkt om voor een rechtzetting te zorgen voor het Fonds Gas en Elektriciteit. Op een bepaald moment had men er immers voor gekozen om de middelen voor dat fonds niet langer te indexeren. Men kan dat 1 jaar, 2 jaar of misschien zelfs 3 jaar doen, maar op termijn gaat dat een probleem vormen. Deze middelen worden immers gebruikt om ervoor te zorgen dat ook de zwaksten in de samenleving mee kunnen met de energietransitie.

Wij denken te lang en te vaak alleen aan het curatieve deel, namelijk ervoor zorgen dat de factuur betaald wordt. Dat is natuurlijk belangrijk, maar deze middelen worden ook gebruikt voor het preventieve luik. Als men diezelfde euro ook kan gebruiken om ermee te investeren in een energiezuinige koelkast of iets dergelijks, dan heeft dat elk jaar opnieuw zijn waarde. We stellen vast dat in de afgelopen jaren de kosten verbonden aan bepaalde delen van de energietransitie vaak veel hoger waren voor diegenen die aan de slag moesten met versleten toestellen in een aftands huis. Het is dus belangrijk dat we hier stappen vooruit zetten.

Tegelijkertijd moesten we ook vaststellen dat er in het verleden middelen zijn opgepot die nooit gebruikt zijn. Dat had toen zijn redenen, maar we moeten met die middelen wel beleid maken want daarvoor zijn ze immers aan de consument gevraagd. We moeten ze ten goede kunnen aanwenden, in de juiste richting. In de toekomst zullen we hier opnieuw naar moeten kijken want de fondsen die we nu aanwenden, zijn uiteraard niet onuitputtelijk.

We geven hiermee wel een belangrijk signaal dat het Fonds Gas en Elektriciteit kan blijven doen wat het moet doen en dat de OCMW's ermee kunnen blijven werken. Zo kunnen we iedereen meenemen in dit energieverhaal, hoewel er zeker nog een opdracht overblijft met betrekking tot de mensen die het moeilijker hebben.

15.02 Tinne Van der Straeten (Ecolo-Groen): Collega's, het Platform tegen Energiearmoede, dat beheerd wordt door de Koning Boudewijnstichting heeft in februari 2010 12 getuigenissen verzameld van mensen met een betaalachterstand. 28 pagina's verhalen uit Vlaanderen, Brussel en Wallonië.

Eén op vijf gezinnen in ons land heeft moeite om de factuur te betalen. Eén van die mensen is Felix uit Brussel. Hij vertelt in het verslag het volgende, ik citeer: "Voor elektriciteitsfacturen zie ik elke maand of ik ze kan betalen. Als dat niet kan, wacht ik even om te betalen. Maar de maand nadien is het nog altijd hetzelfde. Betalen is nooit mogelijk. Er wordt niets verspild in huis. Wij hebben alleen een tv en een frigo. De verwarming werkt op gas. Wij verbruiken de verwarming niet altijd. En elektriciteit verbruiken wij enkel om eten klaar te maken en om het water van de douche te verwarmen."

Het is nu een jaar geleden dat ik naar dit Parlement ben teruggekeerd. Ik ben teruggekeerd met de vaste ambitie mee te werken aan oplossingen voor mensen als Felix. Meer nog, met de ambitie sociaal en groen met elkaar te verbinden.

Met dit voorstel helpen wij vandaag 120.000 mensen die een beroep doen op het OCMW omdat zij problemen hebben met hun energiefactuur. Deze maatregel is goed voor hun portemonnee, want het OCMW helpt mensen bij het betalen van hun factuur. Het is ook een maatregel die goed is voor de planeet, want het OCMW helpt ook mensen te investeren in een betere koelkast of in een spaardouchekop.

Dit is maar een eerste stap. Er is veel meer nodig. Zeker door de crisis vergroot de kwetsbaarheid enorm. Vandaar dat wij voorstellen hebben om het sociaal tarief uit te breiden tot een grotere doelgroep, voorstellen die binnenkort in het Parlement besproken zullen worden.

Vandaag is natuurlijk vandaag. Vandaag zetten wij deze eerste stap. Ik wil dan ook iedereen bedanken, over de fractiegrenzen heen, voor de goede samenwerking, eerst in december en nu in de afgelopen maand, om de middelen vrij te maken in het slapend fonds om mensen als Felix te kunnen helpen.

Meer nog dan naar de stemming vandaag, kijk ik uit naar de volgende discussies die wij in de commissie zullen houden en daarna hier in de plenaire om mensen die kwetsbaar zijn voor energiearmoede een structurele oplossing te kunnen geven.

15.03 Albert Vicaire (Ecolo-Groen): Monsieur le président, au-delà de ce qu'a dit Mme Van der Straeten, je souhaite aussi remercier les membres de la commission Climat qui ont soutenu et amendé ce texte. Nous avons travaillé en bonne intelligence et je m'en réjouis.

Même si chacun s'accorde à dire qu'il est primordial de lutter contre la précarité énergétique, une question épineuse demeure. Qui va payer? Mme Van der Straeten a proposé un financement via le Fonds de réduction forfaitaire pour le chauffage au gaz et à l'électricité, méthode qui a été validée par la Cour des comptes et qui n'impacte pas la facture de gaz ou d'électricité du consommateur, il faut le rappeler.

En 2017, plus de 120 000 personnes ont bénéficié du Fonds gaz et électricité pour être soutenues dans leur consommation d'énergie. Avec l'indexation proposée aujourd'hui, ce sont davantage de personnes qui pourront être aidées. Elles pourront avancer vers la transition énergétique, vers plus de confort, vers plus d'estime de soi, créant au passage des emplois dans le secteur du bâtiment – l'isolation, la régulation, l'installation de nouveaux moyens de chauffage, l'électroménager. Tout cela est vecteur d'emplois. Plus que jamais, nous avons besoin de ces emplois non délocalisables. C'est une des facettes du Green Deal qu'Ecolo-Groen souhaite mettre en place pour une société plus solidaire, plus verte et plus forte.

Pour conclure, je tiens à dire que loin de moi l'idée de nous arrêter ici. Nous ne réussissons pas la transition énergétique si nous laissons tous ces ménages sur le bord du chemin. Pour lutter contre la précarité énergétique, de grands enjeux nous attendent encore. Le premier, c'est d'élargir, comme l'a dit Mme Van der Straeten, les conditions permettant l'accès au Fonds gaz et électricité. Le second sera de trouver une source de financement structurel pour les fonds en question. Je gage que chacun sera à nouveau au rendez-vous pour aider nos concitoyens les moins favorisés à se fournir dignement en énergie et pour, en conséquence, créer d'autres emplois.

Je vous remercie, monsieur le président, chers collègues.

Le président: Monsieur Vicaire, félicitations pour votre *maiden speech!* (*Applaudissements*)

15.04 Kurt Ravyts (VB): Mijnheer de voorzitter, onze fractie heeft de wet van 20 december 2019 die de artikelen 2 en 3 van het KB van 19 december 2018 niet bekrachtigde, mee goedgekeurd. Dat was een eerste broodnodige stap voor vandaag. De bedoeling was ook om de kosten van de indexeringen niet door te rekenen in de factuur van de eindafnemers door de federale bijdrage te verhogen, maar de kosten te dekken door gebruik te maken van beschikbare, slapende fondsen. De kosten van de indexeringen voor 2019 en 2020 worden gefinancierd door het saldo van het slapend fonds voor forfaitaire verminderingen voor verwarming met gas en elektriciteit.

Het voorliggend wetsvoorstel heeft tot doel de bepalingen van de artikelen 2 en 3 van het KB van 17 december 2019 niet te bekrachtigen en toe te laten dat het saldo van het eerder vermeld slapend fonds zou worden gebruikt voor de financiering van de jaarlijkse indexering van de bedragen die worden gestort aan het sociaal fonds gas en elektriciteit en dus, kort gezegd, aan de OCMW's.

Met andere woorden, vandaag wordt hier een wettelijke basis verzekerd voor de indexering in afwachting van een structurele herziening van de fondsen, want dat aspect kwam ook naar boven tijdens de hoorzittingen over de fondsen. Het wetsvoorstel zorgt er ook voor dat de CREG niet meer moet wachten op een KB om het saldo van het slapend fonds concreet aan te wenden, te bestemmen of te alloceren in het wetstrategieën. De CREG kan nu handelen.

Wij hebben het wetsvoorstel goedgekeurd omdat wij meegaan in het stapsgewijs verder metselen aan een robuust, sociaal energiebeleid. Onze voorwaarde was wel dat dit niet mocht leiden tot een verhoging van de federale bijdrage, die dan weer een impact zou hebben op de factuur van de eindafnemers.

Toch is het duidelijk dat de instrumentalisering van het kwestieuze slapend fonds een eindig verhaal is. Het Rekenhof heeft berekend dat voor elektriciteit de kosten voor de indexeringen voor dit en volgend jaar zullen kunnen worden gefinancierd. Op basis van een extrapolatie zou het fonds ook nog de indexering voor 2022 kunnen financieren, maar voor 2023 zou het niet langer over voldoende middelen beschikken. Met betrekking tot gas zal enkel de indexering voor dit jaar kunnen worden gefinancierd, maar niet meer de volledige indexering voor volgend jaar. Met andere woorden, er zal een externe bron moeten komen om de structurele kostprijs van de indexering op te vangen, als men de federale bijdrage op termijn niet wil verhogen.

Ook het debat over de vraag of er een nieuw fonds moet komen teneinde, ongeacht de brandstof, een volledige sociale bescherming te bieden en de billijkheid tussen alle consumenten te verzekeren, ligt eigenlijk nog altijd open.

Het is juist, mijnheer Warmoes, dat het indexeringsmechanisme zelf ook moet worden herzien. Het volgt immers onvoldoende de evoluties inzake energiearmoede.

Collega's, onze fractie staat open voor alle mogelijke oplossingen die de factuur, vandaag eigenlijk een belastingbrief, niet impacteert.

Vorige week hoorden wij in de commissie hoe de coronacrisis, die ook een sociale crisis is, de energiearmoede op allerlei manieren nog acuter maakt.

De vaste leden van de commissie kunnen getuigen dat wij onbevangen meedenken en steun verlenen aan het parlementair werk rond energiearmoede. Vandaag hebben wij opnieuw initiatieven, mevrouw Van der Straeten heeft ernaar verwezen, met betrekking tot het onderzoek naar het mogelijkerwijze uitbreiden van de doelgroep die van sociale tarieven geniet. Het Platform tegen Energiearmoede vraagt heel duidelijk een uitbreiding van de toegang tot het sociaal tarief voor mensen met een laag inkomen voor wie deze crisis de betaalmoeilijkheden nog heeft verergerd.

Energiecheque of uitbreiding van de doelgroep? De vraag ligt open. Ook voor ons is het belangrijkste criterium dat de maatregel in de coronacontext zo gericht mogelijk is, waarbij er aandacht moet zijn voor alle schakels in de keten, dus ook voor de repercussies voor de leveranciers.

We stellen evenzeer vast dat er op gewestelijk niveau onvoldoende beweging komt in de samenstelling van de eindfactuur. Heel wat openbare dienstverplichtingen verzwaren de factuur. Aanbeveling 2 van het Platform tegen Energiearmoede is heel duidelijk. Er moet een debat komen over de verschillende componenten van de factuur. Welke elementen moeten in de factuur worden opgenomen en welke elementen moeten met andere middelen worden gefinancierd? Dan duikt in dit gremium onvermijdelijk ook een noodzakelijke 6 % btw en geen 21 % btw op voor de meest kwetsbare gezinnen. Op gewestelijk vlak gaat het hier ook over de nettarieven. In de commissie wezen de OCMW's ook op de wenselijkheid van een specifieke COVID-19-enveloppe binnen het Fonds Gas en Elektriciteit, in te zetten volgens dezelfde voorwaarden en bruikbaar zonder tijdslimiet.

Ik heb goed geluisterd toen mevrouw Van der Straeten bijna stoemelings een en ander opperde...

Of tenminste op een laconieke wijze...

Mijnheer Calvo, hou u rustig. Ik bedoel het niet pejoratief. Ik bedoel het net positief. U luistert niet.

Ik heb goed geluisterd toen mevrouw Van der Straeten een en ander opperde – dat is mooier – over de mogelijke aanwending van een deel van het regulatorio saldo bij de netbeheerders voor deze enveloppe.

Er moet volgens onze fractie inderdaad een einde komen aan de structurele onderfinanciering van het sociale energiebeleid van de OCMW's. Daarom onderschrijven wij dit wetsvoorstel voluit.

15.05 Michel De Maegd (MR): Chers collègues, je voudrais à mon tour remercier Mme Van der Straeten pour son initiative, ainsi que l'ensemble des collègues avec lesquels nous avons mené des travaux constructifs pour aider les citoyens les plus fragiles dans ce dossier.

Les CPAS peuvent octroyer une aide aux ménages en difficulté de paiement de leurs factures d'énergie, via le Fonds gaz et électricité. Cependant, les moyens de ce fonds étaient gelés à leur niveau de 2012. Déjà en décembre, lors du vote de l'arrêté royal relatif aux fonds sociaux gaz et électricité, notre groupe a déposé, avec d'autres groupes, un amendement afin de mettre fin au gel de cette indexation. La proposition que nous traitons aujourd'hui permettra de financer pendant quelques années cette indexation et, ce, en utilisant le solde restant du Fonds de réduction forfaitaire pour le chauffage au gaz naturel et à l'électricité, afin de ne pas répercuter ces montants sur les clients des fournisseurs d'énergie.

Encore une fois, le travail en commission a été positif. Le texte a été adopté à une très large majorité. Cette mesure répond à la demande des fédérations des CPAS insistant sur l'urgence de libérer les moyens financiers indispensables au travail de terrain.

Enfin, la mesure est importante mais elle n'apporte pas de solution structurelle. Elle s'appuie sur la seule utilisation des fonds dormants. Mais lorsque ceux-ci seront épuisés, il faudra bien sûr à nouveau financer l'indexation via la facture des consommateurs finaux. Il convient donc, comme cela a été souligné en commission, de réaliser une évaluation des fonds, de leur utilité, des besoins, notamment pour lutter efficacement, dans un proche avenir, contre la précarité énergétique. Je vous remercie.

15.06 Thierry Warmoes (PVDA-PTB): Monsieur le président, les CPAS auront bien besoin de l'indexation du Fonds gaz et électricité et nous espérons qu'ils y auront vite accès. Les représentants des CPAS étaient en effet très clairs lors des auditions que nous avons tenues en janvier et encore la semaine passée: ils doivent disposer de moyens nécessaires. Ils sont à genoux et cette indexation permettra de renflouer un peu leurs caisses. Ils demandent aussi 30 millions d'euros supplémentaires pour le Fonds gaz et électricité qui n'est toujours pas autosuffisant. Ils doivent donc mettre de leur poche. Or les poches du CPAS ne sont pas très remplies.

Cette proposition apporte six avancées. Ce n'est qu'un premier pas. Il en faudra d'autres, comme la révision du mécanisme d'indexation lui-même. Il faudra cependant réfléchir à d'autres moyens que les fonds dormants pour l'indexation du Fonds gaz et électricité. Il faudra trouver des moyens d'ici peu car les fonds servant à financer le dégel de l'indexation ne vont pas durer longtemps. Le PTB se battra pour que cela se fasse en dehors du cadre actuel.

Le financement du Fonds via la cotisation fédérale alourdit la facture d'électricité des ménages, alors que l'électricité en Belgique est déjà une des plus chères d'Europe. Nous avons signé cette proposition de loi et nous sommes heureux de pouvoir collaborer avec les autres partis.

Il faut continuer à aller dans ce sens pour combattre la précarité énergétique qui est en augmentation du fait de cette crise qui creuse encore les inégalités. La précarité énergétique est un problème multidisciplinaire lié notamment au logement. La Fondation Roi Baudouin appelle d'ailleurs à ce que des investissements publics soient faits pour améliorer les logements.

Je rappelle que, lors des auditions, la FEBEG a démontré par des illustrations que la majorité des ménages n'avait même pas les moyens d'isoler son logement. Nous soutenons donc cette revendication relative aux logements et nous espérons que nous pourrions à nouveau collaborer à l'avenir avec les autres partis pour continuer à combattre la précarité énergétique.

Chers collègues, vous l'aurez compris, nous avons souscrit à cette proposition et, bien entendu, nous voterons également pour cette proposition en séance plénière.

15.07 Bram Delvaux (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, collega's, ook onze fractie keurde eind 2019 het wetsvoorstel goed om de federale bijdrage ter financiering van het Sociaal Energiefonds te indexeren voor de middelen van 2019. Belangrijk daarbij te vermelden, is dat de goedkeuring gekoppeld was aan de voorwaarden dat de maatregel niet op de eindfactuur zou komen en dat hij begrotingsneutraal zou zijn. Dat hebben wij ook letterlijk in de tekst, in het bijzonder in artikel 2, derde lid, van het wetsvoorstel van 20 december 2019 laten opnemen. De FOD, de CREG en het Rekenhof gaven destijds geen uitsluitel in hun advies op onze vraag of het, wat de begrotingsimpact betrof, al dan niet ging om een ESR-uitgave. Om die reden hebben wij tijdens de commissievergadering van 6 mei 2020 de minister nogmaals expliciet gevraagd uitsluitel daarover te geven. Op 13 mei 2020 kwam dan het antwoord dat het wel degelijk om een uitgave gaat die aan de ESR-verplichting onderhevig is.

Daarom hebben wij ons tijdens de stemming in de commissie onthouden. Daarmee willen wij niet gezegd hebben dat de OCMW's het niet moeilijk hebben hun taken inzake energiearmoede altijd even goed te vervullen. Trouwens, de problematiek ligt onze fractie ook na aan het hart. Laten we echter inzetten op een holistische aanpak en op structurele maatregelen met oog voor preventie, zoals de verbetering van de energie-efficiëntie van woningen en toestellen, een lagere energiefactuur en spaarzaam verbruik. Ook over het hergebruik van het sociaal tarief, waarover nu in de commissie discussies lopen, kunnen wij verder praten. Laten wij openstaan voor wat mogelijk is en vooral in het Parlement structurele maatregelen nemen.

Het zijn bijzondere tijden, die bijzondere maatregelen vergen, een mantra dat wij hier vaak horen, soms terecht maar niet altijd. Het lijkt erop dat sommigen van de gelegenheid gebruik willen maken om aan alles en nog wat geld uit te geven. In voorliggend wetsvoorstel stellen de indieners dat de maatregel maar 228.533 euro zou kosten. Nu blijkt dat enkel de meeruitgave te zijn ten opzichte van de indexering in 2019, terwijl de echte meerkosten eigenlijk oplopen tot 6.364.990 euro. Voor beide jaren komt het dus neer op een begrotingsuitgave van 12,5 miljoen euro.

Wij hebben hier al vaak de vraag gekregen wat er zal gebeuren wanneer het Verwarmingsfonds op is. Op die vraag hebben wij op het moment geen antwoord.

Wij hebben ons hiertegen niet willens nillens verzet en wij zullen dat ook vandaag niet doen. Ik wilde alleen nog even een aantal feiten duiden, om de collega's scherp te houden inzake de budgettaire implicaties van de wetsvoorstellen die hier worden goedgekeurd. Daarom zal mijn fractie zich ook vandaag bij de stemming hierover onthouden.

15.08 Kris Verduyckt (sp.a): Mijnheer de voorzitter, collega Van der Straeten gaf daarstraks een specifiek voorbeeld van energiearmoede. Dergelijke voorbeelden, ook het voorbeeld van Dylan van vorige week, stellen de problemen heel scherp. Uiteraard is het belangrijk om te weten over hoeveel personen het daarbij gaat en dat is afhankelijk van de definitie van energiearmoede. De CREG, onze onafhankelijke regulator, concludeert dat 400.000 gezinnen in dit land in het beste geval de factuur voor elektriciteit en gas vrezes of onvoldoende budget hebben om hun huis deftig te verwarmen.

Ik ga graag in op twee redenen waarom wij het wetsvoorstel zullen goedkeuren. Ten eerste, men ziet bij kwetsbare gezinnen heel vaak dat net zij door een gebrek aan informatie of door een gebrek aan middelen slechte keuzes maken. Er werd hier reeds verwezen naar structurele oplossingen. Maar wij geloven bijvoorbeeld niet in de oplossing van de energiecheques, omdat onze energiemarkt ontzettend complex is. Ik heb zelf een voorstel met betrekking tot de slapende contracten ingediend, om wat meer transparantie in die markt te krijgen. Dat is een van de problemen van die markt vandaag.

Sommigen werpen op dat er toch een sociaal tarief bestaat en dat biedt voor veel mensen misschien gedeeltelijk een oplossing, maar dat is zeker niet voldoende, als het gaat over investeringen in energietransitie en die investeringen zijn net nodig – collega Wollants merkte het terecht op – om onder andere oude verwarmingsketels te vervangen. Daarvoor is het tarief onvoldoende en is het fonds heel belangrijk.

Net zoals het vorige voorstel dat hier besproken werd, zal ook het voorgelegde voorstel het klimaat niet redden, maar het is opnieuw een stapje in de goede richting.

Het volgende aspect waarop ik wil ingaan, heeft te maken met de coronacrisis, een woord dat kennelijk in geen enkele uitzetting in het Parlement ontbreekt. De verschillende parlementen in België hebben heel wat algemene maatregelen genomen en spelen heel kort op de bal. Dat is op zich goed, maar die algemene maatregelen moeten vooral onderdeel zijn van de eerste fase. Als de relance er straks aankomt, moeten we veel specifiek te werk gaan en heel goed het doel waar we straks willen uitkomen en wie we op welke manier zullen helpen, voor ogen houden. Onderhavig voorstel past perfect in dat kader: inderdaad, niet iedereen zal hetzelfde bedrag krijgen. Bovendien geven wij de OCMW's in het veld de verantwoordelijkheid ter zake, want zij weten perfect wie ze voor zich hebben en hoe ze de mensen goed kunnen helpen, een aanpak waar de sp.a-fractie zich volledig achter kan scharen.

Dat zijn twee redenen te meer waarom wij het voorstel niet alleen mee hebben ondertekend, maar ook zullen goedkeuren.

15.09 Sophie Rohonyi (DéFI): Monsieur le président, chers collègues, la présente proposition de loi entend soutenir les personnes qui sont touchées par la précarité énergétique, et ce via le Fonds social gaz et électricité.

On se souviendra que les moyens de ce fonds fédéral étaient gelés depuis 2012. Ce n'est qu'en décembre 2019 que notre assemblée a décidé à l'unanimité d'indexer ledit fonds en l'augmentant de 6 millions d'euros pour le faire passer de 53 millions d'euros à 59 millions d'euros. Il s'agit ici d'une avancée que mon groupe soutiendra, bien entendu.

Il la soutiendra parce qu'il ressort d'une étude de la CREG qu'aujourd'hui, en Belgique, au moins 400 000 ménages vivent dans la précarité énergétique. Les isolés, les familles monoparentales, mais aussi ceux dont les revenus sont les plus bas, sont les plus vulnérables.

Selon le dernier baromètre de la précarité énergétique réalisé à la demande de la Fondation Roi Baudouin, plus d'un ménage sur cinq vit en situation de précarité énergétique en Belgique. Ce chiffre varie très peu depuis 2009. Cette précarité concerne 27,6 % des ménages en Wallonie, 25,6 % à Bruxelles et 15 % en Flandre.

Les personnes qui disposent de moyens financiers limités risquent de consacrer une part

proportionnellement trop élevée de leur budget à l'énergie (précarité énergétique mesurée), de devoir fortement restreindre leur consommation (précarité énergétique cachée) ou de ne pas oser chauffer leur habitation (précarité énergétique ressentie). Dès lors, faire partie d'un ménage ne disposant pas de revenus du travail aggrave, de manière considérable, le risque de se retrouver dans une situation de précarité énergétique. Cela concerne plus de 35 % des ménages sans emploi. Enfin, la précarité énergétique touche les femmes appartenant à des familles monoparentales, mais aussi les femmes isolées de plus de 65 ans.

Selon les estimations de la Cour des comptes, le coût total de l'indexation du Fonds tant pour l'électricité que pour le gaz s'élèverait à plus de 6,3 millions d'euros pour 2020 et à plus de 7 millions d'euros pour 2021.

Cette enveloppe budgétaire supplémentaire importante permettra donc de mieux lutter contre la précarité énergétique des ménages. Nous tenions à saluer cette mesure et à en remercier le principal auteur.

En conséquence, mon groupe soutiendra la présente proposition de loi, mais aussi toute autre initiative parlementaire ultérieure, afin de lutter plus efficacement contre la précarité énergétique, mais aussi d'améliorer le pouvoir d'achat des ménages les plus vulnérables.

Le **président**: Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)
Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.
De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles ***Bespreking van de artikelen***

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion.
(Rgt 85, 4) **(978/7)**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(978/7)**

L'intitulé en néerlandais a été modifié par la commission en "wetsvoorstel houdende diverse bepalingen inzake de federale bijdrage tot financiering van het sociaal fonds gas en elektriciteit".
Het opschrift in het Nederlands werd door de commissie gewijzigd in "wetsvoorstel houdende diverse bepalingen inzake de federale bijdrage tot financiering van het sociaal fonds gas en elektriciteit".

La proposition de loi compte 5 articles.
Het wetsvoorstel telt 5 artikelen.

Aucun amendement n'a été déposé.
Er werden geen amendementen ingediend.

Les articles 1 à 5 sont adoptés article par article.
De artikelen 1 tot 5 worden artikel per artikel aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.
De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

16 Proposition de résolution visant à suspendre la consultation publique de l'Ondraf sur la gestion à long terme des déchets radioactifs conditionnés de haute activité et/ou de longue durée de vie durant la période de confinement face au Covid-19 (1164/1-3)

16 Voorstel van resolutie met het oog op het opschorten van de door NIRAS georganiseerde publieksraadpleging over het langetermijnbeheer van geconditioneerd hoogradioactief en/of langlevend afval tijdens de lockdownmaatregelen door het COVID-19- virus (1164/1-3)

Proposition déposée par:

Voorstel ingediend door:

Samuel Cogolati, Tinne Van der Straeten, Georges Gilkinet, Kristof Calvo, Albert Vicaire, Malik Ben Achour, Thierry Warmoes, Greet Daems.

La commission de l'Énergie, de l'Environnement et du Climat propose de rejeter cette proposition de résolution. **(1164/3)**

De commissie voor Energie, Leefmilieu en Klimaat stelt voor dit voorstel van resolutie te verwerpen. **(1164/3)**

Conformément à l'article 88 du Règlement, l'assemblée plénière se prononcera sur cette proposition de rejet après avoir entendu le rapporteur et, éventuellement, l'auteur.

Overeenkomstig artikel 88 van het Reglement spreekt de plenaire vergadering zich uit over dit voorstel tot verwerping, na de rapporteur en eventueel de indiener te hebben gehoord.

16.01 **Michel De Maegd**, rapporteur: Monsieur le président, avec votre accord, je me réfère au rapport écrit.

16.02 **Samuel Cogolati** (Ecolo-Groen): Chers collègues, cela fait maintenant plusieurs semaines que la polémique s'amplifie. Plusieurs communes, principalement au sud du pays, se sont élevées contre cette consultation publique de l'Organisme national des déchets radioactifs et des matières fissiles enrichies (ONDRAF) à propos de son projet d'enfouissement des déchets les plus hautement radioactifs, qui tombe en plein confinement et en pleine crise du COVID-19. Dans tous les partis, de toutes les couleurs politiques, y compris dans les pays voisins, des voix se sont élevées pour exiger le report de cette consultation.

C'est exactement ce que nous avons demandé voici un mois en commission de l'Énergie: pouvoir allonger le délai de la consultation publique de l'ONDRAF pour que toutes les personnes intéressées puissent s'exprimer, mais aussi pour que les institutions comme l'Agence fédérale de contrôle nucléaire (AFCN), mais aussi le Conseil fédéral du développement durable puissent rendre un avis après la période de confinement. Nous formulons cette demande avec Tinne Van der Straeten, notre collègue de Groen, mais aussi avec nos collègues Malik Ben Achour et Thierry Warmoes.

Ce texte a été effectivement rejeté, il y a un mois, mais en quelques semaines au moins trois éléments neufs et déterminants se sont ajoutés au débat. Il s'agit d'abord de l'opposition très ferme du gouvernement luxembourgeois. Le Grand-Duché de Luxembourg a relevé plusieurs incohérences dans le projet d'enfouissement des déchets hautement radioactifs et, surtout, il a relevé qu'il fallait absolument conduire une étude transfrontalière sur les incidences environnementales, y compris dans nos pays voisins – au Grand-Duché de Luxembourg et en Allemagne. Deuxième élément, l'Allemagne s'est élevée avec le gouvernement de Rhénanie-Palatinat et a demandé de manière officielle au gouvernement fédéral belge de pouvoir conduire une étude d'incidences transfrontalière.

Chers collègues, une pétition a été lancée en Allemagne et – je viens de le vérifier sur change.org – a recueilli en 24 heures pas moins de 30 000 signatures. C'est six fois plus que les réactions à l'enquête publique de l'ONDRAF en cours depuis un mois et demi.

Et puis, chers collègues, j'en viens au troisième aspect dont nous devrions vraiment tenir compte. Je veux parler de tous ces appels très clairs en provenance des communes belges en faveur du report de la consultation publique de l'ONDRAF. Voici quelques semaines, vous avez entendu notre collègue Josy Arens, bourgmestre cdH d'Attert, mais plusieurs conseils communaux se sont aussi prononcés - tous partis confondus et, le plus souvent, à l'unanimité – via des motions: à Vielsalm, à Dinant, à Namur, à Huy – ma commune – ou encore à Virton. Je sais que les communes de la Communauté germanophone planifient également ce vote de motion dans les jours à venir.

Il est vrai que le Sud s'est beaucoup exprimé au moyen de votes de motion par des conseils communaux, mais je dois vous avouer qu'il me semblerait tout à fait logique que les populations du nord du pays qui vivent à proximité du site de Mol – cf. l'argile de Boom et d'Ypres – puissent aussi s'exprimer.

Vous savez que les conseils communaux se sont emparés de ce débat et de ce projet particulièrement grave, mais ils n'ont pas pu se tenir durant la période de confinement. Or il ne reste que deux semaines avant l'échéance du 13 juin pour formuler un avis informé sur un sujet aussi sérieux que l'enfouissement de déchets hautement radioactifs pour une durée d'un million d'années. En 2018, l'ONDRAF en a estimé le budget à 10,7 milliards d'euros.

Chers collègues, la moindre des choses serait de pouvoir simplement allonger, comme le demande cette proposition de résolution, la durée de l'enquête publique pour que toutes les personnes intéressées puissent s'exprimer en connaissance de cause. C'est tout ce que nous souhaitons. Nous ne demandons pas la lune, mais simplement un vrai débat public, fondé sur des avis d'experts. Il s'agit de donner la parole aux

scientifiques et d'objectiver, comme il le faut, ce débat public.

C'est pourquoi, chers collègues, j'espère de tout cœur que les nombreux appels de nos voisins, mais aussi de toutes ces communes qui se sont récemment exprimées, seront entendus dans cette assemblée pour que nous fassions vivre la démocratie participative à l'échelle locale dans toutes nos provinces. Par conséquent, je vous demande de bien vouloir voter contre le rejet de ce texte, au vu de ces trois nouveaux éléments. Je vous remercie de votre attention.

Président: Patrick Dewael, président.

Voorzitter: Patrick Dewael, voorzitter.

Le **président**: Plus personne ne peut prendre la parole.

Geen andere spreker mag het woord nemen.

Le vote sur la proposition de rejet de cette proposition de résolution aura lieu ultérieurement.

De stemming over het voorstel tot verwerping van dit voorstel van resolutie zal later plaatsvinden.

17 Proposition de loi portant certaines mesures d'urgence en matière de contrôle des prix dans le cadre de la crise du COVID-19 (1153/1-5)

17 Wetsvoorstel houdende bepaalde noodmaatregelen inzake prijzencontrole in het raam van de COVID-19-crisis (1153/1-5)

Proposition déposée par:

Voorstel ingediend door:

Christophe Lacroix, Melissa Depraetere, Patrick Prévot, Philippe Tison, Eliane Tillieux, Malik Ben Achour, Khalil Aouasti, Eric Thiébaud, Ludivine Dedonder, Ahmed Laaouej.

La commission de l'Économie, de la Protection des consommateurs et de l'Agenda numérique propose de rejeter cette proposition de loi. **(1153/5)**

De commissie voor Economie, Consumentenbescherming en Digitale Agenda stelt voor dit wetsvoorstel te verwerpen. **(1153/5)**

Conformément à l'article 88 du Règlement, l'assemblée plénière se prononcera sur cette proposition de rejet après avoir entendu le rapporteur et, éventuellement, l'auteur.

Overeenkomstig artikel 88 van het Reglement spreekt de plenaire vergadering zich uit over dit voorstel tot verwerping, na de rapporteur en eventueel de indiener te hebben gehoord.

Le rapporteur est M. Friart. Il se réfère au rapport écrit.

17.01 **Christophe Lacroix** (PS): Monsieur le président, chers collègues, depuis le début de la crise sanitaire, la problématique des prix a été évoquée de nombreuses fois au sein de cette assemblée: le prix du matériel de protection d'abord, les masques, les gels hydroalcooliques, les savons, les gels lavants, les produits de nettoyage nécessaires pour se protéger du virus.

Mon groupe a relevé que certains distributeurs étaient apparus dans nos gares avec des masques en tissus vendus jusqu'à 15 euros pièce. Or nous sommes aujourd'hui entrés en déconfinement et, plus encore qu'hier, il est nécessaire pour des raisons sanitaires que les citoyens et le personnel de soins puissent accéder à du matériel de protection à un prix abordable. C'est notre première demande. La protection de la santé ne doit pas être fonction de votre pouvoir d'achat ni de vos revenus.

Nous avons aussi évoqué de nombreuses fois le prix des produits alimentaires puisque beaucoup de gens appréhendent aujourd'hui le moment de passer à la caisse. Beaucoup ont l'impression de ne plus rien avoir dans leur caddie pour 40 ou 50 euros. On leur explique qu'il n'y a pas d'inflation généralisée, qu'il y a une hausse temporaire des prix en raison de l'arrêt des promotions et que tout rentrera bientôt dans l'ordre. Or de nombreux ménages ne font pas ce constat. Ils éprouvent des difficultés, avec des revenus qui ont diminué de manière très importante.

Un article de Test-Achats montrait hier qu'après une correction suite au retour des promotions, les prix repartent à nouveau à la hausse, avec une tendance défavorable dans certains magasins, où les prix sont 5,6 % plus chers que début mars. Selon les derniers chiffres de Statbel, le prix des légumes a augmenté de

5,9 % en un mois et le prix des fruits frais a augmenté de 11,8 % en un an. Or, avec le confinement, de nombreux enfants issus de familles précarisées ou défavorisées n'ont plus accès aux cantines scolaires. Il faut donc veiller à ce que ces familles puissent avoir accès à une alimentation équilibrée à un coût raisonnable.

Chers collègues, cette proposition de loi demande finalement deux choses très simples et il est incompréhensible que certains partis – je pense à la droite – fassent bloc pour s'y opposer. Premièrement, nous demandons de mettre l'Observatoire des prix en alerte pour surveiller l'évolution du prix des biens dits essentiels.

Deuxièmement, nous demandons de réinstaurer le contrôle des prix et de permettre au gouvernement fédéral, si cela lui paraît nécessaire, de fixer des prix maxima pour certaines catégories de produits. De telles mesures ont existé.

Je rappelle que des mesures de fixation des prix ont été prises dans de nombreux pays européens. En France, on a assisté à la fixation d'un prix maximum pour les gels hydroalcooliques. En Italie, une ordonnance a été prise, fixant le prix des masques chirurgicaux à 50 centimes d'euro. En Espagne, l'État a fixé un prix maximum de vente des masques chirurgicaux publics à 96 centimes d'euro. Au Portugal, les ministres de l'Économie et de la Santé ont signé un décret imposant un profit maximum de 15 % sur la vente de masques, de gels désinfectants et d'appareils médicaux.

En Belgique, selon le SPF Économie, il existe une carence dans notre législation. Ni la loi du 22 janvier 1945, ni l'arrêté-loi du 14 mai 1946, ni le livre XVIII du Code de droit économique ne constituent des instruments adéquats pour que le ministre de l'Économie puisse intervenir sur les prix. C'est pourquoi nous vous demandons de renvoyer ce texte à la commission de l'Économie. L'Observatoire des prix doit être mis en alerte et surveiller l'évolution des prix des biens essentiels. Si les prix n'ont pas augmenté, nous pourrions l'expliquer à nos concitoyens. Au contraire, si l'on constate une augmentation, un dysfonctionnement grave du marché et une spéculation abusive sur des produits aussi essentiels sur le plan sanitaire que ceux que j'ai mentionnés tout à l'heure, alors le gouvernement interviendra en fixant un prix maximum.

Nous ne pouvons pas laisser les citoyens dans la misère et nous ne pouvons pas nous permettre de laisser la spéculation s'inviter dans la crise sanitaire. Nous voulons un État protecteur, qui protège ses citoyens de toute une série d'abus ou de carences de la part de certains qui veulent s'engraisser sur le dos des plus pauvres. Nous voulons pallier les carences légistiques puisque, actuellement, le gouvernement est dans l'incapacité de réagir et de fixer un prix maximum.

Le **président**: Plus personne ne peut prendre la parole.
Geen andere spreker mag het woord nemen.

Le vote sur la proposition de rejet de cette proposition de loi aura lieu ultérieurement.
De stemming over het voorstel tot verwerping van dit wetsvoorstel zal later plaatsvinden.

18 Prise en considération de propositions

18 Inoverwegingneming van voorstellen

Vous avez pris connaissance dans l'ordre du jour qui vous a été distribué de la liste des propositions dont la prise en considération est demandée.

In de laatst rondgedeelde agenda komt een lijst van voorstellen voor waarvan de inoverwegingneming is gevraagd.

S'il n'y a pas d'observations à ce sujet, je considère la prise en considération de ces propositions comme acquise. Je renvoie les propositions aux commissions compétentes conformément au Règlement. Indien er geen bezwaar is, beschouw ik de inoverwegingneming van deze voorstellen als aangenomen. Overeenkomstig het Reglement worden die voorstellen naar de bevoegde commissies verzonden.

Pas d'observation? (*Non*)
Il en sera ainsi.

Geen bezwaar? (*Nee*)

Aldus wordt besloten.

Demandes d'urgence Urgentieverzoeken

Le **président**: Chers collègues, j'en viens maintenant aux demandes d'urgence.

Als we naar de lijst van verzoeken kijken, ben ik vooral heel nieuwsgierig welke voorstellen niet de urgentie zullen krijgen.

Monsieur Laaouej, vous demandez l'urgence pour votre proposition de loi visant à octroyer une prime aux travailleurs durant la crise du COVID-19, n° 1262/1.

18.01 Ahmed Laaouej (PS): Monsieur le président, il s'agit d'une prime COVID-19, d'un complément de revenu qui serait ciblé pour certains travailleurs, en particulier ceux qui ont été touchés directement et mis à contribution pour faire face à la crise.

Le **président**: Je propose aux présidents de groupe de se prononcer sur cette demande. Ik stel voor dat de fractievoorzitters zich over dit verzoek uitspreken.

*L'urgence est adoptée.
De urgentie wordt aangenomen.*

Monsieur Laaouej, vous demandez l'urgence pour la proposition de loi n° 1264/1 visant au remboursement partiel des primes d'assurance auto, au prorata de la durée du confinement imposé en raison du COVID-19.

18.02 Ahmed Laaouej (PS): Monsieur le président, il a été observé que pendant la crise du coronavirus les gens utilisaient moins leur voiture. C'est pourquoi nous aimerions avoir un débat avec nos collègues sur une possible réduction de la prime d'assurance au prorata de la période durant laquelle les gens n'ont pas utilisé leur voiture. C'est pourquoi nous demandons l'urgence.

Le **président**: Je propose aux présidents de groupe de se prononcer sur cette demande. Ik stel voor dat de fractievoorzitters zich over dit verzoek uitspreken.

*L'urgence est adoptée.
De urgentie wordt aangenomen.*

Monsieur Laaouej, vous demandez l'urgence pour la proposition de loi n° 1270/1 visant à améliorer le parental corona.

18.03 Ahmed Laaouej (PS): Monsieur le président, il a été observé que le congé parental tel qu'il existe n'est pas adapté à des situations de crise comme celle que nous avons vécue avec le coronavirus. Là aussi, il s'agit d'avoir un débat avec les collègues sur le congé parental: est-il adapté, ou pas, à la situation de crise que nous vivons? C'est pourquoi nous demandons l'urgence.

Le **président**: Je propose aux présidents de groupe de se prononcer sur cette demande. Ik stel voor dat de fractievoorzitters zich over dit verzoek uitspreken.

*L'urgence est adoptée.
De urgentie wordt aangenomen.*

Collega Verherstraeten, ik deel u mee dat voor het wetsvoorstel houdende boek 2, titel 3 "Relatievermogensrecht" en boek 4 "Nalatenschappen, schenkingen en testamenten" van het Burgerlijk Wetboek, nr. 1272/1, de Raad van State wordt gesolliciteerd.

18.04 Servais Verherstraeten (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ook dit is een juridisch werk dat het huwelijksvermogensrecht en het erfrecht met elkaar compatibel maakt en dat door heel wat academici in het noorden en het zuiden van het land is gemaakt en dat best ook aan een grondig onderzoek door de Raad van State wordt onderworpen.

Zoals u hebt gemerkt, vraag ik daarvoor dus niet de urgentie. Dit is louter zoals we vorige week ook hebben gedaan met het Wetboek van strafvordering, namelijk dat we vragen dat de Raad van State dit op zijn juridische merites bekijkt alvorens het in de Kamer wordt besproken.

De **voorzitter**: Moet ik daarover laten stemmen? (*Neen*)

Je crois que c'est normal que l'on demande que je sollicite l'avis du Conseil d'État, avec l'approbation de la Chambre, dans les délais raisonnables. Pas d'urgence.

Monsieur De Smet, vous demandez l'urgence pour la proposition de loi n° 1275/1 diminuant le taux de TVA sur les savons, agents de surface organiques et préparations pour lessives.

18.05 François De Smet (DéFI): Monsieur le président, je sais que cela peut faire sourire mais de facto, le savon est devenu un produit de première nécessité, me semble-t-il. Encourager sa consommation raisonnable nous paraît nécessaire pour que les gestes barrières continuent à être respectés. La diminution d'une TVA vers un taux de 6 % nous semble requérir l'urgence. Je vous remercie.

Le **président**: Je propose aux présidents de groupe de se prononcer sur cette demande.
Ik stel voor dat de fractievoorzitters zich over dit verzoek uitspreken.

*L'urgence est adoptée.
De urgentie wordt aangenomen.*

De urgentie wordt gevraagd voor het voorstel van resolutie nr. 1277/1 van mevrouw Ponthier en mevrouw Samyn tot het verlenen van steun aan internationale verzoeken om de rol van China in de uitbraak van het COVID-19-virus te onderzoeken.

18.06 Annick Ponthier (VB): Mijnheer de voorzitter, de vraag om aan te sluiten bij de internationale verzoeken om de rol van China inzake de uitbraak van de COVID-19-crisis te onderzoeken, is urgent naar onze mening. Hierin mag niet worden getalmd, omdat een aantal essentiële maatregelen en beleidskeuzes die de Belgische regering vooral naar de EU toe zal moeten nemen, op korte termijn in een ander licht of in een ander kader kunnen worden bekeken en eventueel worden aangepast. Vandaar dat de Vlaams Belangfractie de urgentie vraagt voor dit voorstel.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat de fractievoorzitters zich over dit verzoek uitspreken.
Je propose aux présidents de groupe de se prononcer sur cette demande.

*De urgentie wordt verworpen.
L'urgence est rejetée.*

Monsieur Laaouej, vous demandez l'urgence pour la proposition de loi n° 1278/1 (Mmes Sophie Thémont et Ludvine Dedonder et M. Patrick Prévot) visant à étendre le droit d'accès au chômage temporaire aux travailleurs sous contrat d'occupation d'étudiant.

18.07 Ahmed Laaouej (PS): Monsieur le président, le kern+10 a élargi les possibilités de recours à des étudiants. Il s'agit dès lors de pouvoir aussi leur appliquer les possibilités d'être temporairement en chômage.

Le **président**: Je propose aux présidents de groupe de se prononcer sur cette demande.
Ik stel voor dat de fractievoorzitters zich over dit verzoek uitspreken.

*L'urgence est adoptée.
De urgentie wordt aangenomen.*

Monsieur Laaouej, vous demandez l'urgence pour votre proposition de loi visant à promouvoir le pouvoir d'achat et à relancer l'économie à la suite de la crise du COVID-19, n° 1282/1.

18.08 Ahmed Laaouej (PS): Monsieur le président, c'est un texte qui vise à avoir un débat sur la relance dans différentes commissions, mais essentiellement la commission des Finances, en lien avec le COVID-19.

Le **président**: Je propose aux présidents de groupe de se prononcer sur cette demande.

Ik stel voor dat de fractievoorzitters zich over dit verzoek uitspreken.

L'urgence est adoptée.

De urgentie wordt aangenomen.

18.09 Servais Verherstraeten (CD&V): Ik gedoog deze meerderheid.

De **voorzitter**: Ik denk dat u geen andere keuze hebt, mijnheer Verherstraeten. Ik zou het omdraaien, ik denk dat men u nog een tijdje gedooft.

De urgentie wordt eveneens gevraagd voor het voorstel nr. 1284/1 van mevrouw Kathleen Depoorter betreffende de tijdelijke btw-teruggave voor medische hulpmiddelen verstrekt door overheidsinstellingen en erkende instellingen met het oog op het gratis verstrekken ervan ter bestrijding van de COVID-19-pandemie.

De heer De Roover motiveert het urgentieverzoek.

18.10 Peter De Roover (N-VA): Mijnheer de voorzitter, de Europese Commissie heeft beslist dat geneesmiddelen, medische hulpmiddelen en medisch beschermingsmateriaal onder bepaalde omstandigheden vrij van btw kan worden ingevoerd. Er geldt dan een tarief van nul procent btw. Wanneer dezelfde instellingen onder dezelfde voorwaarden die goederen bij Belgische producenten aankopen, dan dienen zij, al naargelang, 6 % of 21 % btw te betalen. Dat betekent dus dat wij met de bizarre situatie van benadeling geconfronteerd worden, wat wij willen opheffen. Aangezien het ook gaat om geneesmiddelen, medische hulpmiddelen en medisch beschermingsmateriaal in het kader van de coronapandemie, vragen wij de urgentie.

Le **président**: Je propose aux présidents de groupe de se prononcer sur cette demande.
Ik stel voor dat de fractievoorzitters zich over dit verzoek uitspreken.

L'urgence est adoptée.

De urgentie wordt aangenomen.

Als ik zie op welke manier er hier meerderheden tot stand komen, vraag ik mij af waarom het zo moeilijk is om een regering te vormen.

Mevrouw Kitir vraagt de urgentie voor het voorstel van resolutie van mevrouw Anja Vanrobaeys tot instelling van een relanceplan voor de artistieke en evenementensector, nr. 1285/1.

18.11 Meryame Kitir (sp.a): Mijnheer de voorzitter, het is genoegzaam bekend dat de artistieke sector en de evenementensector ook heel erg door COVID-19 zijn getroffen. Op het moment is er daarvoor nog altijd geen regeling. Daarom vragen wij de hoogdringendheid voor ons voorstel van resolutie.

Ik stel voor dat de fractievoorzitters zich over het verzoek uitspreken.
Je propose aux présidents de groupe de se prononcer sur cette demande.

De urgentie wordt aangenomen.

L'urgence est adoptée.

De urgentie wordt gevraagd door de heer Van Quickenborne voor het wetsvoorstel van de dames Tania De Jonge en Kathleen Verhelst houdende uitzonderlijke en dringende maatregelen inzake jaarlijkse vakantie in het kader van de COVID-19-pandemie, nr. 1288/1.

18.12 Vincent Van Quickenborne (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, wij vragen de urgentie. Het voorstel voert uitzonderlijke en dringende maatregelen in voor de jaarlijkse vakantie in het kader van de COVID-pandemie.

Zonder afbreuk te doen aan de wettelijke en bij cao, arbeidsreglement of individuele arbeidsovereenkomst geregelde vakantiedagen, creëert het voorstel flexibiliteit, zodat werkgevers in overleg met hun werknemers uitzonderlijk kunnen beslissen soepel om te springen met de vakantieperiodes voor de zomer van 2020.

Le **président**: Je propose aux présidents de groupe de se prononcer sur cette demande.

Ik stel voor dat de fractievoorzitters zich over het verzoek uitspreken.

L'urgence est adoptée.

De urgentie wordt aangenomen.

Mijnheer Buysrogge, u vraagt de urgentie voor het voorstel van resolutie nr. 1289/1 betreffende de verdere deelname aan Operation Inherent Resolve (OIR). Ik neem aan dat de heer De Roover de urgentie zal verdedigen.

18.13 Peter De Roover (N-VA): Mijnheer de voorzitter, ik zal het urgentieverzoek met vuur verdedigen, maar ik merk toch even op dat dit voorstel van resolutie enigszins in de lijn ligt van het voorstel nr. 1298/1 van collega Jadin, die ook de urgentie vraagt.

Ten eerste, enige duidelijkheid voor onze partners is natuurlijk van belang.

Ten tweede, het gaat ook over kosten want er zullen bepaalde bestellingen geplaatst en contracten afgesloten moeten worden. Ook vanuit dat oogpunt kunnen wij best snel een beslissing nemen.

Tot slot is het ook voor de betrokken personeelsleden van Defensie zinvol om snel te weten waar zij aan toe zijn. Vandaar ons urgentieverzoek.

Le **président**: Je propose aux présidents de groupe de se prononcer sur cette demande. Ik stel voor dat de fractievoorzitters zich over dit verzoek uitspreken.

L'urgence est adoptée.

De urgentie wordt aangenomen.

Monsieur Laaouej, vous demandez l'urgence pour la proposition de loi n° 1290/1 modifiant la loi du 26 mai 2002 concernant le droit à l'intégration sociale et visant à relever le taux de remboursement du revenu d'intégration sociale afin de permettre aux CPAS de répondre favorablement à l'urgence du terrain, en particulier dans le cadre de la crise liée au COVID-19.

18.14 Ahmed Laaouej (PS): Monsieur le président, je pense que tout est dans l'intitulé de la proposition de loi. Il s'agit d'une revalorisation de certains revenus et minima sociaux, pour aider les publics plus vulnérables à faire face à la crise.

Le **président**: Je propose aux présidents de groupe de se prononcer sur cette demande. Ik stel voor dat de fractievoorzitters zich over dit verzoek uitspreken.

L'urgence est rejetée.

De urgentie wordt verworpen.

J'en viens à la proposition de résolution n° 1291/1 de M. Benoît Piedboeuf visant à mettre en place un plan d'aide cohérent en faveur du secteur horeca dans le contexte de la crise du coronavirus.

18.15 Benoît Piedboeuf (MR): Monsieur le président, normalement et si tout le monde est d'accord, ma proposition de résolution doit être jointe aux propositions qui ont obtenu l'urgence, la semaine dernière.

Si chose extraordinaire, le kern +10 ne devait pas atterrir à un plan, ce week-end, on travaillerait alors ensemble!

Le **président**: Chers collègues, si personne ne s'y oppose, la proposition de résolution n° 1291/1 sera jointe aux propositions qui ont déjà obtenu l'urgence, la semaine passée. (*Assentiment*)

Mijnheer Ravyts, u vraagt de urgentie voor het wetsvoorstel nr. 1294/1 tot wijziging van het koninklijk besluit nr. 20 van 20 juli 1970 tot vaststelling van de tarieven van de belasting over de toegevoegde waarde en tot indeling van de goederen en de diensten bij die tarieven tot verlaging van het btw-tarief op restaurant- en cateringdiensten.

18.16 Kurt Ravyts (VB): Mijnheer de voorzitter, we hoorden daarnet dat de horecacoalitie bezig is, die een

tijdelijke maatregel vraagt. Wij vragen de urgentie voor een voorstel dat verder wil gaan en structureel van aard is.

18.17 Barbara Pas (VB): Net zoals bij het vorige voorstel is het even goed als dit voorstel kan worden toegevoegd aan de besprekingen van volgende week.

De **voorzitter**: Daarom vraag ik of iemand een aparte stemming vraagt. Er is samenhang met de andere voorstellen in dezelfde context.

Je propose aux présidents de groupe de se prononcer sur cette demande.
Ik stel voor dat de fractievoorzitters zich over dit verzoek uitspreken.

*L'urgence est rejetée.
De urgentie wordt verworpen.*

De urgentie wordt eveneens gevraagd voor het wetsvoorstel nr. 1295/1 van mevrouw Bercy Slegers en de heer Servais Verherstraeten houdende diverse bepalingen inzake justitie in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 en diverse andere bepalingen inzake justitie.

18.18 Servais Verherstraeten (CD&V): Mijnheer de voorzitter, het betreft een diversiteit aan bepalingen om alles in het werk te stellen om het functioneren van Justitie mogelijk te maken in de COVID-19-periode. Het heeft voornamelijk te maken met de operationele werksfeer van Justitie om fysieke contacten te vermijden door bijvoorbeeld het uitwisselen van documenten en het gebruik van gebouwen. Het gaat dus onder meer over digitalisering, videoconferenties en dies meer.

Aangezien het een voorstel is dat ook is voorbereid op het kabinet van Justitie, vraag ik dat u het volgens de rechtspraak naar de Raad van State stuurt.

De **voorzitter**: Voor een advies binnen vijf dagen?

18.19 Servais Verherstraeten (CD&V): Ja.

Le **président**: Je propose aux présidents de groupe de se prononcer sur cette demande.
Ik stel voor dat de fractievoorzitters zich over dit verzoek uitspreken.

*L'urgence est adoptée.
De urgentie wordt aangenomen.*

Dan verzend ik het voorstel naar de Raad van State voor een advies binnen de vijf dagen.

De urgentie wordt eveneens gevraagd voor het voorstel nr. 1296/1 tot tijdelijke inperking van het loonbeslag, de loonoverdracht en het uitvoerend beslag tegen particulieren.

18.20 Meryame Kitir (sp.a): Mijnheer de voorzitter, de huidige regeling loopt af op 17 juni. De gevolgen van de coronamaatregelen zullen nog veel langer duren. Wij vragen de urgentie met het oog op de verlenging van de huidige maatregelen.

Le **président**: Je propose aux présidents de groupe de se prononcer sur cette demande.
Ik stel voor dat de fractievoorzitters zich over dit verzoek uitspreken.

*L'urgence est adoptée.
De urgentie wordt aangenomen.*

Er is ook de vraag naar urgentie voor het voorstel van resolutie van mevrouw Kattrin Jadin betreffende de operationele inzet in het kader van de Operatie Inherent Resolve (OIR), nr. 1298/1.

Cette proposition est jointe à l'autre proposition, qui a obtenu l'urgence. Er is samenhang, dus dat volgt dezelfde regeling.

L'urgence est adoptée.

De urgentie wordt aangenomen.

Collega's, ik geef u mee dat op basis van wat wij in de Conferentie van voorzitters hebben afgesproken straks nog of morgen het nodige wordt gedaan om al deze voorstellen in te schrijven op de agenda van de commissies. Dat gebeurt automatisch. De plenaire vergadering heeft dat vastgelegd en we zullen volgende week dus niet *au fur et à mesure* moeten vaststellen wat er allemaal bijkomt. Morgen vertrekken al deze voorstellen waarvoor de urgentie werd aangenomen naar de commissies.

Meteen beantwoordt dat ook de vraag die enkele weken geleden werd gesteld in verband met het tijdig beantwoorden van de vragen. Dat wordt een beetje minder dringend naarmate de agenda van de commissies wordt volgestouwd met wetgevend werk.

18.21 Servais Verherstraeten (CD&V): Mijnheer de voorzitter, al een ruime periode geleden hebt u gemeld dat u telkens het advies van het Rekenhof zou vragen over de kostprijs van hangende voorstellen die ter bespreking liggen in de Kamer.

Kunt u dat voor de aangehaalde voorstellen ook doen? Ik zou dat positief adviseren.

De **voorzitter**: Mijnheer Verherstraeten, ik heb dat uit eigen beweging willen doen. Men wou mij niet zoveel macht geven. Ik begrijp dat er een vermoeden van wantrouwen tegenover mijn persoon bestaat.

U kunt echter een bepaalde meerderheid daarvoor vormen. Een commissie kan dat advies natuurlijk ook altijd vragen.

Vroeg of laat zullen wij eens de optelsom moeten maken van wat wij allemaal voorgelegd krijgen. Wij hebben die voorstellen nog niet goedgekeurd, maar ik merk dat een zekere constante rechtspraak zich ontwikkelt.

Het staat elke commissie vrij het advies van het Rekenhof te vragen om te weten wat de juiste budgettaire repercussies zijn van alles wat het Parlement in zijn wijsheid eventueel goedkeurt.

Votes nominatifs

Naamstemmingen

19 Motions déposées en conclusion de l'interpellation de Mme Annick Ponthier sur "les relations futures avec la Chine vu sa responsabilité dans la crise du COVID-19" (n° 12)

19 Moties ingediend tot besluit van de interpellatie van mevrouw Annick Ponthier over "de toekomstige verhoudingen met China ten gevolge van zijn aandeel in de COVID-19-crisis" (nr. 12)

Cette interpellation a été développée en réunion publique de la commission des Relations extérieures du 19 mai 2020.

Deze interpellatie werd gehouden in de openbare vergadering van de commissie voor Buitenlandse Betrekkingen van 19 mei 2020.

Deux motions ont été déposées (MOT n°12/1):

- une motion de recommandation a été déposée par Mme Annick Ponthier;
- une motion pure et simple a été déposée par MM. Michel De Maegd et André Flahaut.

Twee moties werden ingediend (MOT nr. 12/1):

- een motie van aanbeveling werd ingediend door mevrouw Annick Ponthier;
- een eenvoudige motie werd ingediend door de heren Michel De Maegd en André Flahaut.

La motion pure et simple ayant la priorité de droit, je mets cette motion aux voix.

Daar de eenvoudige motie van rechtswege voorrang heeft, breng ik deze motie in stemming.

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote?

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring?

19.01 Annick Ponthier (VB): Mijnheer de voorzitter, collega's, de gevolgen van de verspreiding van het coronavirus zijn wereldwijd pijnlijk voelbaar op het vlak van volksgezondheid. Maar ook op economisch en

geopolitiek vlak zijn we in een niet eerder geziene crisis terechtgekomen.

Intussen wordt het aandeel en de verantwoordelijkheid van het communistisch regime van de Volksrepubliek China meer en meer in vraag gesteld. Tal van onregelmatigheden die maar mondjesmaat aan het licht komen – wetenschappers die verdwenen, stalen die vernietigd werden, dokters die het zwijgen worden opgelegd, rapporten die China ervan beschuldigen moedwillig bewijsmateriaal over de uitbraak van het virus te hebben vernietigd of verborgen, enzovoort –, leiden allemaal tot de conclusie dat een grondig internationaal onderzoek op zijn plaats is.

Wij hoeven daarvoor niet te wachten tot de epidemie voorbij is zoals China en de Wereldgezondheidsorganisatie nu opperen. Met een regime dat schijnbaar enkel bezig is met zijn eigen reputatie en met het uitwerken van een propagandamachine en een onverschilligheid aan de dag legt voor de gevolgen van het virus, met honderdduizenden zieken en tal van overlijdens als droevig resultaat, moet er snel een duidelijke visie worden ontwikkeld en moet er bij de Europese Unie worden gepleit om strategische sectoren en de productie van belangrijke strategische voorraden binnen de Europese Unie te houden.

Vandaar de motie van aanbeveling die de Vlaams Belangfractie vorige week in de commissie indiende. Wij vragen om niet over te gaan tot de orde van de dag zoals de eenvoudige motie vraagt, maar wel om zich aan te sluiten bij de vraag om een internationaal onafhankelijk onderzoek te voeren naar de grondoorzaak van het uitbreken van het virus en naar de nalatigheid ter zake van het communistisch regime in China.

Le **président**: Début du vote / Begin van de stemming.

Fin du vote / Einde van de stemming.

Résultat du vote / Uitslag van de stemming.

(Stemming/vote 1)

Ja	91	Oui
Nee	51	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	142	Total

La motion pure et simple est adoptée. Par conséquent, la motion de recommandation est caduque. De eenvoudige motie is aangenomen. Bijgevolg vervalt de motie van aanbeveling.

(Mevrouw Annick Ponthier heeft tegengestemd.)

(Mme Laurence Hennuy a voté comme son groupe.)

20 Aangehouden amendement en artikel van het wetsontwerp houdende diverse bepalingen inzake de detachering van werknemers (1173/1-5)

20 Amendement et article réservés du projet de loi portant diverses dispositions concernant le détachement de travailleurs (1173/1-5)

Stemming over amendement nr. 2 van Hans Verreyt cs op artikel 6. **(1173/5)**

Vote sur l'amendement n° 2 de Hans Verreyt cs à l'article 6. **(1173/5)**

Begin van de stemming / Début du vote.

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 2)

Ja	19	Oui
Nee	102	Non
Onthoudingen	23	Abstentions
Totaal	144	Total

Bijgevolg is het amendement verworpen en is artikel 6 aangenomen.

En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 6 est adopté.

21 Geheel van het wetsontwerp houdende diverse bepalingen inzake de detachering van werknemers (1173/1)

21 Ensemble du projet de loi portant diverses dispositions concernant le détachement de travailleurs (1173/1)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Begin van de stemming / Début du vote.

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(*Stemming/vote 3*)

Ja	126	Oui
Nee	20	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	146	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd. **(1173/6)**

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale. **(1173/6)**

(*M. Mathieu Bihet a voté comme son groupe.*)

(*Mme Laurence Hennuy a voté comme son groupe.*)

(*Mme Mélissa Hanus a voté comme son groupe.*)

22 Wetsontwerp betreffende werk in de visserijsector (1176/3)

22 Projet de loi relatif au travail dans la pêche (1176/3)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Begin van de stemming / Début du vote.

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(*Stemming/vote 4*)

Ja	147	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	147	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd. **(1176/4)**

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale. **(1176/4)**

(*M. Maxime Prévot a voté comme son groupe.*)

(*Mme Laurence Hennuy a voté comme son groupe.*)

23 Wetsvoorstel tot invoering van een recht op uitkeringen bij tijdelijke werkloosheid van gepensioneerden van 65 jaar omwille van het COVID-19-virus (1228/5)

23 Proposition de loi visant à introduire un droit à des allocations de chômage temporaires pour les pensionnés de 65 ans et plus en raison du virus COVID-19 (1228/5)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote?

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring?

23.01 Steven De Vuyst (PVDA-PTB): Mijnheer de voorzitter, de Partij van de Arbeid zal het wetsvoorstel mee goedkeuren. Er is een situatie ontstaan waarin categorieën van werknemers ongelijk worden behandeld. Gepensioneerden die een bijverdienste hebben als zelfstandige, kunnen een beroep doen op een overbruggingsrecht. Gepensioneerden die vroeger dan 65 met pensioen zijn gegaan en nog inkomsten halen uit een bijverdienste als werknemer, kunnen ook genieten van het recht op tijdelijke werkloosheid. Dan moet dat natuurlijk ook kunnen voor gepensioneerden boven de 65 jaar. Met onderhavig wetsvoorstel wordt de discriminatie op dat vlak opgeheven.

Dat is een goede zaak, maar wij willen het probleem bij de wortel aanpakken en vermijden dat gepensioneerden zich gedwongen voelen om nog iets te moeten bijverdienen, als ze hun hele leven hebben gewerkt. Dat kan natuurlijk alleen maar door de wettelijke pensioenen te verhogen, zijnde het minimumpensioen. We hebben daar een wetsvoorstel voor ingediend, op basis van een burgerinitiatief waarvoor meer dan honderdduizend mensen hebben gekozen. Wij hopen dat wij over afzienbare tijd de gesprekken daarover in het Parlement kunnen aanvatten. We hopen uiteraard ook dat er gevolg zal worden gegeven aan die zeer populaire eis. Dat zou echt wel een structurele verbetering zijn voor heel wat gepensioneerden, die momenteel aan het worstelen zijn. Dat was trouwens voor de coronacrisis al zo.

Hoe dan ook zullen wij het voorstel wel goedkeuren, omdat heel wat gepensioneerden nu ook al in precaire omstandigheden leven. Zolang het minimumpensioen niet wordt opgetrokken, kunnen ze alleen maar terugvallen op hun bijverdienste. Als ze een beroep kunnen doen op economische werkloosheid, is dat een goede zaak.

Le **président**: Begin van de stemming / Début du vote.

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 5)

Ja	123	Oui
Nee	25	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	148	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsvoorstel aan. Het zal als wetsontwerp aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd. **(1228/6)**

En conséquence, la Chambre adopte la proposition de loi. Elle sera soumise en tant que projet de loi à la sanction royale. **(1228/6)**

(Mme Laurence Hennuy a voté comme son groupe.)

24 Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen en van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, met het oog op een betere bescherming van kmo's (nieuw opschrift) (703/6)

24 Proposition de loi modifiant la loi du 12 avril 1965 relative au transport de produits gazeux et autres par canalisations et la loi du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché de l'électricité, en vue de mieux protéger les PME (nouvel intitulé) (703/6)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? *(Non)*

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? *(Nee)*

Begin van de stemming / Début du vote.

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 6)

Ja	145	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	145	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsvoorstel aan. Het zal als wetsontwerp aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd. (703/7)

En conséquence, la Chambre adopte la proposition de loi. Elle sera soumise en tant que projet de loi à la sanction royale. (703/7)

(M. Nabil Boukili a voté comme son groupe.)

25 Wetsvoorstel houdende diverse bepalingen inzake de federale bijdrage tot financiering van het sociaal fonds gas en elektriciteit (nieuw opschrift) (978/7)

25 Proposition de loi portant des dispositions diverses concernant la cotisation fédérale destinée au financement du Fonds social gaz et électricité (978/7)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (Non)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (Nee)

Begin van de stemming / Début du vote.

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 7)

Ja	135	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	12	Abstentions
Totaal	147	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsvoorstel aan. Het zal als wetsontwerp aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd. (978/8)

En conséquence, la Chambre adopte la proposition de loi. Elle sera soumise en tant que projet de loi à la sanction royale. (978/8)

Reden van onthouding? (Nee)

Raison d'abstention? (Non)

(M. Maxime Prévot a voté comme son groupe.)

(M. Raoul Hedebouw a voté comme son groupe.)

26 Proposition de rejet faite par la commission de l'Énergie, de l'Environnement et du Climat de la proposition de résolution visant à suspendre la consultation publique de l'Ondraf sur la gestion à long terme des déchets radioactifs conditionnés de haute activité et/ou de longue durée de vie durant la période de confinement face au Covid-19 (1164/1-3)

26 Voorstel tot verwerping door de commissie voor Energie, Leefmilieu en Klimaat van het voorstel van resolutie met het oog op het opschorten van de door NIRAS georganiseerde publieksraadpleging over het langetermijnbeheer van geconditioneerd hoogradioactief en/of langlevend afval tijdens de lockdownmaatregelen door het Covid-19 virus (1164/1-3)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote?

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring?

26.01 Thierry Warmoes (PVDA-PTB): Nous regrettons que cette consultation n'ait pas encore pu être suspendue ou prolongée. Nous comprenons parfaitement la peur des communes qui vont peut-être devoir accueillir des déchets hautement radioactifs. À titre d'exemple, le conseil communal de Namur a voté mardi, à l'unanimité, sur proposition du Collège et avec entre autres les échevins MR, une motion visant à prolonger cette consultation et refuser les déchets nucléaires sur son territoire.

Plusieurs experts sont unanimes: même en temps normal, deux mois de consultation, c'est beaucoup trop court. Une année ne serait pas de trop pour mener une analyse digne de ce nom du principe de stockage proposé par l'ONDRAF. Avec le confinement et l'occupation médiatique prise par le coronavirus, il y a de quoi se demander si les conditions sont réellement réunies pour demander au citoyen de réfléchir à la gestion des déchets hautement radioactifs.

Le fait que l'ONDRAF veuille poursuivre le *business as usual* alors que nous sommes en crise sanitaire et que les gens sont accaparés par les conséquences de cette crise, démontre une volonté de confiner la participation publique, de contenir des critiques qui pourraient être dérangeantes alors qu'il s'agit d'un problème qui va s'étirer sur des milliers d'années. Pour toutes ces raisons, le PTB votera contre le rejet de cette proposition.

26.02 Kris Verduyckt (sp.a): Mijnheer de voorzitter, ik wil een stemverklaring uitbrengen omdat wij een andere stemhouding zullen aannemen dan in de commissievergadering. Het gaat om een bijzonder belangrijke discussie. Discussies mogen evenwel niet met elkaar verward worden. Wij vinden dat de nu voorliggende discussie niet op de lange baan mag worden geschoven. De discussie in ons land moet eindelijk plaatsvinden. Het kernafval ligt er, al veel te lang. Ook voor ons is dat een zeer belangrijke kwestie.

Wij hebben gemerkt dat er al veel reacties zijn gekomen op de nu voorliggende procedure. De COVID-19-crisis was naar ons gevoel dan ook niet echt een belemmering om dit openbaar onderzoek op een deftige manier te kunnen voeren. We hebben ook veel respect voor de reacties uit onze buurlanden en voor mensen die zich zorgen maken. Wij zullen ons dan ook niet langer verzetten tegen een eventuele verlenging van die procedure. Daarom zullen wij ons bij de stemming vandaag onthouden.

26.03 François De Smet (DéFI): Monsieur le président, nous déplorons que cette proposition de résolution ait été rejetée en commission, puisqu'elle nous semblait frappée au coin du bon sens, eu égard aux circonstances sanitaires dues au COVID-19. Je pense aussi au besoin de transparence qu'expriment de très nombreuses communes.

Nous avons manqué quelque chose dans ce dossier. La méfiance envers l'ONDRAF ne va faire que s'intensifier. Nous connaissons la communication d'au moins une commune – qui a été citée – n'ayant pas été prévenue par les autorités. Dès lors, nous voterons contre ce rejet.

26.04 Michel De Maegd (MR): Monsieur le président, chers collègues, je souhaite également justifier le vote de mon groupe. Nous ne soutenons pas les demandes du groupe Ecolo-Groen, notamment le fait d'allonger la durée de la consultation publique sur la gestion des déchets nucléaires. En effet, l'ONDRAF, organisme indépendant et transparent, je le rappelle, respecte absolument toutes les dispositions de la loi.

Je tiens à souligner que la consultation telle que l'ONDRAF préconise de l'organiser n'est en rien incompatible avec les mesures de confinement. Ces consultations ne prévoyaient ni tenue de réunion ni panel d'experts ni nécessité de contact physique entre les personnes. Il est également à noter que d'autres consultations publiques sont organisées et se poursuivent en ce moment même à tous niveaux de pouvoir, que ce soit au niveau européen ou au niveau des Régions et sur des sujets tout aussi importants.

Enfin et contrairement à ce que nous avons pu entendre de la ministre du Grand-Duché de Luxembourg, l'enquête en cours vise uniquement à établir le principe d'enfouissement. Les autres questions telles que le choix de la localisation – et là, c'est tout à fait autre chose – seront traitées ultérieurement et à ce moment-là toujours avec de nouvelles consultations publiques. Ne créons pas un faux problème pour ensuite surfer sur celui-ci! C'est tromper les gens dans un dossier aussi sensible. Je vous remercie.

26.05 Kurt Ravyts (VB): Mijnheer de voorzitter, collega's, alle landen van de OESO en de Europese Unie met minstens één kernreactor voor elektriciteitsproductie kozen inmiddels formeel voor geologische eindberging. Alleen Italië, Mexico en België hebben nog geen beslissing genomen over het langetermijnbeheer van hun hoogradioactief en langlevend afval. Het wordt volgens onze fractie dan ook de hoogste tijd dat het Belgische regelgevingskader eindelijk bevestigt of er als beleid voor het beheer van het middelhoog- en hoogradioactief kernafval gekozen wordt voor geologische opslag.

Collega Verduyckt, in de commissievergadering van 15 januari zei u: "Het is bijzonder belangrijk dat het beslissingsproces definitief wordt opgestart en dat er knopen worden doorgemaakt, want de financiering hangt af van de manier waarop." Collega, laat het beslissingsproces nu zijn gang gaan en onthoud u niet.

26.06 Catherine Fonck (cdH): Monsieur le président, nous allons donc rejeter le rejet, car nous pensons que cette procédure de consultation doit se passer dans les meilleures conditions possibles. Elle n'est qu'un élément d'une procédure très longue, mais un élément majeur. Nous ne sommes pas à quelques semaines près, justement pour que cela se passe de la meilleure manière possible.

La deuxième raison est que, si certains évoquent le fait que le confinement n'a pas empêché la consultation de se tenir, c'est en partie vrai et en partie incorrect. En effet, de très nombreux conseils communaux ne se sont pas tenus pendant cette période de confinement et les conseils communaux comme les citoyens doivent évidemment pouvoir se positionner dans la consultation sur ce dossier. Le prolonger de quelques semaines permettrait en tout cas la meilleure transparence possible et la meilleure prise en compte des différents avis.

Le **président**: Début du vote / Begin van de stemming.

Fin du vote / Einde van de stemming.

Résultat du vote / Uitslag van de stemming.

(Stemming/vote 8)

Oui	80	Ja
Non	61	Nee
Abstentions	7	Onthoudingen
Total	148	Totaal

En conséquence, la Chambre adopte la proposition de rejet. La proposition de résolution n° 1164/1 est donc rejetée.

Bijgevolg neemt de Kamer het voorstel tot verwerping aan. Het voorstel van resolutie nr. 1164/1 is dus verworpen.

Reden van onthouding? (Nee)

Raison d'abstention? (Non)

27 Proposition de rejet faite par la commission de l'Économie, de la Protection des consommateurs et de l'Agenda numérique de la proposition de loi portant certaines mesures d'urgence en matière de contrôle des prix dans le cadre de la crise du COVID-19 (1153/1-5)

27 Voorstel tot verwerping door de commissie voor Economie, Consumentenbescherming en Digitale Agenda van het wetsvoorstel houdende bepaalde noodmaatregelen inzake prijzencontrole in het raam van de COVID-19-crisis (1153/1-5)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote?

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring?

27.01 **Christophe Lacroix** (PS): Monsieur le président, nous allons voter contre le rejet puisque cette proposition de loi, je le rappelle, a deux objectifs très clairs: d'une part, renforcer le rôle de l'observatoire, la surveillance des prix et donc instaurer une transparence qui permettra d'expliquer aux consommateurs pourquoi les prix ont augmenté; d'autre part, doter l'État et son gouvernement d'un outil qui permet de contrôler les prix lorsque le marché dérape et ne joue pas le rôle qu'il doit jouer. En d'autres termes, nous devons avoir un État qui protège les consommateurs et en particulier, les plus vulnérables.

Le **président**: Début du vote / Begin van de stemming.

Fin du vote / Einde van de stemming.

Résultat du vote / Uitslag van de stemming.

(Stemming/vote 9)

Oui	70	Ja
Non	60	Nee
Abstentions	18	Onthoudingen
Total	148	Totaal

En conséquence, la Chambre adopte la proposition de rejet. La proposition de loi n° 1153/1 est donc rejetée.

Bijgevolg neemt de Kamer het voorstel tot verwerping aan. Het wetsvoorstel nr. 1153/1 is dus verworpen.

Reden van onthouding? (Nee)

Raison d'abstention? (Non)

28 Adoption de l'ordre du jour

28 Goedkeuring van de agenda

Nous devons procéder à l'approbation de l'ordre du jour de la séance de la semaine prochaine.
Wij moeten overgaan tot de goedkeuring van de agenda voor de vergadering van volgende week.

Pas d'observation? (*Non*) L'ordre du jour est approuvé.
Geen bezwaar? (*Nee*) De agenda is goedgekeurd.

De vergadering wordt gesloten. Volgende vergadering donderdag 4 juni 2020 om 14.15 uur.
La séance est levée. Prochaine séance le jeudi 4 juin 2020 à 14 h 15.

*De vergadering wordt gesloten om 18.50 uur.
La séance est levée à 18 h 50.*

*L'annexe est reprise dans une brochure séparée,
portant le numéro CRIV 55 PLEN 042 annexe.*

*De bijlage is opgenomen in een aparte brochure
met nummer CRIV 55 PLEN 042 bijlage.*

DETAIL DES VOTES NOMINATIFS

DETAIL VAN DE NAAMSTEMMINGEN

Vote nominatif - Naamstemming: 001

Oui	091	Ja
-----	-----	----

Aouasti Khalil, Arens Josy, Bayet Hugues, Ben Achour Malik, Bertels Jan, Bihet Mathieu, Bogaert Hendrik, Bombled Christophe, Briens Jan, Burton Emmanuel, Buyst Kim, Calvo Kristof, Chanson Julie, Cogolati Samuel, Creemers Barbara, Crombez John, Dallemagne Georges, De Caluwé Robby, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, De Maegd Michel, De Smet François, De Vriendt Wouter, Dedonder Ludivine, Delizée Jean-Marc, Delvaux Bram, Demon Franky, Depraetere Melissa, Dewael Patrick, Dierick Leen, Dock Magali, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Friart Benoit, Gabriels Katja, Galant Isabelle, Gilkinet Georges, Gilson Nathalie, Goblet Marc, Hanus Mélissa, Jadin Kattrin, Jiroflée Karin, Khattabi Zakia, Kir Emir, Kitir Meryame, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leroy Marie-Colline, Liekens Goedele, Mahdi Sammy, Mathei Steven, Matz Vanessa, Moutquin Simon, Özen Özlem, Piedboeuf Benoît, Pivin Philippe, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Rigot Hervé, Rohonyi Sophie, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Slegers Bercy, Soors Jessika, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thibaut Cécile, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Tison Philippe, Van den Bergh Jef, Van der Straeten Tinne, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Van Quickenborne Vincent, Vanbesien Dieter, Vandenbroucke Joris, Vandenput Tim, Vanrobaeys Anja, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Willaert Evita, Zanchetta Laurence

Non	051	Nee
-----	-----	-----

Boukili Nabil, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Colebunders Gaby, Creyelman Steven, D'Amico Roberto, D'Haese Christoph, Daems Greet, De Roover Peter, De Spiegeleer Pieter, De Vuyst Steven, De Wit Sophie, Dedecker Jean-Marie, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, Dewulf Nathalie, Dillen Marijke, Donné Joy, Francken Theo, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Hedebouw Raoul, Houtmeyers Katrien, Loones Sander, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Moscufo Nadia, Pas Barbara, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Roggeman Tomas, Safai Darya, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Spooren Jan, Troosters Frank, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van der Donckt Wim, Van Grieken Tom, Van Hees Marco, Van Lommel Reccino, Van Peel Valerie, Van Vaerenbergh Kristien, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry, Wollants Bert

Abstentions	000	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Vote nominatif - Naamstemming: 002

Oui	019	Ja
-----	-----	----

Bury Katleen, Creyelman Steven, De Spiegeleer Pieter, Depoortere Ortwin, Dewulf Nathalie, Dillen Marijke, Francken Theo, Gilissen Erik, Pas Barbara, Ponthier Annick, Ravyts Kurt, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Grieken Tom, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans

Non	102	Nee
-----	-----	-----

Aouasti Khalil, Arens Josy, Bayet Hugues, Ben Achour Malik, Bertels Jan, Bihet Mathieu, Bogaert Hendrik, Bombled Christophe, Boukili Nabil, Briens Jan, Burton Emmanuel, Buyst Kim, Calvo Kristof, Chanson Julie, Cogolati Samuel, Colebunders Gaby, Creemers Barbara, Crombez John, D'Amico Roberto, Daems Greet, Dallemagne Georges, De Caluwé Robby, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, De Maegd Michel, De Smet François, De Vriendt Wouter, De Vuyst Steven, Dedonder Ludivine, Delizée Jean-Marc, Delvaux Bram,

Demon Franky, Depraetere Melissa, Dewael Patrick, Dierick Leen, Dock Magali, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Freilich Michael, Friart Benoit, Gabriels Katja, Galant Isabelle, Gilkinet Georges, Gilson Nathalie, Goblet Marc, Hanus Mélissa, Hedebouw Raoul, Jadin Kattrin, Jiroflée Karin, Khattabi Zakia, Kir Emir, Kitir Meryame, Laaouej Ahmed, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leroy Marie-Colline, Mahdi Sammy, Mathei Steven, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moscufo Nadia, Moutquin Simon, Özen Özlem, Piedboeuf Benoît, Pivin Philippe, Prévot Patrick, Rigot Hervé, Rohonyi Sophie, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Slegers Bercy, Soors Jessika, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thibaut Cécile, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Tison Philippe, Van den Bergh Jef, Van der Straeten Tinne, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Van Hoof Els, Van Quickenborne Vincent, Vanbesien Dieter, Vanden Burre Gilles, Vandenbroucke Joris, Vandenput Tim, Vanrobaeys Anja, Verduyckt Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry, Willaert Evita, Zanchetta Laurence

Abstentions	023	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Anseeuw Björn, Buysrogge Peter, D'Haese Christoph, De Roover Peter, De Wit Sophie, Dedecker Jean-Marie, Depoorter Kathleen, Donné Joy, Gijbels Frieda, Houtmeyers Katrien, Ingels Yngvild, Loones Sander, Metsu Koen, Raskin Wouter, Roggeman Tomas, Safai Darya, Spooren Jan, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van der Donckt Wim, Van Peel Valerie, Van Vaerenbergh Kristien, Wollants Bert

Vote nominatif - Naamstemming: 003

Oui	126	Ja
-----	-----	----

Anseeuw Björn, Aouasti Khalil, Arens Josy, Bayet Hugues, Ben Achour Malik, Bertels Jan, Bogaert Hendrik, Bombled Christophe, Boukili Nabil, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Calvo Kristof, Chanson Julie, Cogolati Samuel, Colebunders Gaby, Creemers Barbara, Crombez John, D'Amico Roberto, D'Haese Christoph, Daems Greet, Dallemagne Georges, De Caluwé Robby, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, De Maegd Michel, De Roover Peter, De Smet François, De Vriendt Wouter, De Vuyst Steven, De Wit Sophie, Dedecker Jean-Marie, Dedonder Ludivine, Delizée Jean-Marc, Delvaux Bram, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Depraetere Melissa, Dewael Patrick, Dierick Leen, Dock Magali, Donné Joy, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Francken Theo, Freilich Michael, Friart Benoit, Gabriels Katja, Galant Isabelle, Gijbels Frieda, Gilkinet Georges, Gilson Nathalie, Hedebouw Raoul, Houtmeyers Katrien, Ingels Yngvild, Jadin Kattrin, Jiroflée Karin, Khattabi Zakia, Kir Emir, Kitir Meryame, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedele, Mahdi Sammy, Mathei Steven, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Moscufo Nadia, Moutquin Simon, Özen Özlem, Piedboeuf Benoît, Pivin Philippe, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Rigot Hervé, Roggeman Tomas, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Slegers Bercy, Soors Jessika, Spooren Jan, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thibaut Cécile, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Tison Philippe, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van den Bergh Jef, Van der Donckt Wim, Van der Straeten Tinne, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Van Hoof Els, Van Peel Valerie, Van Quickenborne Vincent, Van Vaerenbergh Kristien, Vanbesien Dieter, Vanden Burre Gilles, Vandenbroucke Joris, Vandenput Tim, Vanrobaeys Anja, Verduyckt Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry, Willaert Evita, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Non	020	Nee
-----	-----	-----

Bury Katleen, Creyelman Steven, De Spiegeleer Pieter, Depoortere Ortwin, Dewulf Nathalie, Dillen Marijke, Gilissen Erik, Goblet Marc, Hanus Mélissa, Pas Barbara, Ponthier Annick, Ravyts Kurt, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Grieken Tom, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans

Abstentions	000	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Vote nominatif - Naamstemming: 004

Oui	147	Ja
-----	-----	----

Anseeuw Björn, Aouasti Khalil, Arens Josy, Bayet Hugues, Ben Achour Malik, Bertels Jan, Bihet Mathieu, Bogaert Hendrik, Bombled Christophe, Boukili Nabil, Briers Jan, Burton Emmanuel, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Calvo Kristof, Chanson Julie, Cogolati Samuel, Colebunders Gaby, Creemers Barbara, Creyelman Steven, Crombez John, D'Amico Roberto, D'Haese Christoph, Daems Greet, Dallemagne Georges, De Caluwé Robby, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, De Maegd Michel, De Roover Peter, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, De Vriendt Wouter, De Vuyst Steven, De Wit Sophie, Dedecker Jean-Marie, Dedonder Ludivine, Delizée Jean-Marc, Delvaux Bram, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, Depraetere Melissa, Dewael Patrick, Dewulf Nathalie, Dierick Leen, Dillen Marijke, Dock Magali, Donné Joy, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Francken Theo, Freilich Michael, Friart Benoît, Gabriels Katja, Galant Isabelle, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Gilkinet Georges, Gilson Nathalie, Goblet Marc, Hanus Mélissa, Hedebouw Raoul, Houtmeyers Katrien, Ingels Yngvild, Jadin Kattrin, Jiroflée Karin, Khattabi Zakia, Kir Emir, Kitir Meryame, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedele, Loones Sander, Mahdi Sammy, Mathei Steven, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Moscufo Nadia, Moutquin Simon, Özen Özlem, Pas Barbara, Piedboeuf Benoît, Pivin Philippe, Ponthier Annick, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Rigot Hervé, Roggeman Tomas, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Samyn Ellen, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Slegers Bercy, Sneppe Dominiek, Soors Jessika, Spooren Jan, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thibaut Cécile, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Tison Philippe, Troosters Frank, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van den Bergh Jef, Van der Donckt Wim, Van der Straeten Tinne, Van Grieken Tom, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Van Hoof Els, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Van Peel Valerie, Van Quickenborne Vincent, Van Vaerenbergh Kristien, Vanbesien Dieter, Vanden Burre Gilles, Vandenbroucke Joris, Vandenput Tim, Vanrobaeys Anja, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Vicaire Albert, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry, Willaert Evita, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Non	000	Nee
-----	-----	-----

Abstentions	000	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Vote nominatif - Naamstemming: 005

Oui	123	Ja
-----	-----	----

Aouasti Khalil, Arens Josy, Bayet Hugues, Ben Achour Malik, Bertels Jan, Bihet Mathieu, Bogaert Hendrik, Bombled Christophe, Boukili Nabil, Briers Jan, Burton Emmanuel, Bury Katleen, Buyst Kim, Calvo Kristof, Chanson Julie, Cogolati Samuel, Colebunders Gaby, Creemers Barbara, Creyelman Steven, Crombez John, D'Amico Roberto, Daems Greet, Dallemagne Georges, De Caluwé Robby, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, De Maegd Michel, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, De Vriendt Wouter, De Vuyst Steven, Dedonder Ludivine, Delizée Jean-Marc, Delvaux Bram, Demon Franky, Depoortere Ortwin, Depraetere Melissa, Dewael Patrick, Dewulf Nathalie, Dierick Leen, Dillen Marijke, Dock Magali, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Friart Benoît, Gabriels Katja, Galant Isabelle, Gilissen Erik, Gilkinet Georges, Gilson Nathalie, Goblet Marc, Hanus Mélissa, Hedebouw Raoul, Hennuy Laurence, Jadin Kattrin, Jiroflée Karin, Khattabi Zakia, Kir Emir, Kitir Meryame, Laaouej Ahmed, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedele, Mahdi Sammy, Mathei Steven, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moscufo Nadia, Moutquin Simon, Özen Özlem, Pas Barbara, Piedboeuf Benoît, Pivin Philippe, Ponthier Annick, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Ravyts Kurt, Rigot Hervé, Rohonyi Sophie, Samyn Ellen, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Slegers Bercy, Sneppe Dominiek, Soors Jessika, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thibaut Cécile, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Tison

Philippe, Troosters Frank, Van den Bergh Jef, Van der Straeten Tinne, Van Grieken Tom, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Van Hoof Els, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Van Quickenborne Vincent, Vanbesien Dieter, Vanden Burre Gilles, Vandenbroucke Joris, Vandenput Tim, Vanrobaeys Anja, Verduyckt Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Vicaire Albert, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry, Willaert Evita, Zanchetta Laurence

Non	025	Nee
-----	-----	-----

Anseeuw Björn, Buysrogge Peter, D'Haese Christoph, De Roover Peter, De Wit Sophie, Dedecker Jean-Marie, Depoorter Kathleen, Donné Joy, Francken Theo, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Houtmeyers Katrien, Ingels Yngvild, Loones Sander, Metsu Koen, Raskin Wouter, Roggeman Tomas, Safai Darya, Spooren Jan, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van der Donckt Wim, Van Peel Valerie, Van Vaerenbergh Kristien, Wollants Bert

Abstentions	000	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Vote nominatif - Naamstemming: 006

Oui	145	Ja
-----	-----	----

Anseeuw Björn, Aouasti Khalil, Arens Josy, Bayet Hugues, Ben Achour Malik, Bertels Jan, Bihet Mathieu, Bogaert Hendrik, Bombléd Christophe, Briers Jan, Burton Emmanuel, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Calvo Kristof, Chanson Julie, Cogolati Samuel, Colebunders Gaby, Creemers Barbara, Creyelman Steven, Crombez John, D'Amico Roberto, D'Haese Christoph, Daems Greet, Dallemagne Georges, De Caluwé Robby, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, De Maegd Michel, De Roover Peter, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, De Vriendt Wouter, De Vuyst Steven, De Wit Sophie, Dedecker Jean-Marie, Dedonder Ludivine, Delizée Jean-Marc, Delvaux Bram, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, Depraetere Melissa, Dewael Patrick, Dewulf Nathalie, Dierick Leen, Dillen Marijke, Dock Magali, Donné Joy, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Francken Theo, Freilich Michael, Friart Benoît, Gabriels Katja, Galant Isabelle, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Gilkinet Georges, Gilson Nathalie, Goblet Marc, Hanus Mélissa, Hedebouw Raoul, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Ingels Yngvild, Jadin Kattrin, Jiroflée Karin, Khattabi Zakia, Kir Emir, Kitir Meryame, Laaouej Ahmed, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedele, Loones Sander, Mahdi Sammy, Mathei Steven, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Moscufo Nadia, Moutquin Simon, Özen Özlem, Pas Barbara, Piedboeuf Benoît, Pivin Philippe, Ponthier Annick, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Rigot Hervé, Roggeman Tomas, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Samyn Ellen, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Slegers Bercy, Sneppe Dominiek, Soors Jessika, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thibaut Cécile, Thiébaud Eric, Tison Philippe, Troosters Frank, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van den Bergh Jef, Van der Donckt Wim, Van der Straeten Tinne, Van Grieken Tom, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Van Hoof Els, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Van Peel Valerie, Van Quickenborne Vincent, Van Vaerenbergh Kristien, Vanbesien Dieter, Vanden Burre Gilles, Vandenbroucke Joris, Vandenput Tim, Vanrobaeys Anja, Verduyckt Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Vicaire Albert, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry, Willaert Evita, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Non	000	Nee
-----	-----	-----

Abstentions	000	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Vote nominatif - Naamstemming: 007

Oui	135	Ja
-----	-----	----

Anseeuw Björn, Aouasti Khalil, Arens Josy, Bayet Hugues, Ben Achour Malik, Bertels Jan, Bihet Mathieu, Bogaert Hendrik, Bombléd Christophe, Boukili Nabil, Briers Jan, Burton Emmanuel, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Calvo Kristof, Chanson Julie, Cogolati Samuel, Colebunders Gaby, Creemers Barbara, Creyelman Steven, Crombez John, D'Amico Roberto, D'Haese Christoph, Daems Greet, Dallemagne Georges, de Laveleye Séverine, De Maegd Michel, De Roover Peter, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, De Vriendt Wouter, De Vuyst Steven, De Wit Sophie, Dedecker Jean-Marie, Dedonder Ludivine, Delizée Jean-Marc, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, Depraetere Melissa, Dewulf Nathalie, Dierick Leen, Dillen Marijke, Dock Magali, Donné Joy, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Francken Theo, Freilich Michael, Friart Benoit, Galant Isabelle, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Gilkinet Georges, Gilson Nathalie, Goblet Marc, Hanus Mélissa, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Ingels Yngvild, Jadin Katrin, Jiroflée Karin, Khattabi Zakia, Kir Emir, Kitir Meryame, Laaouej Ahmed, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leroy Marie-Colline, Loones Sander, Mahdi Sammy, Mathei Steven, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Moscufo Nadia, Moutquin Simon, Özen Özlem, Pas Barbara, Piedboeuf Benoît, Pivin Philippe, Ponthier Annick, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Rigot Hervé, Roggeman Tomas, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Samyn Ellen, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Slegers Bercy, Sneppe Dominiek, Soors Jessika, Sporeen Jan, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thibaut Cécile, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Tison Philippe, Troosters Frank, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van den Bergh Jef, Van der Donckt Wim, Van der Straeten Tinne, Van Grieken Tom, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Van Hoof Els, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Van Peel Valerie, Van Vaerenbergh Kristien, Vanbesien Dieter, Vanden Burre Gilles, Vandenbroucke Joris, Vanrobaeys Anja, Verduyck Kris, Verherstraeten Servais, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Vicaire Albert, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry, Willaert Evita, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Non	000	Nee
-----	-----	-----

Abstentions	012	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

De Caluwé Robby, De Jonge Tania, Delvaux Bram, Dewael Patrick, Gabriels Katja, Lachaert Egbert, Leysen Christian, Liekens Goedele, Van Quickenborne Vincent, Vandenput Tim, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen

Vote nominatif - Naamstemming: 008

Oui	080	Ja
-----	-----	----

Bihet Mathieu, Bogaert Hendrik, Bombléd Christophe, Briers Jan, Burton Emmanuel, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Creyelman Steven, D'Haese Christoph, De Caluwé Robby, De Jonge Tania, De Maegd Michel, De Roover Peter, De Spiegeleer Pieter, De Wit Sophie, Dedecker Jean-Marie, Delvaux Bram, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, Dewael Patrick, Dewulf Nathalie, Dierick Leen, Dillen Marijke, Dock Magali, Donné Joy, Farih Nawal, Francken Theo, Freilich Michael, Friart Benoit, Gabriels Katja, Galant Isabelle, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Gilson Nathalie, Houtmeyers Katrien, Ingels Yngvild, Jadin Katrin, Lachaert Egbert, Lanjri Nahima, Leysen Christian, Liekens Goedele, Loones Sander, Mahdi Sammy, Mathei Steven, Metsu Koen, Pas Barbara, Piedboeuf Benoît, Pivin Philippe, Ponthier Annick, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Roggeman Tomas, Safai Darya, Samyn Ellen, Scourneau Vincent, Slegers Bercy, Sneppe Dominiek, Sporeen Jan, Taquin Caroline, Troosters Frank, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van den Bergh Jef, Van der Donckt Wim, Van Grieken Tom, Van Hoof Els, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Van Peel Valerie, Van Quickenborne Vincent, Van Vaerenbergh Kristien, Vandenbroucke Joris, Vandenput Tim, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Wollants Bert

Non	061	Nee
-----	-----	-----

Aouasti Khalil, Arens Josy, Bayet Hugues, Ben Achour Malik, Boukili Nabil, Buyst Kim, Calvo Kristof, Chanson Julie, Cogolati Samuel, Colebunders Gaby, Creemers Barbara, D'Amico Roberto, Daems Greet, Dallemagne Georges, de Laveleye Séverine, De Smet François, De Vriendt Wouter, De Vuyst Steven, Dedonder Ludivine, Delizée Jean-Marc, Depraetere Melissa, Flahaut André, Fonck Catherine, Gilkinet Georges, Goblet Marc, Hanus Mélissa, Hedebouw Raoul, Hennuy Laurence, Khattabi Zakia, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lacroix Christophe, Leroy Marie-Colline, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moscufo Nadia, Moutquin Simon, Özen Özlem, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Rigot Hervé, Rohonyi Sophie, Schlitz Sarah, Senesael Daniel, Soors Jessika, Thémont Sophie, Thibaut Cécile, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Tison Philippe, Van der Straeten Tinne, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Vanbesien Dieter, Vanden Burre Gilles, Vicaire Albert, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry, Willaert Evita, Zanchetta Laurence

Abstentions	007	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Bertels Jan, Crombez John, Jiroflée Karin, Kitir Meryame, Segers Ben, Vanrobaeys Anja, Verduyckt Kris

Vote nominatif - Naamstemming: 009

Oui	070	Ja
-----	-----	----

Anseeuw Björn, Arens Josy, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bogaert Hendrik, Bombled Christophe, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buysrogge Peter, D'Haese Christoph, Dallemagne Georges, De Caluwé Robby, De Jonge Tania, De Maegd Michel, De Roover Peter, De Smet François, De Wit Sophie, Dedecker Jean-Marie, Delvaux Bram, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Dewael Patrick, Dierick Leen, Dock Magali, Donné Joy, Farih Nawal, Fonck Catherine, Francken Theo, Freilich Michael, Friart Benoit, Gabriels Katja, Galant Isabelle, Gijbels Frieda, Gilson Nathalie, Houtmeyers Katrien, Ingels Yngvild, Jadin Katrin, Lachaert Egbert, Lanjri Nahima, Leysen Christian, Liekens Goedele, Loones Sander, Mahdi Sammy, Mathei Steven, Matz Vanessa, Metsu Koen, Piedboeuf Benoît, Pivin Philippe, Prévot Maxime, Raskin Wouter, Roggeman Tomas, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Scourneau Vincent, Slegers Bercy, Spooren Jan, Taquin Caroline, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van den Bergh Jef, Van der Donckt Wim, Van Hoof Els, Van Peel Valerie, Van Quickenborne Vincent, Van Vaerenbergh Kristien, Vandenput Tim, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Wollants Bert

Non	060	Nee
-----	-----	-----

Aouasti Khalil, Bayet Hugues, Bertels Jan, Boukili Nabil, Buyst Kim, Calvo Kristof, Chanson Julie, Cogolati Samuel, Colebunders Gaby, Creemers Barbara, Crombez John, D'Amico Roberto, Daems Greet, de Laveleye Séverine, De Vriendt Wouter, De Vuyst Steven, Dedonder Ludivine, Delizée Jean-Marc, Depraetere Melissa, Flahaut André, Gilkinet Georges, Goblet Marc, Hanus Mélissa, Hedebouw Raoul, Hennuy Laurence, Jiroflée Karin, Khattabi Zakia, Kir Emir, Kitir Meryame, Laaouej Ahmed, Lacroix Christophe, Leroy Marie-Colline, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moscufo Nadia, Özen Özlem, Prévot Patrick, Rigot Hervé, Schlitz Sarah, Segers Ben, Senesael Daniel, Soors Jessika, Thémont Sophie, Thibaut Cécile, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Tison Philippe, Van der Straeten Tinne, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Vanbesien Dieter, Vanden Burre Gilles, Vandenbroucke Joris, Vanrobaeys Anja, Verduyckt Kris, Vicaire Albert, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry, Willaert Evita, Zanchetta Laurence

Abstentions	018	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Bury Katleen, Creyelman Steven, De Spiegeleer Pieter, Depoortere Ortwin, Dewulf Nathalie, Dillen Marijke, Gilissen Erik, Pas Barbara, Ponthier Annick, Ravyts Kurt, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Grieken Tom, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans